

Banca Comercială Română Chișinău SA

Situațiile financiare

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Întocmite în conformitate cu

Standardele Internaționale de Raportare Financiară

CUPRINS

Raportul auditorului independent	
Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global	1
Situația poziției financiare	2
Situația modificărilor capitalurilor proprii	3
Situația fluxurilor de trezorerie	4
Note explicative la situațiile financiare	5-80

Raportul auditorului independent

Către Acționarii Băncii Comerciale Române Chișinău SA

Opinia noastră

În opinia noastră, situațiile financiare prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative poziția financiară a Băncii Comerciale Române Chișinău SA („Entitatea”), la data de 31 decembrie 2022, precum și a performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“SIRF”), și Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/15.12.2017 (“Legea 287/2017”).

Situațiile financiare auditate

Situațiile financiare ale Entității conțin:

- situația poziției financiare la 31 decembrie 2022;
- situația profitului sau pierderii și a altor elemente ale rezultatului global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022;
- situația modificărilor capitalurilor proprii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022;
- situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022;
- note la situațiile financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2022, care includ politici contabile semnificative și alte informații explicative.

Bazele opiniei

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA) și Legea privind activitatea de audit nr. 271/15.12.2017 (“Legea 271 /2017”). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre.

Independența

Suntem independenți față de Entitate, conform Codului Etic Internațional pentru Profesioniștii Contabili (inclusiv Standardele Internaționale privind Independența) emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA), coroborat cu cerințele de etică profesională relevante pentru auditul situațiilor financiare din Republica Moldova, inclusiv Legea 271/2017. Ne-am îndeplinit responsabilitățile de etică profesională, conform Codului IESBA și cerințelor de etică ale Legii 271/2017.

Raportare privind alte informații inclusiv Raportul Conducerii

Conducerea Entității este responsabilă pentru alte informații. Alte informații cuprind Raportul Conducerii, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastră privind situațiile financiare nu acoperă alte informații, inclusiv Raportul Conducerii.

În legătură cu auditul situațiilor financiare, responsabilitatea noastră este să citim aceste alte informații menționate mai sus, și, în acest demers, să apreciem dacă aceste alte informații sunt în mod semnificativ în neconcordanță cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am obținut în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate într-un mod semnificativ.

În ceea ce privește Raportul Conducerii, responsabilitatea noastră este de a aprecia dacă acesta a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017, articolul 23.

În baza activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului, în opinia noastră:

- informațiile prezentate în Raportul Conducerii pentru exercițiul financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare sunt în concordanță cu situațiile financiare;
- Raportul Conducerii a fost întocmit în conformitate cu Legea 287/2017 – articolul 23.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre cu privire la Entitate și la mediul acesteia, dobândite în cursul auditului, ni se cere să raportăm dacă am identificat denaturări semnificative în Raportul Conducerii. Nu avem nimic de raportat la acest subiect.

Responsabilitățile conducerii pentru situațiile financiare

Conducerea răspunde pentru întocmirea situațiilor financiare, care să ofere o imagine fidelă în toate aspectele semnificative în conformitate cu Legea 287/2017 și SIRF și pentru controalele interne pe care conducerea le consideră necesare pentru a întocmi situații financiare fără denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Entității de a-și continua activitatea, prezentând dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază contabilă, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Entitatea sau să înceteze operațiunile, fie nu are o alternativă realistă în afara acestora.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, nu au denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate determina, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza situațiilor financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional în decursul auditului. De asemenea, noi:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât

cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.

- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Entității.
- Evaluăm gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare al utilizării de către conducere a principiului continuității activității ca bază contabilă și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoeli semnificative privind capacitatea Entității de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Entitatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, incluzând descrierile aferente și măsura în care tranzacțiile și evenimentele care stau la baza situațiilor financiare sunt reflectate în mod fidel.

Comunicăm conducerii printre alte aspecte, ariile planificate și desfășurarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

În numele
ÎCS PricewaterhouseCoopers Audit SRL
Entitate de audit înregistrată în Registrul public al entităților de audit cu nr. 1902025

Eduard Maxim
Auditor
Certificat de calificare AG nr. 000061 din 22.06.2018
Certificat de calificare AIF nr. 0030 din 26.04.2019
Înregistrat în Registrul public al auditorilor cu nr. 1806122

Stefan Weiblen
Partener, conform procurii din 21 Aprilie 2023

Chișinău, 21 aprilie 2023

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA PROFITULUI SAU PIERDERII ȘI ALTE ELEMENTE ALE REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	Note	2022 MDL'000	2021 MDL'000
Venituri din dobânzi utilizand metoda ratei efective a dobanzii	20	178,536	90,499
Alte venituri din dobânzi	20	54,000	2,425
Cheltuieli cu dobânzi	20	(49,849)	(30,137)
Venituri nete din dobânzi		182,687	62,787
Pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare	7, 24	(18,934)	(2,199)
Venituri nete din dobânzi minus deprecierea instrumentelor financiare		163,753	60,588
Venituri din taxe si comisioane	21	31,190	27,460
Cheltuieli cu taxe si comisioane	21	(13,467)	(10,830)
Venituri nete din taxe si comisioane		17,723	16,630
Venituri nete din tranzacționare	22	62,378	34,018
Alte venituri operaționale	23	1,473	2,976
Total venituri neaferente dobânzilor		63,851	36,994
Cheltuieli cu personalul	25	(45,617)	(45,816)
Cheltuieli generale și administrative	26	(28,977)	(33,615)
Contribuții în fondul de garantare a depozitelor		(544)	(568)
Depreciere și amortizare	27	(11,580)	(11,410)
Provizion pentru alte active		(9,463)	2,151
Total cheltuieli neaferente dobânzilor		(96,181)	(89,258)
Rezultat înainte de impozitare		149,146	24,954
Cheltuiala cu impozitul pe profit	18	(18,454)	(484)
Rezultatul net al perioadei		130,692	24,470
Alte elemente ale rezultatului global			
Reevaluarea activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		7,347	661
Total elemente ale rezultatului global		7,347	661
Total rezultat global al anului		138,039	25,131

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 21 aprilie 2023 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Juan Luis Martin Ortigosa

Contabil șef
Victoria Galben

Banca Comercială Română Chișinău SA**SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE**

La 31 decembrie 2022

	Note	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
ACTIVE			
Numerar	3	78,170	99,000
Conturi la Banca Națională	4	1,129,017	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	5	111,581	406,443
Active financiare la cost amortizat - credite și avansuri	6	1,180,275	1,077,270
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	253,223	122,271
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	7	296,763	448,770
Imobilizări corporale	8	15,585	20,179
Imobilizări necorporale	9	3,552	3,841
Creanțe privind impozitul amânat	18	2,314	2,142
Alte active	10	39,693	24,879
Total active		3,110,173	2,715,075
DATORII			
Depozite de la institutii bancare	11	117,866	53,989
Împrumuturi și linii de finanțare	12	178,117	50,449
Depozite de la clienti	13	2,112,693	2,067,937
Alte datorii	14	32,645	22,982
Datorii privind operațiunile de leasing	15	6,156	10,708
Datorii privind impozitul curent		19,201	3,554
Total datorii		2,466,678	2,209,619
CAPITAL PROPRIU			
Capital social	16	728,130	728,130
Capital de rezervă	17	22,250	21,027
Pierdere neacoperită		(119,927)	(249,396)
Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		13,042	5,695
Total capital propriu		643,495	505,456
Total capital propriu și datorii		3,110,173	2,715,075

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 21 aprilie 2023 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Juan Luis Martin Ortigosa

Contabil șef
Victoria Galben

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

2022	Capital social		Capital de rezervă		Pierdere neacoperită		Alte rezerve		Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
Sold initial la 1 ianuarie	728,130	21,027	(249,396)	-	5,695						505,456
Profit anual	-	-	130,692	-	-						130,692
Alte elemente globale	-	-	-	-	7,347						7,347
Transfer între rezerve	-	1,224	(1,224)	-	-						-
Sold la 31 decembrie	728,130	22,251	(119,928)	-	13,042						643,495

2021	Capital social		Capital de rezervă		Pierdere neacoperită		Alte rezerve		Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
Sold initial la 1 ianuarie	728,130	19,840	(261,635)	11,315	5,034						502,684
Corectare	-	-	(22,359)	-	-						(22,359)
Sold retratat la 1 ianuarie	728,130	19,840	(283,994)	11,315	5,034						480,325
Profit anual	-	-	24,470	-	-						24,470
Alte elemente globale	-	-	-	-	661						660
Transfer între rezerve	-	1,187	10,128	(11,315)	-						-
Sold la 31 decembrie	728,130	21,027	(249,396)	-	5,695						505,456

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	Note	2022 MDL'000	2021 MDL'000
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi încasate		221,438	92,903
Dobânzi plătite		(45,931)	(29,960)
Încasări din comisioane		31,190	27,383
Plăți aferente comisioanelor		(13,467)	(10,874)
Venituri nete din operațiuni cu valută străină și alte venituri operaționale		63,851	36,994
Recuperarea creditelor Casate anterior		785	2,301
Plăți bănești privind retribuirea muncii		(41,010)	(43,423)
Plăți aferente cheltuielilor generale și administrative		(31,799)	(33,488)
Impozit pe profit plătit		(18,976)	(383)
Fluxuri de numerar din exploatare înainte de modificarea capitalului circulant		166,081	41,453
<i>(Creșterea) / reducerea activelor curente :</i>			
Plasamente la bănci		8,491	-
Credite și avansuri		(121,089)	(175,620)
Alte active		(14,986)	(1,134)
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>			
Datorii către bănci		81,196	(53,036)
Datorii către clienți și autorități publice		40,838	(307,595)
Alte datorii		18,825	1,448
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale		179,356	(494,484)
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(6,697)	(3,914)
Încasări din ieșirea imobilizărilor corporale și necorporale		6,912	14
Încasări din active financiare disponibile pentru vânzare ajunse la scadență		5,918,232	3,998,982
Achiziții de active financiare disponibile pentru vânzare		(5,912,134)	(3,998,300)
Încasări din titluri de stat - credite și creanțe ajunse la scadență		3,491,907	3,654,396
Achiziții de titluri de stat - credite și creanțe		(3,481,500)	(3,650,245)
Numerar net utilizat în activități de investiții		16,720	933
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare			
Încasări din alte împrumuturi		142,679	15,729
Plăți din alte împrumuturi		(21,580)	(4,538)
Plăți pentru leasing		(6,786)	(7,348)
Numerar net utilizat în activități de finanțare		114,313	3,843
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra numerarului		1,147	(666)
<i>Creșterea/(reducerea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar</i>		311,536	(490,374)
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		1,020,881	1,511,255
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	19	1,332,417	1,020,881

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

1. Informații generale despre Banca

Banca Comercială Română Chișinău S.A. (denumită în continuare „Banca”) a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială și de economii, oferind o gamă largă de servicii și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin Sediul Central, două filiale în municipiul Chișinău, o filială în Cahul și o filială în Bălți. (2021: 4 filiale și 1 agenție).

Banca Comercială Română Chisinau S.A. este 100% subsidiară a Băncii Comerciale Române S.A. Compania mamă a Băncii este Erste Group Bank AG.

La sfârșitul anului 2020 Banca deținea Licența seria A MMII nr.004471, eliberată de Banca Națională a Moldovei („BNM”), în data de 2 decembrie 2008, care permite efectuarea operațiunilor prevăzute de articolul 26 din Legea instituțiilor financiare nr.550 – XIII din 21 iulie 1995.

Banca are 86 salariați la data de 31 decembrie 2022 (96 la data de 31 decembrie 2021).

Adresa juridică a Băncii este Str. Pușkin 60/2, Chișinău, Republica Moldova.

Deoarece operațiunile Băncii nu sunt expuse la riscuri și rentabilități cu un grad semnificativ de diferențiere precum și datorită faptului că mediul legislativ, natura serviciilor, activitatea, tipologia de clienți pentru serviciile și produsele oferite, cât și metodele folosite pentru furnizarea serviciilor sunt omogene pentru toate activitățile sale, Banca operează ca un segment unic de activitate.

1.1 Mediul operațional, aspecte legate de COVID-19 și impactul intervenției militare a Rusiei în Ucraina

Anul 2022 s-a încheiat pe o notă foarte negativă, FMI anunțând, la trecerea dintre ani, că o treime din economiile lumii intră în recesiune. Majorarea ratelor dobânzilor, în majoritatea economiilor, menită să scadă din presiunile proinflaționiste, va tempera cererea de consum mondială și va atenua perspectivele creșterii economice. Creșterea numărului cazurilor de COVID-19 în China și tergiversarea diminuării restricțiilor, au alimentat percepția investitorilor privind cererea de consum redusă și stocurile de materii prime la niveluri foarte înalte în China. Totodată, temperaturile ridicate din Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, în condițiile în care consumul redus de gaze permite menținerea nivelurilor satisfăcătoare ale rezervelor de gaze din Europa. Cotațiile la petrol au scăzut după 5 decembrie 2022, când a intrat în vigoare embargoul UE pentru petrolul din Rusia, dar incertitudinile rămân destul de mari, ceea ce determină persistența cotațiilor la petrol la niveluri ridicate. Scăderea treptată a cotațiilor la materiile prime și la produsele alimentare pe piața internațională în corelație cu baza înaltă din ultimele 18 luni au redus din ansamblul presiunilor proinflaționiste, chiar dacă nivelurile sunt cu mult peste mediile istorice. Economia regională este afectată în continuare de războiul din Ucraina, iar perspectivele sunt umbrite de incertitudini și riscuri.

În runda curentă de prognoză, ipotezele externe denotă o cerere externă slabă, ritmuri de creștere a prețurilor internaționale mai reduse și persistența riscurilor și incertitudinilor în regiune. După cum a atenționat FMI, în anul 2023, o treime din economiile lumii vor intra în recesiune. Creșterea ratelor dobânzilor și temperarea cererii mondiale va duce la atenuarea ritmurilor de creștere a prețurilor internaționale, dar, oricum, acestea vor fi cu mult peste mediile prepandemice. În regiune, situația economică va fi în continuare afectată de războiul din Ucraina și de criza energetică din Europa. Deși temperaturile anormal de ridicate pentru perioada rece a anului în Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, criza energetică din Europa este departe de a se finisa și va influența considerabil evoluția economică în viitorii ani. Pornind de la traiectoria prognozei ratelor dobânzilor în SUA și zona euro, putem anticipa o creștere a parității EUR/USD, respectiv deprecierea dolarului SUA

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

și aprecierea monedei unice europene. Totodată, se anticipează că prețurile la produsele agroalimentare pe piața mondială vor scădea comparativ cu maximele din anul 2022.

Conform comunicărilor de la Banca Națională a Moldovei, rata anuală a inflației va avea în continuare o tendință descendentă rapidă pe parcursul anului curent și relativ stabilă ulterior, până la sfârșitul perioadei de prognoză. Inflația va reveni în intervalul de variație al țintei în trimestrul II 2024 și se va menține până la sfârșitul orizontului de prognoză. Din punct de vedere a inflației lunare există o probabilitate înaltă că aceasta se va plasa în limita intervalului de incertitudine la finele lunii decembrie 2023.

2. Politici contabile

2.1 Bazele întocmirii

Anul financiar începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie și include toate operațiunile Băncii în această perioadă.

Toți indicatori din activitatea Băncii pe parcursul anului legați de rezultatele financiare și economice sunt incluși în situațiile financiare pentru anul respectiv.

Situațiile financiare au fost pregătite pe bază de cost istoric, cu excepția investițiilor la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global și activelor financiare deținute pentru tranzacționare.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), valuta țării în care operează Banca, iar toate valorile sunt rotunjite până la mii cu excepția cazului când este prevăzut altfel.

Situațiile financiare sunt prezentate în baza principiului continuității activității.

Situațiile financiare sunt aprobate de către Comitetul Executiv și Consiliul de Administrație, iar aprobarea finală este făcută de către Adunarea Generală a Acționarilor. După aprobare acestea nu mai pot fi modificate.

Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("IFRS") și interpretările lor adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate ("IASB").

2.2. Standarde noi și revizuite

Următoarele standarde modificate au intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2022, dar nu au avut niciun impact semnificativ asupra Companiei:

Încasări înaintea utilizării, contracte oneroase – costul îndeplinirii contractului, Referire la Cadrul Conceptual – amendamente specifice la IAS 16, IAS 37 și IFRS 3, și Îmbunătățiri anuale ale IFRS-uri 2018-2020 – amendamente la IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 și IAS 41 (emise la 14 mai 2020 și aplicabile pentru perioade anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022).

- Amendamentele la IAS 16 interzic unei entități să deducă din costul unui element de imobilizări corporale orice venituri primite din vânzarea articolelor produse în timp ce entitatea pregătește activul pentru utilizarea prevăzută. Veniturile din vânzarea unor astfel de articole, împreună cu costurile de producere a acestora, sunt acum recunoscute în profit sau pierdere. O entitate trebuie să utilizeze IAS 2 pentru a evalua costul acestor elemente. Costul nu include amortizarea activului testat deoarece acesta nu este încă pregătit pentru utilizarea prevăzută. Amendamentele la IAS 16 specifica, de asemenea, că o entitate „testează dacă activul funcționează corespunzător” atunci când evaluează performanța tehnică și fizică a activului. Performanța financiară a activului nu este relevantă pentru această evaluare. Prin

- urmare, un activ ar putea fi capabil să funcționeze conform intenției conducerii și să fie supus amortizării înainte de a atinge nivelul de performanță operațional așteptat de conducere.
- Amendamentul la IAS 37 clarifică semnificația „costuri pentru îndeplinirea unui contract”. Amendamentul explică costul direct al îndeplinirii unui contract cuprinde costurile incrementale ale îndeplinirii contractului respectiv; și o alocare a altor costuri care au legătură directă cu îndeplinirea. Amendamentul clarifică, de asemenea, că, înainte de stabilirea unui provizion separat pentru un contract oneros, o entitate recunoaște orice pierdere din depreciere care a avut loc asupra activelor utilizate în îndeplinirea contractului, mai degrabă decât asupra activelor dedicate contractului respectiv.
- Amendamentul la IFRS 9 abordează ce comisioane ar trebui incluse în testul de 10% pentru derecunoașterea datoriilor financiare. Costurile sau taxele pot fi plătite fie către terți, fie către creditor. Conform modificării, costurile sau taxele plătite către terți nu vor fi incluse în testul de 10%.
- Exemplul ilustrativ 13 care însoțește IFRS 16 a fost modificat pentru a elimina ilustrarea plăților de la locator referitoare la îmbunătățirile locative. Motivul modificării este de a elimina orice potențială confuzie cu privire la tratamentul stimulentei de închiriere.
- *Concesiuni de chirie legate de Covid-19 – Amendamente la IFRS 16 (emis la 31 martie 2021 și în vigoare pentru perioade anuale care încep la sau după 1 aprilie 2021)*. În mai 2020, a fost emis un amendament la IFRS 16 care a oferit locatarilor o soluție practică opțională pentru a evalua dacă o concesiune de chirie legată de COVID-19, care are ca rezultat o reducere a plăților de leasing datorate până la 30 iunie 2021 sau înainte de 30 iunie 2021, a fost o modificare a contractului de leasing. Un amendament emis la 31 martie 2021 a prelungit data demersului practic de la 30 iunie 2021 la 30 iunie 2022.

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative

Pentru întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară conducerea Băncii trebuie să facă estimări și presupuneri care afectează valorile raportate în situațiile financiare și notele ce le însoțesc.

Evaluarea SPPI

Evaluarea faptului dacă fluxurile de numerar din active financiare dau naștere unor fluxuri de numerar care sunt numai plătite de capital și de dobândă (SPPI) este supusă aplicării unor raționamente semnificative. Aceste raționamente sunt esențiale în procesul de clasificare și evaluare IFRS 9 deoarece acestea determină dacă activul trebuie măsurat la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) sau, în funcție de evaluarea modelului de afaceri, la costul amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI).

Când se iau în considerare anumite caracteristici ale creditelor acordate de BCR Chișinău, domeniile în care judecata profesională se utilizează cel mai mult sunt următoarele: comisioanele de rambursare anticipată, împrumuturile pentru finanțarea proiectelor și testul de referință pentru creditele cu caracteristici de neconcordanță a ratei dobânzii.

Analiza faptului dacă comisioanele de rambursare anticipată aplicate creditelor pot fi considerate drept o compensație rezonabilă se bazează pe compararea nivelului comisioanelor cu costurile economice suportate de Banca la încetarea anticipată.

În aceste scopuri, BCR Chișinău utilizează un test cantitativ în care costurile se referă la marja de dobândă pierdută și la diferența de dobândă pierdută ca urmare a scaderii ratelor de dobândă la încetarea anticipată sau la rambursarea anticipată.

Evaluarea este efectuată în mod normal la nivelul portofoliului. Adecvarea comisioanelor poate fi, de asemenea, justificată pe o bază calitativă, cum ar fi practica comună a pieței cu privire la comisioanele de plată în avans și acceptarea acestora de către autorități.

În ceea ce privește creditele pentru finanțarea proiectelor, BCR Chișinău analizează dacă acestea reprezintă acorduri de creditare de bază, mai degrabă decât investiții în proiectele finanțate. În acest sens sunt luate în considerare ratingul creditului, nivelul de garantare, garanțiile existente și gradul de finanțare a capitalului propriu al proiectelor finanțate.

Neconcordanțele dobanzilor se referă în principal la contractele cu rată variabilă pentru care rata de bază dobânzii este reevaluată contractual pe baza valorii din trecut.

În acest scop, BCR Chișinău a dezvoltat ceea ce se numește „test de referință” pentru a evalua dacă caracteristica de neconcordanță a dobânzii ar putea avea ca rezultat fluxuri contractuale (nominale) de numerar care sunt semnificativ diferite de tranzacțiile de referință.

Pe lângă caracteristicile de neconcordanță a dobânzii, termenii acestui acord de referință corespund activului din test (adică dacă frecvența de resetare a ratei variabile de dobândă este de 3 luni, atunci rata variabilă ar fi Euribor la 3 luni și/sau dacă nu există un decalaj în fixarea ratei variabile).

Pentru activele ce prezintă neconcordanțe a dobânzilor rezultate numai din ratele anterioare medii (adică nu există neconcordanțe ce rezultă dintr-un interval diferit de frecvență de resetare), conformitatea cu SPPI este considerată îndeplinită pe baza unei evaluări calitative, în cazul în care intervalul dintre fixarea ratei și începutul perioadei de dobândă nu depășește o lună.

Testarea de referință cantitativă se realizează la recunoașterea inițială a tranzacției și compară valoarea actualizată a creditului inițial cu valoarea actualizată a creditului de referință.

Pragul de semnificație cantitativă este stabilit la 5%. Dacă pragul de semnificație este încălcat, testul de referință nu este aprobat, iar activul financiar trebuie evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Pentru fiecare activ financiar care a trecut testul SPPI, la recunoașterea inițială, BCR Chișinău trebuie să evalueze dacă acesta face parte dintr-un model de afaceri unde activele sunt deținute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale, deținute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale și pentru a vinde activele, sau sunt deținute în alte modele de afaceri.

În consecință, aspectul critic în diferențierea modelelor de afaceri este frecvența și importanța vânzării de active în modelul de afaceri respectiv. Deoarece alocarea de active pentru modelele de afaceri se bazează pe evaluarea inițială, se poate întâmpla ca în perioadele ulterioare fluxurile de numerar să fie realizate diferit decât se așteptau inițial și o metodă diferită de măsurare poate părea a fi adecvată.

În conformitate cu IFRS 9, astfel de modificări ulterioare nu conduc, în general, la reclasificări sau corectii de erori în perioada anterioară în ceea ce privește activele financiare existente.

Cu toate acestea, noile informații privind modul în care se realizează fluxurile de numerar pot indica faptul că modelul de afaceri și, prin urmare, metoda de măsurare se schimbă pentru activele financiare nou-achiziționate sau recent generate. Modelul este stabil, se schimbă rar și este corelat cu strategia BCR Chișinău.

În cadrul BCR Chișinău, vânzările datorate creșterii riscului de credit, vânzările apropiate de maturitatea activelor, vânzările mai puțin frecvente declanșate de un eveniment non-recurent (cum ar fi schimbările normative sau fiscale, reorganizarea internă majoră, criza severă a lichidităților, etc.) sunt considerate ca nu contrazic modelul de afaceri al fluxurilor de numerar deținute pentru a colecta.

Alte tipuri de vânzări efectuate în modelul de afaceri „detinut pentru a colecta” sunt evaluate retrospectiv, iar dacă depășesc anumite praguri cantitative sau ori de câte ori se considera necesar în ceea ce privește noile așteptări, BCR Chișinău efectuează un test prospectiv.

Dacă rezultatul a fost că valoarea contabilă a activelor care se estimează că vor fi vândute peste durata de viață așteptată a portofoliului curent de modele de afaceri, din alte motive decât cele de mai sus, depășește 10% din valoarea contabilă a portofoliului, orice noi achiziții sau emiteri de active ar fi clasificate într-un model de afaceri diferit.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Dacă valorile juste ale activelor financiare și datoriilor financiare înregistrate în bilanț nu pot fi obținute de pe piețele active, ele sunt determinate utilizând o gamă variată de tehnici de evaluare care includ utilizarea modelelor matematice. Valorile introduse în aceste modele sunt luate de pe piețele existente atunci când este posibil, dar atunci când acest lucru nu este posibil, este nevoie de un anumit tip de raționament pentru a stabili valorile juste. Prezentările referitoare la modelele de evaluare, ierarhia valorii juste, valoarea justă a instrumentelor financiare și analiza de sensibilitate pentru instrumentele financiare de nivel 3 sunt descrise în Nota 29 „Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare”.

Pierderi din deprecierea instrumentelor financiare

Modelul de depreciere a pierderilor de credit așteptate este un model bazat pe raționament, deoarece necesită evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și măsurarea pierderilor de credit așteptate fără instrucțiuni detaliate. În ceea ce privește creșterea semnificativă a riscului de credit, BCR Chișinău a stabilit reguli specifice de evaluare constând în informații calitative și praguri cantitative. O altă zonă de complexitate se referă la stabilirea grupurilor de active similare atunci când deteriorarea riscului de credit trebuie evaluată colectiv înainte ca informațiile specifice să fie disponibile la nivel individual. Evaluarea pierderilor de credit așteptate implică modele complexe bazate pe date statistice ale probabilităților de nerambursare și rate de pierdere în caz de neplată, pe extrapolarea informației în cazul observațiilor insuficiente, pe estimări individuale ale fluxurilor de trezorerie viitoare și probabilități ale diferitelor scenarii, inclusiv informații prospectivă. În plus, durata de viață a instrumentelor trebuie modelată din punct de vedere al posibilităților de rambursare anticipată și de comportamentul facilităților de credit revolving.

Pierderile din deprecierea creditelor sunt prezentate în detaliu în Nota 24.

a. IFRS 9 Instrumente financiare

AC – cost amortizat;

FV – valoare justă;

FVOCI – active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;

FVTPL – active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere;

ECL – pierderea din credit așteptată;

L&R – credite și creanțe;

SOCE – situația modificărilor în capitalurile proprii;

OCI – alte elemente ale rezultatului global;

POCI - activele financiare depreciate achiziționate sau produse;

CLA – depreciere cumulată;

EIR – rata efectivă a dobânzii;

SPPI - plăți unice ale principalului și dobânzii.

b. Instrumente financiare

Un instrument financiar este orice contract ce generează simultan un activ financiar pentru o entitate și o datorie financiară sau un instrument de capitaluri proprii pentru contrapartida. În conformitate cu IFRS 9, toate activele și datoriile financiare - care includ și instrumente financiare derivate - trebuie să fie recunoscute în bilanț și evaluate în conformitate cu categoriile atribuite.

c. Recunoașterea și evaluarea inițială

(i) Recunoașterea inițială

Instrumentele financiare sunt recunoscute inițial atunci când Banca devine o parte a prevederilor contractuale ale instrumentului. Cumpărarea și vânzarea a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, care este data la care un activ este transferat.

(ii) Evaluarea inițială

Instrumentele financiare sunt evaluate inițial la valoarea lor justă, inclusiv costurile de tranzacționare (cu excepția instrumentelor financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, pentru care costurile de tranzacționare sunt recunoscute direct în contul de profit sau pierdere). În majoritatea cazurilor, valoarea justă la recunoașterea inițială este egală cu prețul tranzacției, adică prețul transferat pentru a emite sau a achiziționa un activ financiar sau prețul primit pentru a emite sau a suporta o datorie financiară.

d. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare

În conformitate cu IFRS 9, clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare depind de următoarele două criterii:

- modelul de afaceri pentru administrarea activelor financiare - evaluarea se concentrează pe faptul că activul financiar este parte a unui portofoliu în care activele sunt deținute cu scopul fie de a colecta fluxuri de numerar contractuale, fie atât de a colecta fluxurile de numerar contractuale cât și de a vinde activele financiare, fie sunt deținute conform altor modele de afaceri.
- caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale ale activului financiar - evaluarea se concentrează pe identificarea dacă termenii contractuali ai activului financiar dau naștere unor fluxuri de numerar care reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (SPPI).

(i) Active financiare la cost amortizat

Activele financiare sunt evaluate la costul amortizat dacă sunt deținute într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a colecta fluxurile de numerar contractuale, iar fluxurile contractuale de numerar sunt SPPI.

În bilanț, aceste active sunt înregistrate la costul amortizat, adică valoarea contabilă brută, diminuată cu ajustările pentru depreciere. Acestea sunt prezentate la linia "Active financiare la cost amortizat – credite și avansuri", "Active financiare la cost amortizat – titluri și creanțe", "Alte active" și "Numerar și echivalente de numerar". Soldurile de numerar includ numai creanțele (depozitele) față de bancile centrale și instituțiile de credit care sunt rambursabile la cerere. Rambursabilii la cerere înseamnă că pot fi retrase în orice moment sau cu un termen de notificare de numai o zi lucrătoare sau 24 de ore. Rezervele minime obligatorii sunt, de asemenea, prezentate în acest capitol.

Veniturile din dobânzi aferente acestor active sunt calculate utilizând metoda ratei efective a dobânzii și sunt incluse în linia "venituri nete din dobânzi" din situația contului de profit sau pierdere. Castigurile sau pierderile din depreciere sunt incluse în linia "Castiguri sau pierderi din deprecierea instrumentelor financiare".

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

În BCR Chișinău, activele financiare la cost amortizat reprezintă cea mai mare categorie, care include: principalul element din poziția "Alte active". Factoringul cu recurs este inițial recunoscut față de aderent la data la care contractul intră în vigoare (de obicei la data semnării contractului).

În cazul factoringului fără creditele acordate clienților, activitățile de creditare interbancară (inclusiv acordurile de rascumpărare), depozitele la băncile centrale, sumele în curs de decontare, creanțele comerciale și alte creanțe. Creanțele din factoring reprezintă recurs activele aferente sunt recunoscute față de debitorii finali la data la care Banca dobândește de la vânzător dreptul de a colecta de la debitorii finali fluxurile de trezorerie contractuale ale facturilor aferente (de obicei data a unei plăți anticipate solicitate de vânzător).

În ceea ce privește calendarul și valoarea recunoașterii veniturilor, cerințele IFRS 15 se aplică în cazul tuturor taxelor legate de factoringul fără recurs și în cazul taxelor derivate din factoringul cu recurs care nu fac parte din rata efectivă a dobânzii.

Modificările contractuale și evenimentele de derecunoaștere nu sunt considerate aplicabile în cazul activelor de factoring.

Investițiile în titluri de datorie evaluate la costul amortizat pot fi achiziționate în scopuri de business diferite (cum ar fi îndeplinirea cerințelor de risc de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a surplusului de lichiditate structurală, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare cu alte activități de îmbunătățire a randamentului). Principala caracteristică este că nu sunt așteptate vânzări frecvente și semnificative a unor astfel de titluri.

Metoda ratei efective a dobânzii („EIR”) este utilizată pentru recunoașterea veniturilor din dobânzi și a cheltuielilor cu dobânzile. Venitul din dobânzi se calculează astfel:

- EIR aplicat la valoarea contabilă brută a activelor financiare care nu sunt depreciate (Stadiul 1 și Stadiul 2, a se vedea partea "Deprecierea instrumentelor financiare");
- EIR aplicat costului amortizat pentru activele financiare depreciate (Stadiul 3, a se vedea "Deprecierea instrumentelor financiare"); și
- EIR ajustat la riscul de credit aplicat la costul amortizat pentru activele financiare POCI.

(ii) Activele financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titlurile de datorie sunt evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), în cazul în care fluxurile lor de numerar contractuale sunt conforme cu SPPI și sunt deținute în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea activelor. În bilanț, acestea sunt incluse ca "Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

Venitul din dobânzi din aceste active se calculează folosind metoda ratei dobânzii efective și este inclus în linia "Venit net din dobânzi" în situația contului de profit sau pierdere. Castigurile și pierderile din depreciere sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere în rândul "Pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare". Ca rezultat, impactul evaluării recunoscut în profit sau pierdere este același ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat.

Diferența dintre valoarea justă la care activele sunt contabilizate în bilanț și componenta de cost amortizat este recunoscută ca elemente ale rezultatului global („OCI”) acumulată în capitalurile proprii, în linia "Rezerva de valoare justă" în situația modificărilor capitalurilor proprii. Modificarea pentru perioada respectivă este înregistrată ca OCI în situația rezultatului global în linia "Instrumente de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

Titlurile de datorie care aparțin acestei categorii sunt subiect ale cerințelor de depreciere conform standardului (IFRS 9.5.5.1), iar deprecierea acestora se calculează luând în considerare pierderile așteptate în următorul an sau pe durata vieții, în funcție de stadiul în care activul este desemnat. Cu toate acestea, pierderea din depreciere este recunoscută în rezultatul global și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar. Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută în contul de profit sau pierdere în poziția dedicată acestui tip de instrument. Deprecierea cumulată din linia CLA a rezultatului global implică o creștere a rezervelor de valoare justă deoarece reprezintă contravaloarea sumelor înregistrate deja în contul de profit sau pierdere. Aceasta înregistrare contabilă a deprecierei nu reprezintă o reclasificare (reciclare) din rezultatul global în contul de profit sau pierdere.

Atunci când titlul de datorie este derecunoscut, suma acumulată anterior în OCI este reclassificată în contul de profit sau pierdere și raportată la linia "Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere".

Titlurile de datorie evaluate la FVOCI fac parte din modelul de afaceri "deținute pentru a colecta și vinde". În mod similar cu instrumentele de datorie, activele evaluate la cost amortizat se referă la diferite obiective ale afacerii, cum ar fi îndeplinirea cerințelor privind riscul de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a excedentului structural de lichiditate, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare sau altor activități de îmbunătățire a randamentului.

Caracteristica comună a investițiilor în instrumentele de datorie FVOCI constă în faptul că optimizarea randamentelor prin vânzarea lor este esențială pentru atingerea obiectivelor de afaceri. Vânzarile sunt efectuate pentru a optimiza poziția de lichiditate sau pentru a realiza castigurile sau pierderile din valoarea justă. Ca urmare, obiectivele de afaceri sunt atinse atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea titlurilor.

Castigurile sau pierderile cumulate sunt incluse în "Rezervele valorii juste" în situația modificărilor capitalurilor proprii. Suma recunoscută în OCI nu este reclassificată niciodată în profit sau pierdere.

Dividendele primite din aceste investiții sunt înregistrate în linia "Venituri din dividende" din situația contului de profit sau pierdere. În bilanț, activele financiare evaluate la valoarea justă prin OCI sunt incluse ca "Instrumente de capital" în linia "Active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global".

(iii) Active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Există mai multe motive pentru atribuirea categoriei de evaluare a valorii juste prin profit sau pierdere („FVPL”) categorie de evaluare a activelor financiare.

Activele financiare a caror fluxuri de numerar contractuale nu sunt considerate SPPI sunt măsurate automat la FVPL.

O altă modalitate de măsurare a FVPL se referă la activele financiare care fac parte din modelele de afaceri reziduale, adică nici nu sunt pastrate pentru colectarea fluxurilor de numerar contractuale sau pentru vinderea lor. În general, se așteaptă ca aceste active financiare să fie vândute înainte de scadența sau sunt evaluate din perspectiva de performanță de afaceri la valoarea justă

e. Clasificarea și măsurarea ulterioară a datoriilor financiare

Datoriile financiare sunt clasificate ca fiind evaluate la costul amortizat, cu excepția cazului în care sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

(i) Datoriile financiare la cost amortizat

Pentru prezentarea acestora în bilanț se utilizează linia "Datoriile financiare evaluate la cost amortizat". Datoriile sunt prezentate cu următoarele subdiviziuni: "Datoriile către bănci", "Datoriile către clienți", "Alte împrumuturi" și "Alte datorii".

Cheltuielile cu dobânda suportate sunt raportate în linia "Venituri nete din dobânzi" în situația contului de profit sau pierdere. Castigurile și pierderile din derecunoaștere (în principal rascumpărare) sunt înregistrate în poziția "Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere".

(ii) Datoriile financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Datoriile financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) constau în datoriile financiare deținute pentru tranzacționare și datoriile financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL). Banca nu a declarat nicio datorie financiară la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din datoriile financiare deținute pentru tranzacționare se înregistrează la rândul "Rezultatul net din tranzacționare" în contul de profit sau pierdere.

f. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9

Banca recunoaște ajustări pentru pierderi aferente deprecierei instrumentelor financiare de datorie, altele decât cele evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) și expuneri care sunt evaluate la cost amortizat (AC) sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și include, printre altele, titluri de creanță, alte depozite la vedere, credite și avansuri, precum și leasing financiar și creanțe comerciale. Provizioanele pentru angajamentele de creditare și pentru garanțiile financiare se calculează dacă îndeplinesc definițiile aplicabile IFRS 9. Deprecierea se bazează pe pierderile așteptate din creditare a caror măsurare reflectă:

- o valoare imparțială și ponderată cu probabilități, care este determinată prin evaluarea unei serii de rezultate posibile;
- valoarea în timp a banilor; și
- informații rezonabile și justificabile care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimente trecute, condițiile actuale și previziunile condițiilor economice viitoare.
- Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută ca o ajustare pentru pierdere. În scopul măsurării valorii pierderilor preconizate din creditare și recunoașterea venitului din dobânzi, Banca face distincția între cele trei stadii ale deprecierei.

Conform IFRS 9 se utilizează următoarele definiții ale pierderii din deprecierea creditelor:

- pierderea din deprecierea creditelor pe toată durata de viață - pierderea din deprecierea creditelor care apare ca urmare a tuturor evenimentelor de default posibil să apară pe durata de viață a instrumentelor financiare.
- pierderea din deprecierea așteptată pe perioada a 12 luni - perioada din deprecierea creditelor care reprezintă pierderea din deprecierea așteptată a unui instrument financiar posibil să apară în următoarele 12 luni de la data raportării.

Abordarea bazată pe 3 stadii se aplică instrumentelor financiare care intră sub incidența cerințelor privind deprecierea IFRS 9 și care nu sunt clasificate ca fiind depreciate la data cumpărării sau originării (POCI), care reprezintă o categorie separată. În funcție de statutul de depreciere și de

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

evaluarea evoluției riscului de credit, aceste instrumente financiare sunt atribuite în unul din cele trei stadii.

Stadiul 1 se refera la instrumentele financiare pentru care nu exista crestere semnificativa a riscului de credit inregistrata de la recunoasterea initiala. Deprecierea este recunoscuta in pierderea din deprecierea creditelor asteptata pe perioada a 12 luni. Venitul din dobanzi este recunoscut prin rata efectiva a dobanzii aplicata la valoarea bruta contabila a activului financiar.

Dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit (SICR) de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este transferat în Stadiul 2, dar nu este încă considerat a fi depreciat. Deprecierea este masurata in valoarea pierderii preconizate din creditare pe parcursul duratei de viata. Venitul din dobanzi este calculat folosind metoda ratei efective a dobanzii aplicata valorii contabile brute a activului financiar.

Actiunile financiare in Stadiul 3 sunt depreciate. Un instrument financiar devine depreciat atunci când clientul intra in default. Definiția default-ului aplicata in Banca a fost dezvoltată în conformitate cu definiția utilizata la nivelul Grupului BCR. Definiția reflecta regulile pentru contaminarea la nivelul grupurilor de clienti aflati in legatura și clarifică conceptul de default tehnic. Banca aplică în general o abordare la nivel de client în procesul de aplicare a definiției de default, ceea ce duce la o depreciere a tuturor expunerilor, chiar dacă default-ul a fost aplicat la nivelul unei sau a catorva conturi/contracte ale clientului respectiv ("efect de contaminare"). Pe de altă parte, iesirea din default presupune ca expunerea totală încetează să mai fie depreciata. Deprecierea pentru astfel de active financiare este masurata in valoarea pierderii preconizate din creditare pe durata de viata. Venitul din dobanzi este recunoscut prin aplicarea EIR la costul amortizat (i.e. valoarea contabila neta) a activului financiar.

Din perspectiva bilantului, dobanda este acumulata pe baza valorii contabile brute a activelor financiare. Diferenta dintre dobanda acumulata si veniturile din dobanzi recunoscute se reflecta in bilant in Active financiare la cost amortizat reducand valoarea acestora prin contul de depreciere (fara a afecta contul de profit sau pierdere pozitia pierdere neta din depreciere).

Ajustarile pentru pierdere diminueaza valoarea activelor, adica pentru activele financiare masurate la cost amortizat, valoarea neta contabila a activului financiar prezentat in bilant este diferenta dintre valoarea contabila bruta si deprecierea cumulata. Cu toate acestea, pentru activele financiare masurate la valoare justa prin alte elemente ale rezultatului global, ajustarile pentru pierdere sunt recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global, in special in "Rezerve de valoare justa" in situatia modificarilor capitalurilor proprii si nu reduce valoarea contabila a activului financiar.

Pentru activele financiare ce sunt depreciate la recunoasterea initiala (activele financiare depreciate achizitionate sau produse – POCI) pierderile de credit anticipate pe durata de viata sunt reflectate initial in rata efectiva a dobanzii ajustata la credite. Ca urmare, nu se recunoaste nici o ajustare de pierdere la inceput.

In consecinta, doar modificarile negative ale pierderilor de credit preconizate dupa recunoasterea initiala sunt recunoscute drept ajustari de depreciere, in timp ce modificarile favorabile sunt recunoscute ca si castiguri din depreciere crescand valoarea contabila bruta a activelor financiare POCI.

Ajustarile pentru pierdere aferente angajamentelor de creditare si garantiilor financiare sunt prezentate in bilant la linia "Provizioane". In cazul liniilor de credit angajante, deprecierea se calculeaza separat pentru partea netrasa.

În contul de profit sau pierdere, pierderile din depreciere și reversarea acestora (castigurile) pentru toate instrumentele financiare sunt prezentate la linia "Pierdere neta din deprecierea instrumentelor financiare". Informații referitoare la deprecierea activelor financiare sunt prezentate în Nota 24.

g. Derecunoașterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale

(i) Derecunoașterea instrumentelor financiare

Un activ financiar (sau, când este posibil, o parte dintr-un activ financiar sau o parte dintr-un grup similar de active financiare) este derecunoscut atunci când:

- Expiră drepturile contractuale de a primi fluxuri de numerar; sau
- Banca a transferat drepturile sale de a primi fluxuri de numerar provenite din activ sau și-a asumat obligația de a plăti fluxurile de numerar primite în întregime, fără o întârziere semnificativă către o terță parte, printr-o înțelegere de tip "pass through";

și de asemenea:

- A transferat majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului sau;
- Nu a transferat, nici reținut majoritatea riscurilor și beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului dar a transferat controlul asupra activului.

Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și prețul primit este prezentată în Contul de profit sau pierdere pe linia "Castiguri/pierderi din derecunoașterea activelor financiare măsurate la cost amortizat", sau, pentru titlurile de datorie măsurate prin alte elemente ale rezultatului global pe linia "Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea activelor financiare care nu sunt măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere".

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, castigurile sau pierderile din derecunoaștere sunt recunoscute împreună cu rezultatul măsurării în linia "Rezultat net din tranzacționare" sau "Castiguri/pierderi din instrumente financiare măsurate la valoare justă prin profit sau pierdere".

(ii) Criteriile de derecunoaștere în funcție de modificările contractuale ale activelor financiare

În cursul normal de desfășurare a activității de creditare și în acord cu respectivii debitori, Banca poate renegocia sau modifica anumite termene și condiții ale contractelor. Acest lucru poate implica renegocieri comerciale sau modificări contractuale având ca scop reducerea sau prevenirea dificultăților financiare ale împrumutatului.

În scopul captării substanței economice și a efectului financiar al unor modificări contractuale de acest tip, Banca a elaborat un set de criterii pentru a evalua dacă termenii modificați sunt substanțial diferiți de cei inițiali.

Modificările contractuale substanțiale duc la derecunoașterea activului financiar original și recunoașterea activului financiar modificat ca un nou instrument financiar. Aceste modificări includ următoarele evenimente:

- schimbarea debitorului (doar dacă nu este o schimbare formală cum ar fi schimbarea numelui);

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

- schimbarea valutei contractului (doar dacă modificarea nu rezulta din exercitarea unei opțiuni încorporate în contractul original cu condiții agreeate anterior de modificare, sau dacă noua valută este la fel cu cea originală);
- introducerea unei caracteristici contractuale Non-SPPI (doar dacă nu sunt introduse cu scopul de a îmbunătăți recuperările de la debitori prin acordarea unor concesiuni pentru a-i ajuta să-și revină din dificultăți financiare);
- eliminarea unei caracteristici contractuale Non-SPPI.

Unele criterii de derecunoaștere fac distincția dacă modificările contractuale se aplică debitorilor care înfruntă dificultăți financiare. Aplicarea anumitor modificări debitorilor cu dificultăți financiare nu sunt considerate substanțiale deoarece ei sunt oferiți pentru o nouă rescadentare adaptată condițiilor lor financiare în scopul de a îmbunătăți posibilitatea băncii de recuperare a creditelor acordate.

Pe de altă parte, aceleași modificări contractuale aplicate debitorilor performanți pot fi considerate ca fiind destul de importante încât să garanteze derecunoașterea, după cum este detaliat în continuare.

Din această perspectivă, următoarele criterii determină derecunoașterea cu excepția cazului în care sunt considerate măsuri de restructurare, sunt aplicate clienților în default sau declanșează default-ul:

- graficul de rambursare s-a modificat astfel încât durata rămasă ponderată până la scadența activelor să fie modificată cu mai mult de 100% și nu mai mică de doi ani în comparație cu activul inițial;
- modificarea calendarului/valorii fluxurilor de numerar contractuale care determină ca valoarea actualizată a fluxurilor de numerar modificate (actualizate la rata efectivă a dobânzii înainte de modificare) să fie diferită cu mai mult de 10% din valoarea contabilă brută a activului imediat înainte de modificare (evaluarea cumulată ținând cont de toate modificările care au avut loc în ultimele douăsprezece luni);
- renegocierile comerciale inițiate de un debitor care caută condiții mai bune ca o alternativă la refinanțare, în timp ce există o opțiune de plată anticipată/rambursare anticipată și o piață de refinanțare suficient de competitivă. Această declanșare de derecunoaștere se aplică rar la creditele din Stadiul 2 și niciodată în Stadiul 3.

În cazul în care modificările contractuale care se califică drept măsuri de restructurare sunt aplicate clienților aflați în imposibilitate de rambursare sau factorii declanșatori de default sunt atât de semnificativi încât se califică ca o stingere a drepturilor contractuale originale, ele determină derecunoașterea. Exemple de astfel de modificări sunt:

- un nou acord cu termeni semnificativi diferiți ca parte a restructurării, prin care se suspendă drepturile asupra activelor inițiale;
- consolidarea creditelor multiple originale într-unul singur, cu termeni substanțial diferiți;
- transformarea unui credit revolving în non-revolving.

Modificările contractuale care duc la derecunoașterea activelor originale conduc la recunoașterea inițială a noilor active financiare. În cazul în care debitorul este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă duce la neindeplinirea obligațiilor, atunci noul activ va fi tratat ca și POCI. Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și valoarea justă inițială a noului activ POCI este prezentată în situația contului de profit sau pierdere în linia "Castiguri și pierderi din deprecierea instrumentelor financiare".

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

În cazul în care debitorul nu este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă nu duce la neîndeplinirea obligațiilor, noul activ recunoscut după derecunoașterea activului inițial va fi în Stadiul 1. Pentru creditele evaluate la cost amortizat, soldul neamortizat al comisioanelor de acordare și al costurilor tranzacției considerate în rata efectivă a dobânzii, este prezentat în linia "Venit net din dobânzi" la data derecunoașterii.

Reluarea pe venituri a ajustărilor pentru pierderi din credit aferente activului inițial la data acestei modificări semnificative, precum și ajustările pentru pierderi din credit recunoscute pentru noul activ sunt prezentate în poziția "Rezultat net din deprecierea instrumentelor financiare".

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, indiferent dacă acestea se află în situație de neîndeplinire a obligațiilor (default), castigurile și pierderile din derecunoaștere sunt incluse în aceleași poziții din contul de profit sau pierdere ca și rezultatul evaluărilor lor, adică în linia "Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere". Pentru active financiare care nu sunt evaluate la FVPL și sunt subiect al modificărilor contractuale, dar care nu generează o derecunoaștere valoarea contabilă brută a activului se ajustează în contrapartidă cu recunoașterea unei modificări (castig sau pierdere) în contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din modificare sunt egale cu diferența dintre valoarea contabilă brută înainte de modificare și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar în baza termenilor modificați, actualizați cu rata efectivă inițială a dobânzii.

În contul de profit sau pierdere, castigul sau pierderea de modificare sunt prezentate în linia "Venit net din dobânzi" în cazul în care modificarea se referă la activele financiare din Stadiul 1. Pentru activele financiare din Stadiile 2 și 3 și activele financiare POCI, castigul sau pierderea de modificare este prezentat în linia "Rezultatul din deprecierea instrumentelor financiare".

(iii) Derecunoașterea datoriilor financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația datorată este achitată, anulată sau expiră. Acest lucru apare în mod normal atunci când datoria este rambursată sau răscumpărată. În contul de profit sau pierdere, diferența dintre valoarea contabilă a datoriei financiare derecunoscute și valoarea plătită este prezentată în linia "Alte castiguri / pierderi din instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere" (în perioada comparativă, "Castigurile / pierderile din activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere net"), "Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere" și "Rezultatul net din tranzacționare" în funcție de modalitatea de evaluare a datoriei financiare derecunoscute.

2.4 Alte politici contabile

a. Conversia valutei străine

Tranzacțiile în valută sunt înregistrate la cursul de schimb de la data tranzacției. La data bilanțului, activele și datoriile monetare denominate în valută sunt convertite folosind cursul de schimb de închidere stabilit de BNM. Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii pe an au fost:

	2022		2021	
	USD	Euro	USD	Euro
Media perioadei	18,9032	19,8982	17,6816	20,9255
Finele anului	19,1579	20,3792	17,7452	20,0938

Diferențele de curs care provin din decontarea tranzacțiilor la cursuri diferite de cele de la data tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate din active și datorii monetare în valuta străină nesoluționate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

b. Conturi curente și depozite la bănci

Acestea sunt prezentate la costul amortizat, minus provizioanele pentru depreciere.

c. Unwinding

Unwinding-ul este calculat ca diferența între valoarea prezenta netă, calculată pentru două momente de timp consecutive a fluxurilor de numerar estimate. Pentru a calcula valoarea prezenta netă pentru două momente diferite de timp, principala ipoteză este ca estimările privind fluxurile de numerar rămân neschimbate.

La data recunoașterii provizionului aferent unei expuneri extrabilanțiere, valoarea sa de înregistrare este inferioară valorii nominale a pierderilor nete așteptate, ca urmare a aplicării unei rate de actualizare adecvate, pentru intervalele de timp până la datele estimate ale fluxurilor de numerar aferente, respectiv, data estimată a ieșirii de numerar aferentă materializării expunerii extrabilanțiere prin conversie în creanța bilanțieră și datele estimate ulterioare ale recuperărilor așteptate acelei creanțe.

Ulterior, pe parcursul intervalului de timp până la data estimată a conversiei în creanța bilanțieră, valoarea actualizată a obligației astfel constituite se va ajusta în mod sistematic, prin înregistrarea unei cheltuieli financiare la nivelul creșterii valorii actualizate a obligației pe măsura apropiării datei estimate a materializării prin ieșire de numerar și conversie în creanță.

d. Creditele renegotiate

Când este posibil Banca încearcă să restructureze creditele, decât să ia în posesie gajul. Aceasta poate implica extinderea graficului de plată și renegocierea condițiilor de creditare. Odată ce au fost renegociate condițiile de creditare, orice depreciere este determinată prin utilizarea ratei efective a dobânzii (EIR) originală, care a fost calculată până la modificarea termenilor, iar creditul nu mai este considerat restant. Conducerea Băncii revizuieste în mod continuu creditele renegotiate pentru a se asigura că toate cerințele sunt respectate și plățile ulterioare vor avea loc. Creditele continuă să fie obiectul unei evaluări individuale sau colective a deprecierei, calculată cu ajutorul ratei efective a dobânzii (EIR) originale a creditului.

e. Credite și avansuri acordate clienților

Creditele acordate de către Bancă reprezintă credite la care fondurile sunt remise direct debitorului și sunt recunoscute în bilanț atunci când fondurile sunt puse la dispoziția debitorilor. Aceste credite sunt recunoscute inițial la valoarea justă a fondurilor acordate, și sunt ulterior evaluate la costul amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii.

Banca prezintă informația referitor la portofoliul de credit și provizioanele pentru deprecierea creditelor în baza următoarei clasificări a clienților:

- credite corporat
- credite întreprinderi micro
- credite garantate
- credite negarantate
- credite ipotecare

f. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderile din deprecierea valorii.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Cheltuielile de reparație și întreținere sunt incluse în cheltuieli operaționale la momentul apariției. Investițiile ulterioare aferente imobilizărilor corporale sunt recunoscute ca active doar atunci când investiția îmbunătățește condiția activului peste valoarea estimată inițial.

Acolo unde valoarea de bilanț a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este depreciat la valoarea recuperabilă. Câștigurile și pierderile din vânzarea imobilizărilor corporale sunt determinate prin referință la valoarea de bilanț și sunt înregistrate ca venituri sau cheltuieli.

Uzura este calculată prin metoda amortizării liniare pe toată durata de funcționare utilă estimată a activului .

g. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale sunt calculate la valoarea de achiziție minus amortizarea. Cheltuielile următoare sunt capitalizate în cazul când acestea vor spori durata de funcționare utilă sau fluxul de beneficii următoare legate de aceste active. Alte cheltuieli sunt înregistrate odată cu apariția acestora. Amortizarea este calculată prin metoda liniară în funcție de durata de funcționare utilă.

h. Leasing

Decizia de a încadra un acord ca și leasing depinde de substanța contractului și necesită stabilirea faptului că îndeplinirea acordului depinde de folosirea unui anumit activ sau a unui grup de active și în cadrul acordului se convine asupra dreptului de utilizare a activului.

(i) Grupul ca locatar

În conformitate cu prevederile IFRS 16, un locatar recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie din leasing care reprezintă obligația de a face plăți de leasing. Există derogări de la recunoașterea pentru contracte de leasing pe termen scurt (mai puțin 12 luni) și pentru contracte de leasing pentru care activul suport este de valoare mică.

Activul aferent dreptului de utilizare este evaluat inițial la cost. Costul cuprinde valoarea inițială a datoriei ce decurge din contractul de leasing și include de asemenea alte elemente, cum ar fi costurile inițiale directe suportate de locatar. Ulterior, activul aferent dreptului de utilizare se amortizează până la sfârșitul duratei de viață utilă sau până la sfârșitul termenului de leasing. Grupul utilizează metoda de amortizare liniară. Activele reprezentând drept de utilizare sunt prezentate în situația poziției financiare în linia „Imobilizări Corporale” sau, dacă sunt subînchiriate terților, ca parte din „Investiții imobiliare”.

Datoria ce decurge din contractul de leasing este măsurată inițial la valoarea actuală a plăților de leasing care nu sunt plătite la data începerii, actualizată folosind rata dobânzii implicite în contractul de închiriere sau, dacă rata nu poate fi determinată imediat, rata marginală de împrumut a locatarului. Plățile de leasing cuprind plăți de leasing fix care depind de un indice sau o rată, sume preconizate să fie plătite în baza unei garanții de valoare reziduală. În plus, prețul de exercițiu în cadrul unei opțiuni de cumpărare și plățile de leasing într-o perioadă opțională de reînnoire sunt luate în considerare dacă locatarul este în mod rezonabil sigur că exercită opțiunile.

Ulterior, valoarea contabilă a datoriei din leasing este crescută cu dobânda acumulată folosind rata de actualizare aplicabilă, redusă prin plățile aferente leasingului și reevaluată pentru a reflecta orice reevaluare sau modificare a contractului de leasing. În situația poziției financiare, datoriile din leasing sunt prezentate în linia „Datorii din leasing financiar”.

În perioada comparativă în care s-a aplicat IAS 17 Leasing, plățile de leasing operațional sunt recunoscute drept cheltuieli în contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte cheltuieli administrative” în mod liniar pe durata contractului de leasing.

(ii) Grupul ca locator

Un leasing financiar este un contract de leasing care transfera substantial toate riscurile si beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ. In cazul unui contract de leasing financiar locatorul raporteaza o creanta de la locator in rubrica „Creante din leasing financiar”. Creanta este egala cu valoarea actuala a platilor convenite prin contract, luand in considerare orice valoare reziduala. Venitul din dobanzi aferent creantei este prezentat in contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte venituri similare” la „Venituri nete din dobanzi”.

In cazul contractelor de leasing operational, care sunt alte contracte de leasing decat leasingul financiar, activul inchiriat este raportat de locator in pozitia „Imobilizari corporale” sau in „Investitii imobiliare” si se amortizeaza conform principiilor aplicabile activelor implicate. Venitul din leasing este recunoscut liniar pe durata contractului de inchiriere in contul de profit sau pierdere in pozitia “Venituri din inchirierea investitiilor imobiliare si alte leasinguri operationale”. Leasingul operational include in principal, leasingul de bunuri imobiliare comerciale si autoturisme.

i. Împrumuturi și datorii către clienți

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la cost, calculat ca valoarea încasărilor minus costurile de tranzacție aferente. Ulterior împrumuturile sunt evaluate la costul amortizat iar orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în contul de profit și pierdere pentru perioada trecută până la maturitate folosind metoda ratei efective a dobânzii.

j. Compensarea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în bilanțul contabil atunci când exista o obligație legală cu privire la compensarea sumelor recunoscute și există intenția de realizare sau de compensare a acestora pe o bază netă sau de realizare a activului și de decontare a datoriei simultan.

k. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Veniturile sunt recunoscute în măsura în care este probabil că beneficiile economice să fie generate pentru Bancă și veniturile pot fi evaluate în mod rezonabil. Înainte de recunoașterea veniturilor trebuiesc îndeplinite și criteriile de recunoaștere specifice descrise în continuare.

Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, veniturile sau cheltuielile aferente dobânzilor sunt înregistrate utilizând metoda dobânzii efective (EIR). EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerație condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în cazul în care Banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR original și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxele și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobânzi continuă să fie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, etc.

Venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului (metoda calculării), în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca și cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

Venituri aferente dividendelor

Venitul aferent dividendelor primite este recunoscut de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

I. Numerar și echivalente de numerar

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei sub forma de rezerve obligatorii, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

m. Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute dacă:

- există o obligație legală sau implicită curentă rezultată din evenimente trecute;
- este probabil ca o ieșire de resurse va fi necesară pentru stingerea obligației; și
- valoare poate fi estimată în mod fiabil.

În cazul în care există un număr de obligații similare, probabilitatea că o ieșire de resurse va fi necesară într-o decontare se determină prin luarea în considerare a grupului de obligații ca un întreg. Provizioanele pentru care timpul de ieșire a resurselor este cunoscut sunt evaluate la valoarea actualizată a cheltuielilor, în cazul în care fluxul nu se va produce în decurs de un an. Banca recunoaște provizioane pentru concedii neutilizate, angajamente de creditare, provizioane legale, etc.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

n. Beneficii acordate angajaților

Banca efectuează contribuții către fondurile înființate în Republica Moldova pentru pensii, asistență medicală, și beneficii aferente șomajului calculate în baza de salarii ale tuturor angajaților Băncii. Banca nu participă la nici un alt plan cu beneficii definite sau de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați, cu excepția beneficiilor incluse în politicile sale interne.

o. Active luate în posesie

Activele luate în posesie includ gajul aferent creditelor neperformante. Ele sunt inițial recunoscute la valoarea justă și ulterior sunt evaluate la valoarea minimală dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare. Activele luate în posesie sunt prezentate în Nota 10 „Alte active”.

Conform politicii Băncii activele luate în posesie sunt comercializate. Câștigul reduce parțial sau total datoria. În general, Banca nu acceptă activele luate în posesie pentru activitatea sa.

p. Contribuții în fondul de garantare a depozitelor

Contribuțiile în fondul de garantare a depozitelor sunt recunoscute ca datorii atunci când are loc evenimentul obligatoriu care dă naștere la plată. Dacă o contribuție este plătită înainte de evenimentul obligatoriu, aceasta este recunoscută ca o plată anticipată.

q. Parti afiliate

Părțile sunt considerate a fi afiliate dacă una din ele are capacitatea de a o controla sau de a o influența semnificativ pe cealaltă în luarea deciziilor financiare și operaționale.

Tranzacțiile între părți afiliate reprezintă un transfer de resurse sau obligații între părți afiliate indiferent dacă implică un preț sau nu.

r. Impozitare

Impozitul pe profit curent

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent, sunt evaluate la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscale. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare. În 2020 și 2019 rata de impozitare a fost de 12%.

Impozitul amânat

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda bilanțieră privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

O creanță privind impozitul amânat trebuie să fie recunoscută pentru toate diferențele temporare deductibile în măsura în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizată diferența temporară deductibilă, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat apare din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care: nu reprezintă o combinație de întreprinderi; la momentul realizării tranzacției nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil (pierderea fiscală).

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia.

Creaanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creaanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate pînă la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amînat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creaanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

s. Recunoașterea și de-recunoașterea instrumentelor financiare

Banca recunoaște un activ financiar sau o datorie financiară în bilanțul contabil doar în cazul în care Banca devine parte a unui acord contractual cu privire la instrument. Toate tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, adică la dată când activul este livrat Băncii sau de către Bancă. Tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare sunt procurări sau vânzări de active financiare care solicită livrarea activului pe parcursul perioadei stabilite de regulile sau convențiile pieții.

Recunoașterea unui activ financiar este anulată în cazurile când:

- Dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului a expirat;
- Banca menține dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului, dar și-a asumat obligația de a le achita pe deplin, fără tergiversări semnificative, unei părți terțe în cadrul unui acord de intermediere; sau
- Banca și-a transferat drepturile de a primi fluxul de numerar aferent activului și fie (a) a transferat substanțial toate riscurile și beneficiile activului, sau (b) nu a transferat și nu a menținut substanțial toate riscurile și beneficiile aferente activului, dar a transferat controlul asupra activului.

În cazul în care Banca nu a transferat nici nu a reținut substanțial toate riscurile și beneficiile unui activ, activul este recunoscut atît timp cît este la dispoziția Băncii. Continuarea implicită care ia forma unei garanții asupra activului transferat este măsurată la minimum dintre valoarea de bilanț și maximum sumei pe care ar trebui să plătească.

O datorie financiară este de-recunoscută în situația în care obligația ce reiese din acesta este anulată sau expirată.

Adoptarea unor standarde și interpretări noi sau revizuite

Au fost emise anumite standarde și interpretări noi care sunt obligatorii pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2023 sau ulterior și pe care Compania nu le-a adoptat anticipat.

- *Amendamente la IAS 1 și Declarația practică 2: Dezvăluirea politicilor contabile (emise la 12 februarie 2021 și în vigoare pentru perioadele anuale care încep de la sau după 1 ianuarie 2023).*

IAS 1 a fost modificat pentru a cere companiilor să dezvăluie informațiile lor semnificative de politică contabilă, mai degrabă decît politicile lor contabile semnificative. Modificarea a furnizat definiția

informațiilor semnificative privind politica contabilă. Modificarea a clarificat, de asemenea, că informațiile de politică contabilă sunt de așteptat să fie semnificative dacă, fără acestea, utilizatorii situațiilor financiare nu ar fi în măsură să înțeleagă alte informații semnificative din situațiile financiare. Modificarea a oferit exemple ilustrative de informații despre politicile contabile care sunt susceptibile de a fi considerate semnificative pentru situațiile financiare ale entității. În plus, modificarea la IAS 1 a clarificat faptul că informațiile nesemnificative privind politica contabilă nu trebuie dezvăluite. Cu toate acestea, dacă este dezvăluit, nu ar trebui să ascundă informațiile importante privind politica contabilă. Pentru a sprijini această modificare, Declarația de practică IFRS 2, „Efectuarea judecăților de semnificație” a fost, de asemenea, modificată pentru a oferi îndrumări cu privire la modul de aplicare a conceptului de semnificație la dezvăluirile privind politicile contabile.

- *Amendamente la IAS 8: Definiția estimărilor contabile (emise la 12 februarie 2021 și în vigoare pentru perioadele anuale care încep de la 1 ianuarie 2023).*

Amendamentele la IAS 8 au clarificat modul în care companiile ar trebui să distingă modificările politicilor contabile de modificările estimărilor contabile.

- *Impozit amânat aferent elementelor de activ și datorii generate de o tranzacție specifică – Modificări la IAS 12 (emise la 7 mai 2021 și aplicabil pentru perioade anuale cu începere la sau după 1 ianuarie 2023).*

Amendamentele la IAS 12 specifică modul de contabilizare a impozitului amânat pe tranzacții, cum ar fi contractele de leasing și alte obligații. În circumstanțe specificate, entitățile sunt scutite de recunoașterea impozitului amânat atunci când recunosc active sau datorii pentru prima dată. Anterior, a existat o oarecare incertitudine dacă scutirea se aplica tranzacțiilor precum contractele de leasing și alte obligații – tranzacții pentru care sunt recunoscute atât un activ, cât și o datorie. Amendamentele clarifică faptul că scutirea nu se aplică și că entitățile sunt obligate să recunoască impozit amânat pe astfel de tranzacții. Modificările impun companiilor să recunoască impozit amânat pe tranzacțiile care, la recunoașterea inițială, dau naștere la sume egale de diferențe temporare impozabile și deductibile.

- *Amendamente la IFRS 16 Contracte de leasing: Datorii de leasing într-o vânzare și leaseback (emis la 22 septembrie 2022 și în vigoare pentru perioadele anuale care încep la sau după 1 ianuarie 2024).*

Modificările se referă la tranzacțiile de vânzare și leaseback care îndeplinesc cerințele din IFRS 15 pentru a fi contabilizate ca vânzare. Amendamentele solicită vânzătorului-locatar să evalueze ulterior datoriile care decurg din tranzacție într-un mod în care să nu recunoască niciun câștig sau pierdere aferentă dreptului de utilizare pe care și-a rezervat-o. Aceasta înseamnă amânarea unui astfel de câștig chiar dacă obligația este de a efectua plăți variabile care nu depind de un indice sau de o rată.

- *Clasificarea datoriilor pe termen scurt sau lung – Amendamente la IAS 1 (emise la 23 ianuarie 2020 și aplicabil pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022).*

Aceste amendamente clarifică faptul că datoriile sunt clasificate fie curente, fie pe termen lung, în funcție de drepturile care există la sfârșitul perioadei de raportare. Datoriile sunt pe termen lung dacă entitatea are dreptul substanțial, la sfârșitul perioadei de raportare, de a amâna decontarea cu cel puțin douăsprezece luni. Îndrumarea nu mai cere ca un astfel de drept să fie necondiționat. Amendamentul din octombrie 2022 a stabilit că obligațiile de împrumut care trebuie respectate după data de raportare nu afectează clasificarea datoriei ca fiind curente sau pe termen lung la data de raportare. Așteptările managementului dacă vor exercita ulterior dreptul de a amâna decontarea nu afectează clasificarea datoriilor. O datorie este clasificată drept curentă dacă o condiție este încălcată la sau înainte de data raportării, chiar dacă o renunțare la acea condiție este obținută de la creditor după sfârșitul perioadei de raportare. Dimpotrivă, un împrumut este clasificat pe termen lung dacă o condiție contractuală a împrumutului este încălcat numai după data raportării. În plus, amendamentele includ clarificarea cerințelor de clasificare pentru datoria pe care o companie ar putea să o deconteze prin conversia

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

acesteia în capitaluri proprii. „Decontare” este definită ca stingerea unei datorii cu numerar, alte resurse care încorporează beneficii economice sau instrumente proprii de capitaluri proprii ale unei entități. Există o excepție pentru instrumentele convertibile care ar putea fi convertite în capitaluri proprii, dar numai pentru acele instrumente în care opțiunea de conversie este clasificată ca instrument de capitaluri proprii ca o componentă separată a unui instrument financiar compus.

Compania evaluează în prezent impactul modificărilor asupra situațiilor sale financiare. Cu excepția cazului în care este descris altfel mai sus, noile standarde și interpretări nu sunt de așteptat să afecteze în mod semnificativ situațiile financiare ale Companiei.

3. Numerar

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Numerar	63,443	82,688
Numerar în bancomate	14,727	16,312
Total	78,170	99,000

4. Conturi la Banca Națională

		31.12.2022	31.12.2021
		MDL'000	MDL'000
Cont curent	19	471,746	226,378
Rezerve obligatorii		495,087	283,902
Overnight		170,168	-
Total		1,137,001	510,280
Ajustari de valoare IFRS 9		(7,984)	-
Total		1,129,017	510,280

Contul curent și rezervele obligatorii

Banca Națională a Moldovei (BNM) cere băncilor comerciale să păstreze în scopul asigurării lichidității o rezervă calculată ca un anumit procent din fondurile medii atrase de Bancă în luna precedentă (perioada cuprinsă între data de 8 a lunii precedente și data de 7 a lunii curente), inclusiv toate depozitele de la clienți. Fondurile atrase în Lei Moldovenești (MDL) și în moneda neconvertibilă sunt rezervate în MDL. Fondurile atrase în moneda liber convertibilă sunt rezervate în Dolari SUA (USD) și/sau EURO (EUR). La data de 31 decembrie 2022 rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 37% iar în valută străină a fost 45% (31 decembrie 2021: rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 26% iar în valută străină a fost 30%).

Banca își menține rezervele sale obligatorii într-un cont curent deschis la BNM în valoare de 37% din fondurile atrase în Lei Moldovenești și valută neconvertibilă. 45% din fondurile denominate în USD și EUR sunt păstrate într-un cont de rezervă obligatorie special la BNM. Soldul mediu al rezervelor obligatorii pentru perioada 16 Decembrie 2022 - 15 ianuarie 2023 a fost calculat în sumă 392,562 mii MDL (31 Decembrie 2021: 183,682 mii MDL) și includea rezervele obligatorii din fondurile atrase în lei moldovenești și valută neconvertibilă. Soldul rezervat în conturile rezervelor obligatorii în USD și EUR

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

a constituit 9,025 mii USD și 15,787 mii EUR respectiv (31 decembrie 2021 - 3,828 mii USD și 11,033 mii EUR). Banca a constituit ajustare de valoare pentru depozitul overnight în suma de 8 mln lei în 2022 (31 decembrie 2021: 0 lei pentru ca nu exista sold de depozit overnight).

Dobânda oferită de către BNM pentru fondurile conturilor rezervelor obligatorii pe parcursul anului 2022 a avut nivelul de 0.01% pe an la rezervele în valută străină și între 6.50% și 19.50% la rezervele în MDL (pe parcursul anului 2021 - 0.01% p. a. în valută și între 0.15% și 4.5% în MDL). Rezervele obligatorii deținute în conturi curente în Banca Națională pot fi folosite de către Bancă în operațiunile sale zilnice.

5. Conturi curente și depozite la bănci

		31.12.2022	31.12.2021
		MDL'000	MDL'000
Conturi curente	19	117,246	411,601
Total		117,246	411,601
Ajustari de valoare IFRS 9		(5,665)	(5,158)
		111,581	406,443

Nu există sume restante la conturi curente și depozite la bănci, iar Banca nu a gajat aceste sume. În nota 33 este prezentat ratingul pe bănci.

6. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri

Valoarea contabilă brută a creditelor și avansurilor acordate, înregistrată la situația din 31.12.2022 este de 1,236,807 mii MDL, în creștere cu 10.3% (115,509 mii MDL) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

	31.12.2022			31.12.2021		
	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000
Credite corporative	1,049,295	54,064	995,231	948,298	42,014	906,284
Credite întreprinderi micro	142	142	-	142	142	-
Credite de consum neasigurate	11,919	247	11,673	9,369	173	9,196
Credite de consum asigurate	1,073	9	1,064	1,052	14	1,038
Credite ipotecare	174,378	2,070	172,307	162,437	1,685	160,752
Total	1,236,807	56,532	1,180,275	1,121,298	44,028	1,077,270

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Analiza portofoliului de credite pe sectoare industriale este prezentata mai jos:

	31.12.2022			31.12.2021		
	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000
Industrie	133,104	4,753	128,352	143,610	3,346	140,264
Comerț	820,954	20,668	800,286	649,682	9,142	640,540
Servicii	30,928	27,406	3,521	120,755	28,612	92,143
Persoane fizice	187,370	2,326	185,044	172,859	1,872	170,987
Construcții	33739	462	33277	-	-	-
Agricultură și industrie alimentară	30,712	917	29,795	34,392	1,056	33,336
Total	1,236,807	56,532	1,180,275	1,121,298	44,028	1,077,270

Rata medie ponderata a dobânzii pe parcursul anului 2022 pentru creditele acordate în EUR a fost de 3,90% (2021: 3,19%), pentru USD 3,68% (2021: 3,75%), și pentru MDL – 8,86% (2021: 8,58%).

Mișcarea în provizionul pentru deprecierea creditelor datorita stadiilor în 2022 și 2021 este prezentata mai jos:

2022	Corporati- ve MDL'000	Întreprind- eri micro MDL'000	De consum negarantate MDL'000	De consum garantate MDL'000	Ipotecare MDL'000	Total MDL'000
La 1 ianuarie	42,040	142	162	3	1,707	44,054
Treceri în afara bilantului	(2)	-	-	-	-	(2)
Scăderi de provizion	(2,369)	-	(2,099)	(1)	(2,444)	(6,913)
- cauzata de miscari între stadiu	(238)	-	(450)	-	(1,279)	(1,967)
Creșteri de provizion	11,356	18	4,475	4	3,987	19,840
- cauzata de miscari între stadiu	7,167	-	2,897	-	2,493	12,557
Diferente de curs valutar	3,039	(18)	(2,291)	3	(1,180)	(447)
La 31 decembrie	54,064	142	247	9	2,070	56,532
Depreciere individuală	27,197	-	-	-	376	27,573
Depreciere colectivă	26,867	142	247	9	1,694	28,959
La 31 decembrie	54,064	142	247	9	2,070	56,532

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

2021	Corporative	Întreprinderi micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
La 1 ianuarie	40,850	159	150	14	2,440	43,613
Treceri în afara bilantului	-	-	-	-	-	-
Scăderi de provizion	(6,318)	-	(73)	(12)	(1,013)	(7,416)
- <i>cauzata de miscari intre stadiu</i>	(2,291)	-	(4)	-	(270)	(2,565)
Creșteri de provizion	9,177	-	96	6	308	9,587
- <i>cauzata de miscari intre stadiu</i>	2,309	-	52	-	67	2,428
Diferente de curs valutar	(1,695)	(17)	-	6	(50)	(1,756)
La 31 decembrie	42,014	142	173	14	1,685	44,028
Depreciere individuală	27,839	-	-	-	581	28,420
Depreciere colectivă	14,175	142	173	14	1,104	15,608
La 31 decembrie	42,014	142	173	14	1,685	44,028

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Creditele și avansurile acordate sunt prezentate mai jos:

2022	Total	Corporate	Întreprinderi micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 1	747,595	572,704	-	11,681	1,073	162,137
0 zile	747,586	572,704	-	11,672	1,073	162,137
1-30 zile	9	-	-	9	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 2	456,575	446,457	-	127	-	9,990
0 zile	455,871	446,457	-	56	-	9,357
1-30 zile	701	-	-	68	-	633
31-60 zile	3	-	-	3	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Stadiul 3	32,637	30,134	142	111	-	2,250
0 zile	689	-	-	-	-	689
0-31 zile	313	-	-	13	-	300
91-180 zile	671	-	-	4	-	667
181-360 zile	572	-	-	7	-	566
>360 zile	30,392	30,134	142	87	-	28
Valoare bruta total	1,236,807	1,049,295	142	11,919	1,073	174,377
Ajustare valoare IFRS 9	56,532	54,064	142	246	9	2,070
Valoare neta totala	1,180,275	995,231	-	11,673	1,064	172,307

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

2021	Total	Corporative	Întreprinderi micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 1	933,346	775,101	-	9,091	1,041	148,113
0 zile	933,344	775,101	-	9,089	1,041	148,113
1-30 zile	2	-	-	2	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Stadiul 2	154,345	143,212	-	128	-	11,005
0 zile	152,359	143,212	-	-	-	9,147
31-60 zile	1,980	-	-	122	-	1,858
61-90 zile	6	-	-	6	-	-
Valori Brute ale creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Stadiul 3	33,607	29,985	142	150	11	3,319
0 zile	486	-	-	21	-	465
0-31 zile	330	-	-	-	-	330
31-60 zile	44	-	-	-	-	44
61-90 zile	2	-	-	2	-	-
91-180 zile	748	-	-	38	-	710
181-360 zile	549	-	-	-	-	549
>360 zile	31,448	29,985	142	89	11	1,221
Valoare bruta total	1,121,298	948,298	142	9,369	1,052	162,437
Ajustare valoare IFRS 9	44,028	42,014	142	173	14	1,685
Valoare netă totală	1,077,270	906,284	-	9,196	1,038	160,752

7. Investiții financiare

Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Valori mobiliare	311,372	470,921
Total	311,372	470,921
Ajustări de valoare	(14,609)	(22,151)
Total	296,763	448,770

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Valori mobiliare	252,204	121,253
Total	252,204	121,253
Ajustări de valoare în capitaluri	(11,833)	(5,703)
Total	252,204	121,253
Cota-parte în capitalul SRL „Biroul de Credit”	1,018	1,018
Total	253,223	122,271

Investiții în hârtii de valoare de stat și valori mobiliare emise de BNM

Valorile mobiliare de stat destinate investițiilor la 31 decembrie 2022 reprezintă Bonuri de trezorerie și Obligațiuni de stat în MDL cu scadența de la 91 zile la 5 ani, emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu rata dobânzii între 6.60 % și 22.01 % p. a. (2021: 4.99 % și 9.23% p. a.).

Investițiile în acțiuni sunt prezentate mai jos:

	Domeniu de activitate	Cota de participație	31.12.2022
			MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	9,12%	1,018
Total			1,018
	Domeniu de activitate	Cota de participație	31.12.2021
			MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	9,12%	1,018
Total			1,018

Mișcarea în activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global este prezentată mai jos:

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Valoarea de bilanț la 1 ianuarie	122,271	107,746
Venituri minus pierderi din valoarea justă	7,347	661
Venitul din dobânzi calculate	47,320	8,994
Venitul din dobânzi primite	(45,696)	(8,994)
Cumpărări	6,036,167	4,012,186
Leșiri	(5,914,186)	(3,998,322)
Total	253,223	122,271

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Rating-ul de țară calculat de către Moodys pentru Republica Moldova este B3 în 2022 (2021 – B3).

Mai jos este prezentată ajustarea valorii activelor financiare conform IFRS 9:

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Active financiare la cost amortizat	(14,609)	(22,151)
Activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	(11,833)	(5,703)
Total	(26,442)	(27,854)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

8. Imobilizări corporale

	Clădiri și terenuri		Mobilier și echipamente		Autovehicule		Îmbunătățirea activelor arendate		Active în curs de execuție		Drept de utilizare mijloace arendate		Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	
Cost													
Sold la 1 ianuarie 2022	2,364	40,185	3,384	2,536	616	25,945	75,030						
Adiții	-	4	-	-	2,816	2,820	5,640						
Transferuri	-	2,836	-	-	(2,836)	-	-						
Derecunoașteri	-	(539)	-	(616)	-	(2,667)	(3,822)						
Sold la 31 decembrie 2022	2,364	42,486	3,384	1,920	596	26,098	76,848						
Amortizarea acumulată													
Sold la 1 ianuarie 2022	682	33,698	1,929	1,866	-	16,676	54,851						
Chețuiala anuală	52	2,523	414	457	-	5,653	9,099						
Derecunoașteri	-	(532)	-	(616)	-	(1,538)	(2,686)						
Sold la 31 decembrie 2022	734	35,689	2,343	1,707	-	20,791	61,264						
Valoare netă de bilanț													
La 31 decembrie 2022	1,630	6,797	1,042	213	596	5,307	15,585						
La 31 decembrie 2021	1,682	6,487	1,456	670	616	9,269	20,179						

La 31 decembrie 2022, costul imobilizărilor corporale depreciate complet dar care sunt încă folosite de Banca este 24,970 mii MDL (la 31 decembrie 2021 - 27,120 mii MDL).

În 2022 au fost achiziționate alte mijloace fixe (mobila și utilaj, etc).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	Clădiri și terenuri	Mobilier și echipamente	Autovehicule	îmbunătățirea activelor arendate	Active în curs de execuție	Drept de utilizare mijloace arendate	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost							
Sold la 1 ianuarie 2021	2,364	41,420	3,384	2,536	-	26,484	76,188
Adiții	-	-	-	-	3,352	1,232	4,584
Transferuri	-	2,736	-	-	(2,736)	-	-
Derecunoașteri	-	(3,971)	-	-	-	(1,771)	(5,742)
Sold la 31 decembrie 2021	2,364	40,185	3,384	2,536	616	25,945	75,030
Amortizarea acumulată							
Sold la 1 ianuarie 2021	630	35,447	1,488	1,316	-	10,913	49,794
Cheltuiala anuala	52	2,206	441	550	-	5,763	9,012
Derecunoașteri	-	(3,955)	-	-	-	-	(3,955)
Sold la 31 decembrie 2021	682	33,698	1,929	1,866	-	16,676	54,851
Valoare netă de bilanț							
La 31 decembrie 2021	1,682	6,487	1,456	670	616	9,269	20,179
La 31 decembrie 2020	1,734	5,973	1,897	1,220	-	15,571	26,394

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

9. Imobilizări necorporale

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2022 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2022	19,603	7,089	2	26,694
Intrări	-	-	2,195	2,195
Transferuri	2,197	-	(2,197)	-
Derecunoașteri	(3)	-	-	(3)
Sold la 31 decembrie 2022	21,797	7,089	-	28,886
Amortizare acumulata				
Sold la 1 ianuarie 2022	19,102	3,751	-	22,853
Cheltuială anuală	1,660	821	-	2,481
Derecunoașteri	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2022	20,762	4,572	-	25,334
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2022	1,035	2,517	-	3,552
La 31 decembrie 2021	501	3,338	2	3,841

În 2022 au fost achiziționata solutia complexa de personalizare a cardurilor.

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2021 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informaticice	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2021	19,367	7,089	-	26,456
Intrări	3	-	1,100	1,103
Transferuri	1,098	-	(1,098)	-
Derecunoașteri	(865)	-	-	(865)
Sold la 31 decembrie 2021	19,603	7,089	2	26,694
Amortizare acumulata				
Sold la 1 ianuarie 2021	18,390	2,930	-	21,320
Cheltuială anuală	1,577	821	-	2,398
Derecunoașteri	(865)	-	-	(865)
Sold la 31 decembrie 2021	19,102	3,751	-	22,853
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2021	501	3,338	2	3,841
La 31 decembrie 2020	977	4,159	-	5,136

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

La 31 decembrie 2022, costul imobilizarilor necorporale depreciate complet dar care sunt în continuare folosite de Banca este 9,164 mii MDL (la 31 decembrie 2021 – 5,921 mii MDL).

10. Alte active

	Note	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Active nefinanciare			
Alte cheltuieli anticipate		2,897	3,286
Alte active		55	423
Taxa de stat		18,696	2,698
Total active nefinanciare		22,010	4,348
Active financiare			
Finanțări factoring fără recurs		12,617	12,866
Operațiuni cu carduri bancare		2,031	1,477
Creanțe privind arenda		805	845
Creanțe privind servicii de colectare		193	193
Decontări cu clienții		1,894	2,130
Operațiuni prin sistemele de plată		-	20
Creanțe privind investiții capitale		143	303
Total active financiare	31	17,683	20,532
Total		39,693	24,880

Majoritatea activelor financiare reprezintă creanțe din contracte de factoring fără recurs. Mai jos este prezentată mișcarea în creanțele de factoring pentru 2022 și 2021:

	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Creanțe din factoring fără recurs	12,649	12,892
Ajustări de valoare	(32)	(26)
Total	12,617	12,866

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

11. Depozite de la institutii bancare

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Citibank Europe PLC, Dublin - Sucursala Romania	10	19
Erste Group Bank AG	11,072	15,501
B.C. Procredit Bank SA	616	5,964
BCR Romania	86,561	3,739
B.C. Energbank S.A.	468	231
B.C. Victoriabank S.A.	-	1
B.C. Fincombank S.A.	840	600
B.C. EUROCREDITBANK S.A.	18,299	27,934
Total	117,866	53,989

12. Împrumuturi și linii de finanțare

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
B.C. Moldova - Aagroindbank S.A.	61,153	-
BCR Romania	38,629	-
OGPAE	78,335	50,449
	178,117	50,449

La 31 decembrie 2022, fondurile atrase de la Oficiul de Gestionare a Programelor Asistență Externă (OGPAE, fostul DLC) reprezintă împrumuturi în EUR destinate pentru finanțarea mai multor proiecte. Maturitatea maximă a împrumuturilor este anul 2030, iar rata medie a dobânzii este de 0.97% (2021: 0.65%).

La 31 decembrie 2022 și 2021 nu există indicatori financiari specifici ceruți conform contractelor de împrumut.

Mișcarea în fondurile atrase este prezentată în continuare:

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie	50,449	41,235
Încasări	142,679	15,729
Rambursări	(21,580)	(4,538)
Diferență de curs	6,569	(1,977)
Valoare netă de bilanț	178,117	50,449

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

13. Depozite de la clienți

	31.12.2022	31.12.2021
	MDL'000	MDL'000
Depozite de la persoane fizice		
Conturi curente	317,929	341,227
Depozite la termen	633,115	626,012
Total persoane fizice	951,044	967,239
Depozite de la persoane juridice		
Conturi curente	936,912	861,135
Depozite la termen	224,737	239,563
Total persoane juridice	1,161,649	1,100,698
Total	2,112,693	2,067,937

La 31 decembrie 2022 conturile curente ale persoanelor juridice includ depozite restricționate prin contractele de garanție în sumă de 3,068 mii MDL (31 Decembrie 2021: 4,076 mii MDL).

Ratele anuale de dobânda acordate de Bancă la depozitele în lei moldovenești și valuta străină pentru persoanele fizice și juridice au variat după cum urmează:

	2022				2021							
	MDL		Valută străină		MDL		Valută străină					
	%	%	%	%	%	%	%	%				
Persoane juridice												
Depozite la vedere	1,42	-	8,13	0,24	-	0,25	1,43	-	1,64	0,24	-	0,25
Depozite la termen de până la 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozite la termen >3 luni < 1 an	1,25	-	2,50	0,10	-	1,58	0,95	-	1,53	0,10	-	0,84
Depozite la termen de peste 1 an	-	-	-	0,50	-	3,24	4,25	-	-	0,76	-	1,99
Persoane fizice												
Depozite la vedere	1,82	-	4,81	-	-	-	1,63	-	1,99	-	-	-
Depozite la termen de până la 3	1,17	-	13,0	0,25	-	0,50	1,25	-	1,50	0,10	-	0,40
Depozite la termen >3 luni < 1 an	4,28	-	19,7	0,26	-	4,88	2,34	-	4,10	0,25	-	0,90
Depozite la termen de peste 1 an	3,44	-	12,9	0,96	-	3,34	3,01	-	5,94	1,00	-	2,38

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

14. Alte datorii

	Note	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Datorii financiare			
Contracte Escrow		161	289
Operațiuni de factoring		1,265	1,391
Sume în tranzit		5,778	4,047
Sume în așteptarea indicațiilor clientului		87	96
Sporirea cheltuielilor pentru audit		823	918
Sporirea cheltuielilor pentru servicii juridice		125	133
		8,239	6,874
Datorii nefinanciare			
Sporirea cheltuielilor pentru prime și contribuțiile corespunzătoare		11,329	7,620
Sporirea cheltuielilor pentru concedii neutilizate		3,745	2,848
Alte datorii		6,780	4,715
Sporirea cheltuielilor pentru angajamente condiționale		2,497	885
Alte venituri amânate		55	40
		24,406	16,108
		32,645	22,982

15. Datoriile din operațiuni de leasing

Mișcarea în datoriile privind leasingul este prezentată în continuare:

	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Sold la 1 ianuarie	10,708	18,089
Intrari	2,899	431
Derecunoașteri	(1,213)	(890)
Dobanda calculata	530	1,019
Plati	(6,786)	(8,800)
Diferență de curs	18	859
Valoare netă de bilanț	6,156	10,708

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

16. Capital social

La 31 decembrie 2022 capitalul social era constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune (2021: 72,813 acțiuni).

Denumirea acționarului	La situația din 31 Decembrie 2022		La situația din 31 Decembrie 2021	
	Cota de participare		Cota de participare	
	MDL'000	%	MDL'000	%
Banca Comerciala Româna S.A.	728,130	100%	728,130	100%
Total	728,130	100%	728,130	100%

17. Capital de rezervă

În conformitate cu legislația locală, cel puțin 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie alocat în capitalul de rezervă, până în momentul când această rezervă reprezintă cel puțin 10% din capitalul social al Băncii. Capitalul de rezervă nu poate fi distribuit acționarilor.

Conform regulamentelor Bancii Naționale, o rezerva de risc frecvent ar trebui creată folosind profitul net al Bancii la sfârșitul anului fiscal, ceea ce reprezintă diferența dintre credite și activele depreciate (după IFRS) și rezervele de risc prudentiale extrabilantiere (conform regulilor BNM).

18. Impozitare

	2022 MDL'000	2021 MDL'000
Impozitul curent		
Impozitul curent	18,655	1,285
Impozitul amânat		
Aferente originii și reversării diferențelor temporare	-	(801)
	(201)	
Impozit pe profit al perioadei	18,454	484

Cota standard a impozitului pe profit în anul 2022 a fost 12% (2021: 12%).

Reconcilierea dintre cheltuielile cu impozitul pe profit reflectate în situațiile financiare și sumele calculate la cota standard al impozitului pe profit de 12% este următoarea:

	2022 MDL'000	2021 MDL'000
Profitul contabil până la impozitare	149,146	24,883
La cota impozitului pe venit de 12% din Republica Moldova	17,898	2,994
Ajustarea impozitului pe venit amânat pentru anul precedent	-	(1,860)
Cheltuieli nedeductibile (la cota 12%)	556	139
Venituri neimpozabile (la cota 12%)	-	(789)
Impozitul pe profit al perioadei	18,454	484
Rata efectivă de impozitare	12%	2%

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Veniturile neimpozabile reprezintă venitul din dobanzi la valori mobiliare de stat și venitul privind recuperarea cheltuielilor cu debitorii trecute la pierderi în anii precedenți.

Cheltuielile nedeductibile fiscal reprezintă:

- Cheltuieli cu amortizarea apartamentului de serviciu și mobilierului din dotare;
- Cheltuieli cu întreținerea imobilelor preluate în posesie;
- Cheltuieli cu asigurarea riscului operational;
- Cheltuieli suportate pentru obținerea venitului neimpozabil (cheltuieli cu dobanzile pentru resursele atrase pentru a fi plasate în VMS);
- Cheltuieli cu provizioanele pentru concediu neutilizat, pentru cheltuieli juridice, pentru servicii de audit etc.

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Soldul la 1 ianuarie	2,142	1,344
Diferențe temporare trecute prin profit și pierdere	201	801
Diferențe temporare trecute prin alte elemente ale rezultatului global	(29)	(3)
Impozit pe profit achitat	-	-
Soldul la 31 decembrie	2,314	2,142

Mișcarea în impozitul amânat în anul 2022 și 2021 este prezentată mai jos:

2022	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>	<i>Profit și pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>
	1 ianuarie MDL'000	MDL'000	MDL'000	31 decembrie MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	(1)	-	(29)	(30)
Provizion pentru concediu neutilizat	343	105	-	448
Provizion pentru cheltuieli juridice	25	165	-	190
Provizion pentru servicii de audit	188	(89)	-	99
Provizion pentru remunerari	1,037	322	-	1,359
Active materiale	510	(298)	-	212
Amortizarea comisioanelor la credite	40	(4)	-	36
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	2,142	201	(29)	2,314

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

2021	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amanat</i>	<i>Profit și pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amanat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	2	-	(3)	(1)
Provizion pentru concediu neutilizat	315	28	-	343
Provizion pentru cheltuieli juridice	22	3	-	25
Provizion pentru servicii de audit	90	98	-	188
Provizion pentru remunerari	665	372	-	1,037
Active materiale	204	306	-	510
Amortizarea comisioanelor la credite	46	(6)	-	40
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	1,344	801	(3)	2,142

19. Numerar și echivalente de numerar

În scopul întocmirii situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind următoarele solduri brute cu scadența de până la 90 de zile:

	Note	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Numerar	3	78,170	99,000
Conturi curente și depozite la bănci	5	117,246	411,601
Conturi la Banca Națională	4	1,137,001	510,280
Total		1,332,417	1,020,881

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

20. Venituri nete din dobânzi

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
<i>Venituri din dobânzi utilizand metoda ratei efective a dobanzii</i>		
Investiții financiare	110,680	30,182
Credite și avansuri	68,261	60,749
Unwinding	(405)	(432)
	178,536	90,499
<i>Alte venituri din dobanzi</i>		
Datorii de la BNM și alte bănci	54,000	2,425
Total Venituri din dobanzi	54,000	92,924
<i>Cheltuieli cu dobânzile</i>		
Depozite și împrumuturi de la bănci	(3,642)	(1,652)
Depozite ale persoanelor fizice	(23,457)	(18,324)
Depozite ale persoanelor juridice	(22,220)	(9,142)
Leasing	(530)	(1,019)
Total cheltuieli cu dobânzile	(49,849)	(30,137)
Venituri nete din dobânzi	182,687	62,787

Venitul din dobânzi pentru activele depreciate pe parcursul anului 2022 este de 2,341 mii MDL (2021: 798 mii MDL).

21. Venituri nete din taxe și comisioane

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
<i>Venituri din taxe si comisioane</i>		
Comisioane din retragerile/depunerile de numerar	8,682	8,966
Comisioane din garanțiile emise	1,040	1,131
Venituri din operațiunile cu cardurile bancare	16,245	13,466
Comisioane din administrarea conturilor clienților	3,256	2,698
Comisioane din creditări	1,265	456
Alte comisioane bancare	702	743
Total venituri din taxe si comisioane	31,190	27,460
<i>Cheltuieli cu taxe si comisioane</i>		
Comisioane cu garanții, tranzacții în valută străină și alte taxe și comisioane bancare	(3,148)	(3,333)
Cheltuieli din operațiuni cu cardurile bancare	(10,319)	(7,497)
Total cheltuieli cu taxe si comisioane	(13,467)	(10,830)
Venituri nete din taxe si comisioane	17,723	16,630

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

22. Venituri nete din tranzactionare

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Venituri nete din tranzacționarea cu valuta	66,030	34,684
Rezultatul net din reevaluarea soldurilor în valută străină	(3,652)	(666)
Venituri nete din tranzactionare	62,378	34,018

23. Alte venituri operaționale

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Venituri din penalități	102	101
Venituri din scoaterea din uz ale activelor materiale	94	118
Alte venituri operaționale	255	171
Venituri din dividende	237	271
Venituri din credite casate în anii precedenți	785	2,315
Total alte venituri operaționale	1,473	2,976

24. Majorarea / (diminuarea) provizionului din deprecierea creditelor și altor active financiare

	Note	2022	2021
		MDL'000	MDL'000
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	6	(12,207)	(2,082)
Active financiare la costul amortizat – titluri de stat	7	7,542	(1,542)
Conturi curente și depozite la bănci	4,5	(8,134)	716
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	(6,129)	(683)
Alte active la cost amortizat (factoring)		(6)	1,392
Total		(18,934)	(2,199)

Mai jos este prezentată detalierea ajustării valorii la credite și avansuri:

	Note	2022	2021
		MDL'000	MDL'000
Creșterea provizionului	6	(19,905)	(9,494)
Reducerea provizionului	6	6,913	7,412
Recuperari		785	-
Total		(12,207)	(2,082)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

25. Cheltuieli cu personalul

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Salarii	36,250	36,416
Asigurarea socială	8,135	8,307
Contribuții medicale	99	101
Tichete de masa	1,133	992
Total	45,617	45,816

Cheltuielile de remunerare a managementului sunt prezentate in Nota 30.

26. Cheltuieli generale și administrative

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Cheltuieli aferente întreținerii și chiriei	1,664	1,320
Cheltuieli cu prima de asigurare a riscului	2,366	3,006
Alte cheltuieli	4,541	3,857
Cheltuieli privind întreținerea activelor corporale	3,673	3,370
Cheltuieli poștale și de telecomunicații	1,996	1,783
Cheltuieli privind întreținerea activelor necorporale	3,557	2,940
Cheltuieli aferente securității și asigurării activelor	1,297	1,486
Cheltuieli aferente auditului și consultanța	1,395	1,604
Rezultatul net aferent vânzării activelor preluate în posesie	223	2,768
Cheltuieli aferente impozitelor	1,192	1,288
Cheltuieli de deplasare de serviciu	178	100
Cheltuieli de marketing și sponsorizare	2,193	1,954
Cheltuieli de colectare numerar	507	330
Cheltuieli juridice	112	1,372
Cheltuieli de birotica	167	128
Cheltuieli de instruire	37	85
Cheltuieli de calculare a salariului	507	362
Cheltuieli de transport	368	63
Cheltuieli la fondul de rezoluție	3,505	5,799
Total	28,977	33,615

27. Depreciere și amortizare

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
Amortizarea imobilizărilor corporale	9,099	9,012
Amortizarea imobilizărilor necorporale	2,481	2,398
Total	11,580	11,410

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

28. Garanții și alte angajamente financiare

Valoarea agregată a garanțiilor, angajamentelor și a altor elemente extrabilanțiere existente la 31 decembrie 2022 și 2021 este:

	2022 MDL'000	2021 MDL'000
Garanții emise	54,871	58,272
Angajamente de finanțare și altele	39,922	14,333
Total	94,793	72,605

Angajamentele de finanțare nu necesită în mod obligatoriu o ieșire viitoare de numerar, având în vedere că multe din aceste angajamente vor expira fără a fi finanțate.

Banca preconizează ca suma datoriei contingente sau angajamentelor să nu fie în totalitate contractată până la scadență.

Banca are semnate contracte de locațiune pentru spații. Aceste contracte au o medie de viață între trei și cinci ani, fără opțiuni de reînnoire. Locatarul nu are restricții la semnarea contractelor de locațiune.

Începând cu 1 ianuarie 2019 se aplica standardul IFRS 16 în care locațiunea se tratează diferit. Pentru mai multe detalii a se vedea nota 8 „Imobilizări Corporale”.

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare

a. Valorile recurente ale valorii juste

2022

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	252,204	-	252,204	-

2021

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	121,252	-	121,252	-

Active financiare FVOCI sunt active financiare a căror valoare de piață este determinată prin urmărirea ultimelor cotații ale valorilor mobiliare emise de Ministerul Finanțelor prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei. Modelul presupune aplicarea ultimei cotații disponibile publicate pentru bonurile de trezorerie, obligațiunile de stat și certificate bancare.

Banca utilizează următoarea ierarhie pentru determinarea și dezvăluirea valorilor juste a instrumentelor financiare:

Nivel 1: prețuri cotate pe piețe active pentru același instrument (adică fără modificări sau mixări);

BCR Chisinau S.A. - Public

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Nivel 2: prețuri cotate pe piețe active pentru active sau datorii similare sau alte tehnici de evaluare în care toate datele de intrare sunt bazate pe date de piață observabile; și

Nivel 3: tehnici de evaluare în care toate datele de intrare nu sunt bazate pe date de piață observabile.

b. Active financiare care nu sunt ținute la valoarea justă

Tabelul de mai jos sumarizează valorile de bilanț și valorile juste a acelor active și datorii ce nu sunt prezentate la valoarea justă pe bilanțul contabil al Bancii:

	Valoarea de bilanț 2022 MDL'000	Valoarea justă 2022 MDL'000	Nivel ierarhic	Valoarea de bilanț 2021 MDL'000	Valoarea justă 2021 MDL'000	Nivel ierarhic
Active financiare						
Numerar	78,170	78,170	1	99,000	99,000	1
Conturi la Banca Națională	1,129,017	1,129,017	1	510,280	510,280	1
Conturi curente și depozite la bănci	111,581	111,581	1	406,443	406,443	1
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	1,180,275	1,145,343	2	1,077,270	1,072,207	2
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	296,763	296,271	2	448,770	448,030	2
Alte active	17,683	17,683	3	20,532	20,532	3
Datorii financiare						
Depozite de la instituții bancare	117,866	117,866	2	53,989	53,989	2
Împrumuturi și linii de finanțare	178,117	178,117	2	50,449	50,449	2
Depozite de la clienți	2,112,693	2,083,147	3	2,067,937	2,068,475	3
Alte datorii	8,239	8,239	3	17,582	17,582	3

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților și Datorii către clienți sunt active, respectiv datorii financiare a căror valoare justă se determină prin aplicarea ratei de piață pentru instrumente similare disponibile la o dată cât mai apropiată de data de raportare. Aceste rate sunt disponibile pe site-ul BNM.

Pentru celelalte active și datorii financiare nu există o piață activă. În aceste condiții Banca consideră că aceste instrumente financiare datorită naturii și termenului scurt, se aproximează cu valoarea de bilanț.

(i) Active financiare la cost amortizat - Credite și avansuri acordate clienților

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților sunt prezentate la valoarea brută minus provizionul privind deprecierea creditelor. Valoarea justă estimată a activelor financiare la cost amortizat - credite acordate clienților reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor bănești viitoare estimate. Fluxurile bănești viitoare sunt actualizate pe baza ratei de piață, pentru a determina valoarea justă a activelor financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

(ii) Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

Valoarea de bilanț a activelor financiare la cost amortizat - titluri de stat este prezentată la costul de amortizare. Valoarea justă a activelor păstrate până la maturitate este determinată în baza ratei de piață la instrumente similare.

(iii) Împrumuturi, incluzând disponibilități datorate altor bănci și datorii către clienți

Valoarea justă a împrumuturilor cu rată flotantă se aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a depozitelor cu dobândă fixă și alte împrumuturi, pentru care nu există prețuri de piață, se determină pe baza fluxurilor bănești viitoare.

c. Prezentarea instrumentelor financiare conform categoriei de măsurare

31 decembrie 2022	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	78,170	-	-	78,170
Conturi la Banca Națională	1,129,017	-	-	1,129,017
Conturi curente și depozite la bănci	111,581	-	-	111,581
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri				
Credite corporative	1,049,295	-	-	1,049,295
Credite întreprinderi micro	142	-	-	142
Credite de consum neasigurate	11,919	-	-	11,919
Credite de consum asigurate	1,073	-	-	1,073
Credite ipotecare	174,378	-	-	174,378
Total credite și avansuri	1,236,807	-	-	1,236,807
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (Bonuri de trezorărie și certIFICATE ale Băncii Naționale)	-	253,223	-	253,223
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	296,763	-	-	296,763
Alte active	17,683	-	-	17,683
Total	2,870,021	253,223	-	3,123,244

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

31 decembrie 2021	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	99,000	-	-	99,000
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	-	406,443
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri				
Credite corporative	948,298	-	-	948,298
Credite întreprinderi micro	142	-	-	142
Credite de consum neasigurate	9,369	-	-	9,369
Credite de consum asigurate	1,052	-	-	1,052
Credite ipotecare	162,437	-	-	162,437
Total credite și avansuri	1,121,298	-	-	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	122,270	-	122,270
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	-	-	448,770
Alte active	20,532	-	-	20,532
Total	2,606,323	122,270	-	2,728,593

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

30. Părți afiliate

In cursul activității economice ordinare Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebankare cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valuta străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate. S-au acordat credite angajaților și altor părți afiliate la ratele de piață. Mai jos sunt prezentate soldurile și tranzacțiile cu părțile afiliate pe parcursul anului:

Parte afiliată		2022	2021	Conturi	Provizion	Depozite la	Împrumu-	Venituri	Cheltuieli cu	Cheltuieli/
				Nostro și plasamente bancare	pentru pierderi la active	finele anului	turi	din dobânzi și comisioane	dobânzi și comisioane aferente dobânzilor	costuri ne-
		MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Aționari (BCR) și persoanele afiliate lor		84,486	(50)	97,965	38,316	445	2,835	2,366		
Erste Group		80,490	(46)	11,072	-	440	781	2,366		
BCR		3,996	(4)	86,893	38,316	5	2,054	-		
Aționari (BCR) și persoanele afiliate lor		383,852	(233)	19,240	39	15	2,616	3,006		
Erste Group		373,807	(214)	15,501	-	14	2,021	3,006		
BCR		10,045	(19)	3,739	39	1	595	-		
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor		-	-	13,675	-	137	233	4,593*		
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor		-	-	13,096	-	152	116	4,195*		
Total		84,486	(50)	111,640	38,316	582	3,068	6,959		
Total		383,852	(233)	32,336	39	167	2,732	7,201		

* Sumele includ cheltuieli cu salarii.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

În anul 2022, Banca a prelungit contractele de împrumut cu Banca Comercială Română S.A., inclusiv contractul de subparticipare în limita maximă de 2,500 mii EUR și 500 mii USD pe un termen pînă la 30 septembrie 2023, contractul de finanțare pe termen lung în limita maximă de 10,000 mii EUR pe un termen pînă la 30 mai 2025 și contractul de finanțare pe termen scurt în limita maximă de 3,000 mii EUR pe un termen pînă la 06 septembrie 2023.

Pentru fiecare Garantie emisa in cadrul contractului, BCR Chișinău plateste trimestrial catre BCR, pe intreaga durata de valabilitate a Garantiei, un comision de garantare, compus din: (i) comision de emitere Garantie si (ii) comision de risc.

In anul 2022 BCR Chisinau SA a achitat catre BCR suma de 115,128 EUR ceea ce reprezinta plata de catre BCR a contravalorii Primei de asigurare aferenta Politei de asigurare emisa de Omniasig – Viena Insurance Group SA. in cadrul Programului de asigurare de risc operational - „Bankers Blanket Bond Insurance Program”, in care BCR Chisinau SA are calitate de asigurat. Aceste cheltuieli sunt clasificate pe linia de cheltuieli/ costuri ne-aferente dobânzilor se referă la prima de asigurare a riscului operațional.

Remunerarea Directorilor

Managementul executiv a avut o remuneratie în valoare totala de 9,519 mii MDL (2021 8,715 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale in valoare de 737 mii MDL (2021 550 mii MDL), contribuții pentru asigurări medicale in valoare de 426 mii MDL (2021 392 mii MDL). Membrii neexecutivi ai Consiliului Băncii au primit onorarii în 2022 în valoare totala de 246 mii MDL (2021 198 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale in valoare de 76 mii MDL (2021 47 mii), contribuții pentru asigurări medicale in valoare de 28 mii MDL (2021 9 mii MDL)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

31. Suficiența capitalului

Tabelul de mai jos prezintă modul de calcul al activelor ponderate la risc, în conformitate cu reglementările BNM pentru anul 2022 și 2021:

2022	Valoare Nominală MDL'000	Valoarea ponderată la risc MDL'000
Cuquanturile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	3,133,327	1,037,356
Abordarea standardizată (SA)	3,133,327	1,037,356
Administrații centrale sau bănci centrale	1,677,984	-
Entități din sectorul public	9,892	1,978
Bănci de dezvoltare multilaterală	107,935	-
Bănci	130,389	53,732
Societăți	707,459	705,129
Retail	36,008	24,674
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	335,701	205,931
Alte elemente	127,959	45,912
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul valutar	-	6,220
Cuquantumul expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul de schimb valutar în cadrul abordărilor standardizate (SA)	-	6,220
Schimb valutar	-	6,220
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	-	165,632
Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)	-	165,632
Cuquantumul total al expunerii la risc	3,133,327	1,209,207

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

2021	Valoare Nominală MDL'000	Valoarea ponderată la risc MDL'000
Cuquanturile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	2,764,581	953,938
Abordarea standardizată (SA)	2,764,581	953,938
Administrații centrale sau bănci centrale	1,080,302	-
Expuneri fata de entitati din sectorul public	-	1,204
Bănci	411,119	108,946
Societăți de investiții	720,308	560,211
Retail	51,363	25,006
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	367,234	223,315
Alte elemente	134,255	35,256
Cuquantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	-	165,632
Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)	-	165,632
Cuquantumul total al expunerii la risc	2,764,581	1,119,570

Suficiența capitalului și utilizarea capitalului reglementat sunt monitorizate de conducerea Băncii.

Pe parcursul anului 2022 și 2021 Banca a corespuns în întregime cerințelor de capital impuse de regulatori.

32. Gestionarea riscurilor

Introducere

Activitățile Băncii o expun la o varietate de riscuri financiare ce sunt gestionate printr-un proces continuu de identificare, evaluare și monitorizare, ce are drept scop stabilirea unor limite și controale adecvate. Procesul de gestionare a riscului este esențial rentabilității continue a Băncii, iar fiecare angajat este responsabil pentru expunerea la risc asociată cu responsabilitățile sale. Banca este expusă la riscul de creditare, de lichiditate și de piață, de asemenea și la diverse riscuri operaționale.

Procesul de gestionare a riscurilor nu include riscurile de afacere, cum ar fi riscul de mediu, tehnologic și industrial. Politica Băncii este de a monitoriza aceste riscuri prin intermediul procesului de planificare strategică.

Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru gestionarea riscului, aprobarea strategiilor și principiilor de gestionare a riscurilor.

Comitetul de Audit, Conformitate și Administrare a Riscurilor (ACAR) are rol consultativ, asistând CS în exercitarea responsabilităților sale în ceea ce privește controlul intern, conformitatea, auditul, gestionarea riscurilor, aspecte juridice s.a.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Comitetul Executiv este responsabil pentru implementarea adecvată a mecanismelor de control intern și a sistemelor de gestionare a riscurilor, evaluând în mod constant riscurile care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor Băncii și luând măsuri legate de orice modificare a condițiilor în care își desfășoară Banca activitatea. CEX se asigură că politicile și procesele de gestiune a riscurilor sunt adecvate din perspectiva profilului de risc și a planului de activitate al băncii și că acestea sunt implementate eficient în cadrul procesului de revizuire a politicilor și strategiei de risc.

Comitetul de Credite (CC) este organul operativ de luare a deciziilor pentru aprobarea produselor de creditare în conformitate cu reglementările interne, aferente autorităților de aprobare a produselor de tip credit. Totodată, elaborează/dezvolta strategia de colectare a creanțelor Băncii, asigură maximizarea recuperării creanțelor Băncii și decide măsurile necesare pentru reducerea portofoliului de credite neperformante ale Băncii.

Comitetul de administrare a activelor și pasivelor (ALCO) revizuieste, raportează către și asistă CEX în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, strategiei de finanțare, politicii de dobânzi, politicii de lichiditate și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite.

Comitetul Operațional de Lichiditate (COL) este responsabil de gestionarea zilnică a poziției de lichiditate a Băncii. Analizează situația lichidității BCRC în mod regulat și raportează direct către ALCO. De asemenea, propune măsuri pentru ALCO în cadrul politicilor și principiilor de management stabilite în Politica Procesul Intern de Evaluare a Adecvării Lichidității. Mai mult, membrii COL sunt puncte de contact pentru alte departamente pentru probleme legate de lichiditate.

Gestionarea riscului este în responsabilitatea Departamentului Managementul Riscului („DMR”) care asigură menținerea unui proces de control independent, ce include monitorizarea nivelului expunerii la risc și evaluarea riscului aferent produselor noi și tranzacțiilor structurate. Acest departament asigură de asemenea acoperirea riscurilor în cadrul sistemelor de evaluare și raportare a riscurilor.

Noul model organizatoric al DMR se bazează pe 3 activități principale: credit underwriting, risc strategic (inclusiv raportarea) și activitatea workout, după cum urmează:

- I. Credit underwriting - cuprinde funcții aferente analizei aplicațiilor de credit și emiterea opiniilor de risc; elaborarea/implementarea politicilor și procedurilor de creditare; monitorizarea semnalelor de avertizare timpurie (EWS); managementul garanțiilor, inclusiv principiile de evaluare și reevaluare a acestora; identificarea și monitorizarea grupurilor de clienți aflați în legătură.
- II. Riscul strategic se referă la:
 - Definirea, elaborarea și implementarea cadrului ICAAP (strategia de risc, cadrul apetitului și toleranței la risc, planul de redresare, testele de stres, evaluarea materialității riscurilor, adecvarea capitalului, guvernanta și analiza riscului de concentrare s.a.);
 - Monitorizarea riscurilor, analiza și raportarea acestora; calcularea, monitorizarea și raportarea indicatorilor riscului de credit, inclusiv în cadrul exercitiilor de bugetare; calcularea RWA (active ponderate la risc); implementarea tehnicii a noilor cerințe de raportare etc.;
 - Administrarea riscului de piață, lichiditate și operational, inclusiv setarea și monitorizarea limitelor corespunzătoare și raportarea.

- III. Activitatea workout se refera la: monitorizarea clientilor aflati in gestiunea workout si recuperarea creantelor Bancii; procesul de realizare a garantiilor preluate in posesie;
- IV. elaborarea si implementarea Procedurii de recuperare a creditelor neperformante a clientilor retail si persoane juridice; initierea procedurilor de judecata s.a.

Trezoreria Băncii este responsabilă de gestionarea activelor și datoriilor Băncii, cât și structura financiară. De asemenea poartă răspundere și pentru riscurile aferente finanțării și lichidității.

Managementul riscului si capitalului

Activitatea de administrare a riscurilor este integrată cu cadrul de guvernanta al Bancii si este parte a proceselor de planificare, atat la nivel operational, cat si strategic. Banca are principii solide de guvernanta, care includ o structura organizationala bine definita, cu linii de responsabilitate transparente si consistente, cu procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare si raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusa, cu mecanisme adecvate de control intern.

Procesul Intern de Evaluare a Adecvarii Capitalului la Riscuri (ICAAP) in cadrul BCRC, impus de pilonul II Basel, reprezinta o componenta importanta a procesului de conducere si a culturii decizionale a Bancii si asigura conducerii posibilitatea sa evalueze in mod continuu profilul de risc al Bancii si gradul de adecvare a capitalului intern in raport cu acesta.

Asumarea de riscuri intr-o maniera constienta si selectiva, precum si administrarea cu profesionalism a riscurilor reprezinta una dintre principalele functii ale BCRC, un nivel adecvat de capitalizare fiind esential pentru situatia financiara a Bancii si pentru operatiunile derulate de aceasta.

ICAAP este utilizat pentru a evalua daca BCRC poate suporta riscurile asumate, prin compararea portofoliilor de risc ale acesteia (luand in calcul toate tipurile de riscuri), cu capitalul Bancii (potentialul de acoperire cu capital).

ICAAP este parte integranta a cadrului general de administrare a riscurilor la nivelul BCRC si este realizat in concordanta cu planurile strategice ale Bancii si cu modul in care acestea sunt corelate cu factorii macroeconomici.

In acest sens, BCRC dezvolta o strategie de mentinere adecvata a nivelurilor de capital, care incorporeaza factori cum ar fi: prognoza de crestere a creditelor, informatii privind sursele viitoare de finantare si modul de utilizare a resurselor, politica de dividende, precum si orice variatie pro-ciclica identificata la nivelul unui ciclu de afaceri.

BCRC are ca obiectiv fundamental mentinerea unui nivel adecvat al capitalului, luand in considerare profilul de risc, mediul economic, calitatea proceselor de control intern si administrare a riscului, planurile strategice, precum si calitatea capitalului intern disponibil.

Componentele necesare pentru asigurarea intregului cadru ICAAP, a cerintelor de reglementare, dar in mod particular, pentru a asigura generarea de valoare adaugata, pot fi grupate dupa cum urmeaza:

- Strategia de Risc;
- Declaratia privind Apetitul la Risc (RAS);
- Analize de risc si testarea in conditii de criza, incluzand:
 - Evaluarea Materialitatii Riscurilor (RMA);
 - Analiza Riscului de Concentrare (RCA);
 - Simularile de criza;
 - Calculul capacitatii de acoperire a riscurilor (RCC);
- Administrarea riscurilor, incluzand:
 - Planificarea riscurilor si activitatea de bugetare;
 - Alocarea de capital;
 - Managementul performantei.
- Planul de redresare.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Acest cadru este suplimentat cu o arhitectura de risc cuprinzătoare, acesta cuprinzând:

- Politici și Procese;
- Cadru de raportare;
- Platforme și instrumente tehnice;
- Date de risc.

Procesul de management al capitalului cuprinde un număr de activități distincte, începând de la stabilirea obiectivelor de capital și procesul de planificare a capitalului, continuând cu alocarea de capital și cu managementul performanței până la monitorizare și raportare. Acest proces de gestionare a capitalului se aplică capitalului contabil, capitalului în cadrul Pilonului I și Pilonului II, iar evaluarea adecvării capitalului este efectuată pentru ambele – nivelurile actuale și cele planificate ale capitalului.

Limitarea riscului

Banca, în mod activ, utilizează gajul pentru a reduce riscul de credit.

Concentrarea excesivă a riscului

Riscul de concentrare se referă la consecințe adverse potențiale care pot apărea din concentrări sau interacțiuni între tipuri de riscuri sau factori de risc similari sau diferiți între tipurile de riscuri, cum ar fi riscul provenit din creditele acordate aceluiași client, unui grup de clienți aflați în legătură, unor clienți din aceeași regiune geografică sau industrie sau unor clienți care oferă aceeași gamă de bunuri și servicii, riscul față de un singur emitent de garanții, precum și riscul de credit provenit din utilizarea tehnicilor de mitigare a riscului și în particular din expuneri mari indirecte.

Concentrarea riscului reprezintă expunerea (expunerile) care poate/pot apărea în cazul unei Bănci la nivelul diferitelor categorii de riscuri individuale sau de-a lungul mai multor categorii de riscuri, cu potențialul de a produce: (i) pierderi suficient de mari pentru a amenința stabilitatea Băncii și/sau capacitatea acesteia de a-și derula activitățile de bază sau (ii) o schimbare materială în profilul de risc al acesteia.

Pentru a evita concentrarea excesivă a riscului, politicile și procedurile Băncii includ îndrumări specifice ce pun accentul pe menținerea unui portofoliu diversificat. Concentrările de risc identificate sunt controlate și gestionate corespunzător.

Cadru BCRC de administrare a riscului de concentrare cuprinde standardele necesare pentru identificarea, măsurarea, monitorizarea și diminuarea riscurilor de concentrare, a căror implementare este esențială pentru asigurarea viabilității Băncii pe termen lung, în special în condiții economice de stres. Riscul de concentrare este adresat prin sistemul complex de limite al Băncii, precum și prin analize specifice de concentrare.

Riscul de credit

Banca se expune riscului de creditare, care este riscul că partea contractată va aduce un prejudiciu financiar Băncii ca rezultat al neonorării unei obligații. Banca structurează nivelurile riscului de credit la care se expune prin stabilirea limitelor asupra nivelului de risc acceptat în relația sa cu un debitor, un grup de debitori sau segmente de industrie.

Banca a elaborat un proces de analiză a calității portofoliului de credite pentru identificarea posibilităților modificării în credibilitatea părții contractante, inclusiv analiza regulată a gajului. Limitele la nivel de parte contractantă sunt stabilite prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de creditare, care atribuie fiecărei părți contractante un anumit rating. Ratingurile de risc sunt supuse revizuirii în mod regulat. Procesul de analiză a calității creditelor are drept scop estimarea pierderilor posibile aferente riscurilor la care Banca este expusă și luare de măsuri corective.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Calitatea creditelor după clasa de active financiare

Calitatea creditului activelor financiare rămâne gestionată de către Banca care utilizează ratingurile de credit interne. Tabelul de mai jos prezintă valoarea de bilanț a claselor de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de credit în baza restanțelor existente și tipului de depreciere.

31.12.2022					
Note	Nici restante, nici depreciate MDL'000	Restante, dar nedepreciate MDL'000	Depreciate individual MDL'000	Depreciate colectiv MDL'000	Total MDL'000
Conturi la Banca Națională	3	1,129,017	-	-	1,129,017
Conturi curente și depozite la bănci	4	111,581	-	-	111,581
Credite și avansuri acordate clienților	5	1,175,207	619	4,345	1,180,275
Hartii de valoare de stat - la cost amortizat	6	296,763	-	-	296,763
Hartii de valoare de stat – la valoarea justa prin alte elemente ale rezultatului global	6	253,223	-	-	253,223
Alte active financiare	10	17,683	-	-	17,683
Total		2,983,474	619	4,345	2,988,542

31.12.2021					
Note	Nici restante, nici depreciate MDL'000	Restante, dar nedepreciate MDL'000	Depreciate individual MDL'000	Depreciate colectiv MDL'000	Total MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	5	406,443	-	-	406,443
Credite și avansuri acordate clienților	6	1,070,804	1,790	4,655	1,077,270
Hartii de valoare de stat - la cost amortizat	7	448,770	-	-	448,770
Hartii de valoare de stat – la valoarea justa prin alte elemente ale rezultatului global	7	122,271	-	-	122,271
Alte active financiare	10	20,532	-	-	20,532
Total		2,579,100	1,790	4,655	2,585,566

Banca Comercială Română Chișinău SA
 NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	31.12.2022 MDL '000					
Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	Active financiare la costul amortizat - alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1	1,137,000	117,246	747,595	12,267	311,367	264,037
0 zile	1,137,000	117,246	747,586	12,267	311,367	264,037
1-30 zile	9	-	9	-	-	-
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2	456,962	-	456,575	382	5	-
0 zile	455,876	-	455,871	-	5	-
11-30 zile	1,083	-	701	382	-	-
31-60 zile	3	-	3	-	-	-
Valori Brute ale activelor, depreciate, Stadiul 3	32,637	-	32,637	-	-	-
0 zile	689	-	689	-	-	-
1-30 zile	313	-	313	-	-	-
91-180 zile	671	-	671	-	-	-
180-360 zile	572	-	572	-	-	-
>360 zile	30,392	-	30,392	-	-	-
Total	3,067,278	117,246	1,236,807	12,649	311,372	264,037
Ajustări de valoare SIRF 9	(96,655)	(5,665)	(56,532)	(32)	(14,609)	(11,833)
Valoare contabilă neta	2,970,623	1,129,017	1,180,275	12,617	296,763	252,204

31.12.2021
 BCR Chisinau S.A. - Public

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	MDL'000						
Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Active financiare amortizat și avansuri	Active financiare la costul amortizat - alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 1	2,457,993	411,601	933,346	10,598	470,916	121,252	
0 zile	2,457,991	411,601	933,344	10,598	470,916	121,252	
1-30 zile	2	-	2	-	-	-	
Valori Brute ale activelor financiare, nedepreciate, Stadiul 2	156,645	-	154,346	2,294	5	-	
0 zile	154,658	-	152,359	2,294	5	-	
11-30 zile	1,980	-	1,980	-	-	-	
31-60 zile	7	-	7	-	-	-	
Valori Brute ale activelor depreciate, Stadiul 3	33,607	-	33,607	-	-	-	
0 zile	486	-	486	-	-	-	
1-30 zile	330	-	330	-	-	-	
31-60 zile	44	-	44	-	-	-	
61-90 zile	2	-	2	-	-	-	
91-180 zile	748	-	748	-	-	-	
180-360 zile	549	-	549	-	-	-	
>360 zile	31,448	-	31,448	-	-	-	
Total	2,648,245	411,601	1,121,299	12,892	470,921	121,252	
Ajustări de valoare SIRF 9	(77,066)	(5,158)	(44,028)	(26)	(22,151)	(5,703)	
Valoare contabilă netă	2,576,882	406,443	1,077,271	12,866	448,770	121,252	

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Angajamente de creditare

Banca propune clienților săi garanții financiare, scopul principal al acestor instrumente este de a asigura efectuarea plăților necesare din numele clientului sau a încheia angajamente ce extind liniile de credit și astfel asigurând necesitățile de lichidități. Garanțiile și acreditivale (inclusiv acreditivale stand-by) obligă Banca să efectueze plățile necesare în numele clientului în rezultatul unui anumit eveniment, deseori legat de importul sau exportul de bunuri. Aceste angajamente poartă același risc ca și creditele și sunt gestionate de aceleași proceduri și politici de control.

Concentrare riscului: Expunerea maximă la riscul de credit fără garanții deținute sau orice ameliorare a rating-ului de credit

Expunerea maximă la riscul de credit

	Note	31.12.2022 MDL'000	31.12.2021 MDL'000
Conturi la Banca Națională	4	1,137,001	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	5	117,246	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	6	1,236,807	1,121,298
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	7	296,763	448,770
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7	252,204	121,252
Alte active	10	12,649	12,892
Total		3,052,670	2,626,093
Garanții emise	28	54,871	58,272
Angajamente de acordare a creditelor	28	39,922	14,333
Total		94,793	72,605
Expunere maximă la riscul de credit, total		3,147,463	2,698,698

Pentru scopul acestei note, rândul alte active conține doar finanțările de factoring fără recurs.

Concentrarea Băncii față de risc este gestionată pe client/parte contractantă și sector industrial.

Cei mai mari debitori și creditori

Concentrarea expunerii nete a conturilor curente și depozitelor deținute la alte bănci este prezentată mai jos:

	2022 MDL'000	2021 MDL'000
ERSTE GROUP BANK AG	80,444	373,593
B.C. VICTORIABANK S.A.	27,145	22,824
BCR ROMANIA	3,992	10,026
Total	111,581	406,443

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

La 31 decembrie 2022, concentrarea expunerii brute IFRS pentru cei mai mari debitori non-default (inclusiv expunerea extrabilantiera), fara aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2022	MDL'000	în % fonduri proprii – 456,578 MDL'000
S.C. TDS & CO S.R.L.	69,111	15,14%
PARADIS S.R.L.	66,400	14,54%
I.C.S. LE BRIDGE CORPORATION LIMITED S.R.L.	61,269	13,42%
DAAC-AUTOSPORT S.R.L.	59,992	13,14%
S.C."SORINLUX" S.R.L.	51,406	11,26%
Total	308,178	67,50%

La 31 decembrie 2021, concentrarea expunerii nete pentru cei mai mari debitori, prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2021	MDL'000	în % fonduri proprii – 432,563 MDL'000
S.C."SORINLUX" S.R.L.	61,885	14,31%
PARADIS S.R.L.	60,293	13,94%
MOLDTELECOM SA	60,154	13,91%
S.C. TDS & CO S.R.L.	54,456	12,59%
I.C.S. LE BRIDGE CORPORATION LIMITED S.R.L.	40,712	9,41%
Total	277,500	64,15%

Tabelul de mai jos indică expunerea maximă la riscul de credit pentru elementele bilanțului contabil la nivel industrial înainte de efectul de atenuare prin utilizarea procedurilor de compensare și a contractelor de gaj.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Analiza pe industrii

31 decembrie 2022	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	1,129,017	-	-	-	-	-	-	-	1,129,017
Conturi curente și depozite la bănci	117,246	-	-	-	-	-	-	-	117,246
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri									
Credite corporative	-	-	133,104	820,954	30,786	33739	30,712	-	1,049,295
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	142	-	-	-	142
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	11,919	11,919
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	1,073	1,073
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	174,378	174,378
Total credite	-	-	133,104	820,954	30,928	33,739	30,712	187,370	1,236,807
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	132,531	119,673	-	-	-	-	-	-	252,204
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	311,372	-	-	-	-	-	-	311,372
Alte active	-	-	9,444	3,205	-	-	-	-	12,649
Total	1,378,796	431,045	142,548	824,159	30,928	33,739	30,712	187,370	3,059,295
Ajustări de valoare SIRF 9	(25,482)	(20,223)	(4,778)	(20,675)	(27,406)	(462)	(917)	(2,326)	(102,269)
Valoarea contabilă netă	1,353,314	410,822	137,770	803,484	3,522	33,277	29,795	185,044	2,957,026

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Analiza pe industrii											
31 decembrie 2021											
	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total		
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare											
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	411,601	-	-	-	-	-	-	-	-	-	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri											
Credite corporative	-	-	143,610	649,682	120,614	-	34,392	-	-	-	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	142	-	-	-	-	-	142
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	9,369	-	-	9,369
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	1,052	-	-	1,052
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	162,437	-	-	162,437
Total credite	-	-	143,610	649,682	120,756	-	34,392	172,858	-	-	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	118,958	2,294	-	-	-	-	-	-	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	470,921	-	-	-	-	-	-	-	-	470,921
Alte active	-	-	7,796	5,096	-	-	-	-	-	-	12,892
Total	1,040,839	473,215	151,406	654,778	120,756	-	34,392	172,858	-	-	2,648,244
Ajustări de valoare SIRF 9	(10,861)	(22,151)	(3,360)	(9,154)	(28,612)	-	(1,056)	(1,872)	-	-	(77,066)
Valoarea contabila neta	1,029,978	451,064	148,046	645,624	92,144	-	33,336	170,986	-	-	2,571,178

Gajul și alte majorări de credite

Volumul și tipul de gaj solicitat depinde de evaluarea riscului de credit a părții contractante. Banca implementează îndrumări referitoare la admisibilitatea tipurilor de gaj și parametri de evaluare.

Tipurile principale de gaj sunt următoarele:

- Pentru împrumuturi comerciale, custodia asupra imobilului, stocurilor și creanțelor comerciale.
- Pentru împrumuturile retail, ipoteca asupra bunurilor imobiliare.

Managementul monitorizează valoarea de piață a gajului, solicită adițional gaj în conformitate cu contractul încheiat, de asemenea monitorizează valoarea de piață a gajului obținut pe parcursul analizei reducerii pentru pierderi a valorii.

Politica Băncii este de a vinde bunurile luate în posesie. Încasările sunt utilizate pentru a reduce sau a rambursa împrumutul scadent. În mod general, Banca nu utilizează bunurile luate în posesie în activitatea sa.

Banca urmează să comercializeze bunurile reposedate în următorii ani. Procesul de comercializare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare workout precum și de către companii specializate cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Băncii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor preluate în posesie au fost comercializate în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de comercializare promovat de către Banca este unul eficient.

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern

Modelele de rating intern și parametrii de risc sunt dezvoltate la nivelul Erste Group. Banca și-a aliniat politicile sale interne la cele de Grup.

Pentru prezentarea informației privind calitatea activelor, Banca atribuie fiecărui client una din următoarele patru categorii de risc, pe baza ratingului intern al clientului:

Risc scăzut. În general, clienții locali cu relații bine stabilite și relativ îndelungate cu Banca sau clienți mari recunoscuți pe plan internațional. Situația financiară foarte bună și probabilitatea scăzută a dificultăților financiare în raport cu piața pe care operează clienții. Clienții retail care au relații îndelungate cu banca sau clienții cu o gamă largă de produse. Nu există plăți întârziate în momentul evaluării sau în următoarele 12 luni. Expunerile noi sunt asumate în general cu clienții din această categorie de risc.

Supravegheat. Clienții vulnerabili non-retail, care pot avea plăți restante în istoricul lor de credit sau pot întâmpina dificultăți de rambursare a datoriilor pe termen mediu. Clienții retail cu posibile probleme de plată în trecut, declanșând procese de colectare timpurie. Acești clienți au, de obicei, un istoric bun al plăților recente.

Substandard. Debitorul este vulnerabil la evoluțiile financiare și economice negative pe termen scurt și prezintă o probabilitate ridicată de default. În unele cazuri, măsurile de restructurare sunt posibile sau deja în vigoare.

Neperformant. Unul sau mai multe dintre evenimentele de default prestabilite în conformitate cu articolul 178 din CRR sunt îndeplinite: printre altele, improbabilitatea de plată, întâzieri la plata dobânzilor sau tranșelor din credit care depășesc pragul de semnificație mai mult de 90 de zile, restructurarea care se materializează într-o pierdere pentru creditor, înregistrarea pierderii din credit sau inițierea procedurii de faliment. Banca asigură recunoașterea/aplicarea defaultului la nivel de client; în cazul în care clientul intră în default cu oricare dintre expunerile de risc, atunci expunerea totală a clientului evidențiată în bilanț și în afara bilanțului, inclusiv conturi de capital, este considerată în

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

default. Mai mult, expunerile neperformante cuprind și tranzacții de restructurare neperformanta, chiar și în cazurile în care clientul nu este în default.

Tabelul de mai jos prezintă ratingul intern de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare.

31.12.2022	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	1,137,001	-	-	1,137,001
Conturi curente și depozite la bănci	84,486	32,760	-	-	117,246
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	816,425	202,736	-	30,134	1,049,295
Credite întreprinderi micro	-	-	-	142	142
Credite de consum neasigurate	11,672	135	-	112	11,919
Credite de consum asigurate	1,073	-	-	-	1,073
Credite ipotecare	171,495	633	-	2,250	174,378
Total credite	1,000,665	203,504	-	32,638	1,236,807
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	252,204	-	-	252,204
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	311,372	-	-	311,372
Alte active	2,138	10,511	-	-	12,649
Total	1,087,289	1,947,352	-	32,638	3,067,280
Ajustări de valoare SIRF 9	(21,423)	(48,514)	-	(28,188)	(98,125)
Valoarea contabilă netă	1,065,866	1,898,838	-	4,450	2,969,155

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

31.12.2021	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	510,280	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	383,852	27,749	-	-	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	719,518	198,795	-	29,985	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	142	142
Credite de consum neasigurate	9,086	125	7	151	9,369
Credite de consum asigurate	1,041	-	-	11	1,052
Credite ipotecare	157,260	1,858	-	3,319	162,437
Total credite	886,905	200,778	7	33,608	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	121,252	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	470,921	-	-	470,921
Alte active	9,156	3,736	-	-	12,892
Total	1,279,913	1,334,716	7	33,608	2,648,244
Ajustări de valoare SIRF 9	(7,913)	(40,220)	(2)	(28,931)	(77,066)
Valoarea contabilă netă	1,272,000	1,294,496	5	4,677	2,571,178

Calitatea portofoliului de active financiare conform BNM

Calitatea portofoliului de active financiare este gestionată de Bancă și prin utilizarea sistemului de evaluare al BNM, potrivit căruia activele sunt clasificate în următoarele 5 categorii:

Standard: În cazul în care nici una din definițiile expuse mai jos nu pot fi aplicate creditul se va considera standard, dacă este credit la termen și toate condițiile contractuale sunt totalmente îndeplinite și nu sunt motive ce ar indica că Banca în prezent sau în viitor ar putea suferi pierderi.

Supravegheat: creditul la care există probleme potențiale, legate de starea financiară a împrumutatului sau de asigurarea creditului. Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece atunci când nu vor fi luate măsuri privind soluționarea acestor probleme, ele pot duce la micșorarea probabilității privind rambursarea creditului sau probabilității că Banca va obține rambursarea creditului în viitor.

Substandard: există riscul pierderilor mai înalt decât cel obișnuit, provocat de unul din următorii factori:

- situația financiară a împrumutatului este nefavorabilă sau se înrăutățește;
- asigurarea (dacă aceasta există) creditului este insuficientă sau se înrăutățește;
- alți factori nefavorabili, care trezesc îngrijorarea privind posibilitatea împrumutatului de a rambursa creditul în conformitate cu condițiile existente de rambursare.

Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece există probabilitatea că Banca va suporta pierderi, dacă nu vor fi înlăturate neajunsurile.

Dubios: Există probleme, care pun la îndoială și scad probabilitatea rambursării creditului în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor și a valorii de piață a asigurării, în cazul în care activul este asigurat.

Probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați, care în curând se vor realiza și care pot contribui la ameliorarea situației de rambursare a creditului. Clasificarea acestui credit în categoria creditelor compromise se amână până la o determinare mai precisă a stării creditului dat.

Compromis: La momentul clasificării creditul nu poate fi rambursat.

În cazul în care contrapartea este evaluată de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA, clasificarea activelor/angajamentelor condiționale se efectuează în corespundere cu ratingul contrapărții și se include în una din următoarele categorii:

Standard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la AAA/Aaa până la A-/A3 inclusiv.

Supravegheat – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BBB+/Baa1 până la BBB-/Baa3 inclusiv.

Substandard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BB+/Ba1 până la BB-/Ba3 inclusiv.

Dubios (îndoielnic) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din companiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la B+/B1 până la CCC-/Caa3/C inclusiv.

Compromis (pierderi) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la CC/Ca/ DDD până la R/C/D inclusiv.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Tabelul de mai jos prezintă ratingul de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare. Valorile prezentate includ provizionul pentru depreciere.

	Nesupuse clasificării		Standard		Supravegheate		Substandarde		Dubioase		Compromise		Total	
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	1,137,001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,137,001
Conturi curente și depozite la bănci	80,490	32,760	3,996	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	117,246
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri														
Credite corporate	-	606,598	412,563	-	-	-	30,134	-	-	-	-	-	-	1,049,295
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-	142	-	-	-	-	-	-	142
Credite de consum neasigurate	-	4,482	7,322	3	-	-	112	-	-	-	-	-	-	11,919
Credite de consum asigurate	-	1,073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,073
Credite ipotecare	-	172,200	-	875	-	689	614	-	-	-	-	-	-	174,378
Total credite și avansuri	-	784,353	419,885	878	689	689	31,002	878	689	614	614	614	614	1,236,807
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	252,204	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	252,204
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	311,372	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	311,372
Alte active	-	10,511	2,138	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,649
Total	1,781,067	827,624	426,019	878	689	689	31,002	878	689	614	614	614	614	3,067,279

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

31.12.2021	Nesupuse clasificării	Standarde	Suprave- gheate	Substandarde	Dubioase	Compromise	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	510,280	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	373,807	27,749	10,045	-	-	-	411,601
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri							
Credite corporate	-	678,555	239,758	-	-	29,985	948,298
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	142	142
Credite de consum neasigurate	-	8,666	546	1	27	129	9,369
Credite de consum asigurate	-	1,041	-	-	-	11	1,052
Credite ipotecare	-	146,568	12,060	1,574	2,028	207	162,437
Total credite și avansuri	-	834,830	252,364	1,575	2,055	30,474	1,121,298
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	121,252	-	-	-	-	-	121,252
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	470,921	-	-	-	-	-	470,921
Alte active	-	4,991	7,901	-	-	-	12,892
Total	1,476,260	867,570	270,310	1,575	2,055	30,474	2,648,244

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Ratingul atribuit de către una din agențiile internaționale de rating.

Tara	Denumire banca	Rating Moody's	Rating S&P's	Rating Fitch	Clasificare locala
31.12.2022					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A1	A+	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat
31.12.2021					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A1	A+	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa1	N/A	BBB+	Supravegheat

BNM nu are atribuit un rating de evaluare stabilit de către un ECAI (Instituție externă de evaluare a creditului) astfel ca acesta este evaluata la ratingul de tara B3 stabilit de către Moody's.

Valoarea de garantare a creditelor și avansurilor acordate clienților

31.12.2022

	Creditele supra-garantate		Creditele sub-garantate	
	Expunerea Bruta	Valoarea garanției	Expunerea Bruta	Valoarea garanției
Credite corporate	299,837	478,494	749,458	435,937
Credite întreprinderi micro	-	-	142	-
Credite de consum neasigurate	-	-	11,919	-
Credite de consum asigurate	1,073	1,682	-	-
Credite ipotecare	103,664	150,583	70,714	64,405
Total	404,574	630,759	832,233	500,342

31.12.2021

	Creditele supra-garantate		Creditele sub-garantate	
	Expunerea Bruta	Valoarea garanției	Expunerea Bruta	Valoarea garanției
Credite corporate	305,732	410,220	642,566	353,035
Credite întreprinderi micro	-	-	142	-
Credite de consum neasigurate	-	-	9,360	-
Credite de consum asigurate	948	1,658	-	-
Credite ipotecare	107,295	159,230	55,257	50,632
Total	413,975	571,108	707,325	403,667

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Valoarea de bilanț divizată pe clase de active financiare transferate între stadii de depreciere

2022	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2	Către stadiul 1	Către stadiul 3	Către stadiul 2	Către stadiul 3	Către stadiul 1
	de la stadiul 1	de la stadiul 2	de la stadiul 2	de la stadiul 3	de la stadiul 1	de la stadiul 3
Credite corporate	352,248	115,491	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-
Credite ipotecare	479	1,112	-	-	-	758
Total Valoare Brută	352,727	116,603	-	-	-	758
Ajustare calculate	(14,700)	(559)	-	-	-	(4)
Total valoare netă	338,027	116,044	-	-	-	754

2021	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2	Către stadiul 1	Către stadiul 3	Către stadiul 2	Către stadiul 3	Către stadiul 1
	de la stadiul 1	de la stadiul 2	de la stadiul 2	de la stadiul 3	de la stadiul 1	de la stadiul 3
Credite corporate	63,150	60,020	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	7	7	-	-	59	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-
Credite ipotecare	672	1,446	-	-	757	339
Total Valoare Brută	63,829	61,473	-	-	816	339
Ajustare calculate	(2,744)	(369)	-	-	(44)	-
Total valoare netă	61,085	61,104	-	-	772	399

Riscul lichidității și gestionarea resurselor

Riscul lichidității constă în o eventuală imposibilitate a Băncii de a asigura în orice moment și la un preț rezonabil mijloacele bănești necesare pentru onorarea obligațiilor sale de plată, atât în condiții normale cât și situații de stres. Pentru minimizarea acestui risc, Banca utilizează resurse diversificate de finanțare, adițional la portofoliul de depozite, adoptă o politică de gestionare a activelor ținând cont de riscul lichidității, monitorizează zilnic fluxurile bănești viitoare și lichiditatea. Aceasta presupune evaluarea fluxurilor bănești pronosticate și disponibilitatea gajului de calitate înaltă necesar pentru obținerea de resurse suplimentare de finanțare, în caz de necesitate.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Banca menține un portofoliu de active diverse, ce sunt cotate pe piață și vor fi ușor lichidate în cazul întreruperii neprevăzute a fluxului de numerar. Banca deasemenea a contractat linii de credit pe care le poate utiliza pentru a satisface cererea de lichiditate. Adicional, Banca își menține rezervele obligatorii la BNM în valoare de 26% din fondurile atrase în lei și 30% din fondurile atrase în valută. În conformitate cu politica Băncii, nivelul lichidității este evaluat și gestionat pe baza utilizării metodelor de simulare pentru situații de criza specifice pieții și Băncii în particular. Unul dintre cei mai importanți indicatori este menținerea ponderii activelor lichide în total active. Activele lichide includ mijloacele bănești, conturile la Banca Națională, conturile curente și depozitele pe termen scurt la bănci și alte valori mobiliare emise și împrumuturi cu scadența mai mică de o lună. Nivelul lichidității pe parcursul anului este prezentat mai jos:

Nivelul lichidității	2022	2021
La finele anului	57,77%	57,68%
Maxim	62,02%	65,35%
Minim	57,77%	57,68%
Mediu	60,14%	61,85%

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Structura pe scadențe

În tabelul de mai jos sunt prezentate activele la valoarea contabilă și datoriile calculate în baza fluxurilor viitoare de numerar neactualizate ale Băncii și grupate pe scadență rămasă la situația din 31 decembrie 2022 și 2021:

La 31 decembrie 2022

	Total		Mai puțin de 1 lună		De la 1 lună până la 3 luni		De la 3 luni până la 1 an		De la 1 la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Scadența nedefinită	
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare														
Numerar	78,170	78,170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	1,129,017	1,129,017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	111,581	111,581	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,433,687	26,935	71,823	638,110	442,009	254,810	-	-	-	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	328,263	23,912	72,028	232,323	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	261,372	131,255	46,431	82,668	-	-	-	-	-	-	-	-	1,018	-
Alte active	17,683	11,980	2,303	257	3,143	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total active financiare	3,359,773	1,512,850	192,585	953,358	445,152	254,810	1,018							
Datorii financiare														
Depozite de la instituții bancare	117,866	117,866	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	198,424	102,750	2,676	25,563	65,680	1,755	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozite de la clienți	2,150,549	1,270,743	58,425	519,005	302,376	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alte datorii	14,395	8,239	-	2,135	4,021	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total datorii financiare	2,282,810	1,499,598	61,101	546,703	372,077	1,755	-							
Garanții	54,871	54,871	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Angeajamente de finanțare și altele	39,922	39,922	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	94,793	94,793	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Decalaje în lichiditate	982,170	(81,541)	131,484	406,655	73,075	253,055	1,018							
Decalaje în lichiditate, cumulativ	900,629	1,032,113	1,438,768	1,511,843	1,764,898	1,765,916	-							

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

La 31 decembrie 2021	Total MDL'000	Mai puțin de 1 lună MDL'000	De la 1 lună până 3 luni		De la 3 luni până la 1 an MDL'000	De la 1 la 5 ani MDL'000	Mai mult de 5 ani MDL'000	Scadența nedefinită MDL'000
			MDL'000	MDL'000				
Active financiare								
Numerar	99,000	99,000	-	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	510,280	510,280	-	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	406,443	-	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,348,933	55,614	59,952	403,109	591,858	238,400	-	
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	456,627	63,636	163,421	229,565	5	-	-	
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,429	119,630	902	879	-	-	1,018	
Alte active	20,532	7,640	-	5,097	7,795	-	-	
Total active financiare	2,964,244	1,262,243	224,275	638,650	599,658	238,400	1,018	
Datorii financiare								
Depozite de la instituții bancare	53,989	53,989	-	-	-	-	-	
Împrumuturi și linii de finanțare	50,477	1,989	54	5,632	13,732	29,070	-	
Depozite de la clienți	2,093,298	1,234,717	88,707	375,100	394,774	-	-	
Alte datorii	17,582	6,875	-	456	10,251	-	-	
Total datorii financiare	2,215,346	1,297,570	88,761	381,188	418,757	29,070	-	
Garanții	58,272	58,272	-	-	-	-	-	
Angajamente de finanțare și altele	14,333	14,333	-	-	-	-	-	
Total	72,605	72,605	-	-	-	-	-	
Decalaje în lichiditate	676,293	(107,932)	135,514	257,462	180,901	209,330	1,018	
Decalaje în lichiditate, cumulativ	(107,932)	(107,932)	27,582	285,044	465,945	675,275	676,293	

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul că valoarea justă a fluxurilor ulterioare de numerar al unui instrument financiar va oscila în urma schimbărilor în variabilele de piață, cum ar fi ratele dobânzilor, ratele de schimb valutar și cotațiile hârtiilor de valoare. Riscul de piață este gestionat și monitorizat prin intermediul analizei sensibilității.

Banca a dezvoltat o Politică de Management al riscului de piața în care sunt stabilite limite interne calculate cu o periodicitate lunară în scopul gestiunii eficiente și diminuării efectelor expunerii la riscul de piața.

Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este generat de posibilitatea că modificările ratelor dobânzii vor afecta fluxurile viitoare de numerar sau valoarea justă a instrumentelor financiare. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura că acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Sensitivitatea contului de profit și pierdere este efectul modificărilor estimate a ratei dobânzii asupra profitului sau pierderii anului curent, pe baza ratei flotante a activelor financiare nedisponibile pentru comercializare și datoriilor financiare deținute la 31 decembrie.

Tabelul de mai jos prezintă sensibilitatea contului de profit și pierdere la modificările posibile ale ratei dobânzii, în timp ce alte variabile rămân constante.

Sensibilitate venitului din dobânzi, net

	2022	2021
	MDL'000	MDL'000
+100 puncte	84	4,382
+50 puncte	42	2,191
-100 puncte	(84)	(4,382)
-50 puncte	(42)	(2,191)

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul ratei dobânzii. Activele și datoriile Băncii sunt prezentate la valoarea lor de bilanț, clasificate după data cea mai apropiată între data contractuală de schimbare a ratei sau data scadenței.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

La 31 decembrie 2022	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără
							senzitivitate la rata dobânzii
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	78,170	-	-	-	-	-	78,170
Conturi la Banca Națională	1,129,017	941,614	-	-	-	-	187,403
Conturi curente și depozite la bănci	111,581	111,385	-	-	-	-	196
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	1,180,275	1,151,479	-	2,012	-	-	26,784
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	296,763	18,608	45,831	232,324	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	253,223	123,782	37,683	77,725	-	-	14,033
Alte active	17,683	-	-	-	-	-	17,683
Total active financiare	3,066,712	2,346,868	83,514	312,061	-	-	324,269
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	117,866	117,537	-	-	-	-	329
Împrumuturi și linii de finanțare	178,117	157,493	20,436	-	-	-	188
Depozite de la clienți	2,112,693	1,489,204	-	115,722	-	-	507,767
Alte datorii	14,395	-	-	-	-	-	14,395
Total datorii financiare	2,423,071	1,764,234	20,436	115,722	-	-	522,679
Decalaje în dobândă	643,641	582,634	63,078	196,339	-	-	(198,410)
Decalaje în dobândă, cumulativ	643,641	582,634	645,712	842,051	842,051	842,051	643,641

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără
							senzitivitate la rata dobânzii MDL'000
La 31 decembrie 2021	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	99,000	-	-	-	-	-	99,000
Conturi la Banca Națională	510,280	-	-	-	-	-	510,280
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	-	-	-	-	406,443
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,090,137	1,026,861	-	3,746	-	-	59,530
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	-	127,410	321,355	5	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,270	-	119,791	1,461	-	-	1,018
Alte active	20,532	-	-	5,097	7,796	-	7,639
Total active financiare	2,697,432	1,026,861	247,201	331,659	7,801	-	1,083,910
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	53,989	-	-	-	-	-	53,989
Împrumuturi și linii de finanțare	50,549	3,824	-	5,386	12,420	28,919	-
Depozite de la clienți	2,067,937	36,831	121,867	373,628	316,786	-	1,218,825
Alte datorii	17,582	-	-	-	-	-	17,582
Total datorii financiare	2,190,057	40,655	121,867	379,014	329,206	28,919	1,290,396
Decalaje în dobândă	507,375	986,206	125,334	(47,355)	(321,405)	(28,919)	(206,486)
Decalaje în dobândă, cumulativ		986,206	1,111,540	1,064,185	742,780	713,861	507,375

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

Riscul valutar

Riscul valutar este riscul de pierdere care apare ca urmare a modificărilor ratelor de schimb. Banca a stabilit limite pentru poziția maximă permisă pentru fiecare valută. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura ca acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Analiza reprezintă efectul unei schimbări rezonabile posibile în ratele de schimb față de leul moldovenesc asupra contului de profit și pierdere, (datorită valorii juste a activelor și datoriilor monetare nedisponibile pentru vânzare, ce sunt sensibile la riscul valutar), iar celelalte variabile rămân constante. O valoare negativă în tabel reprezintă o potențială diminuare netă în contul de profit și pierdere, în timp ce o valoare pozitivă indică o potențială creștere netă. O diminuare echivalentă a valutele de mai jos în raport cu leul moldovenesc are un impact echivalent, dar opus.

Valuta	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare
	2022	2022	2021	2021
		MDL'000		MDL'000
USD	+10	112	+10	(1,578)
EUR	+10	(469)	+10	1,808

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul valutar.

	31.12.2022				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	78,170	30,650	13,086	32,019	2,415
Conturi la Banca Națională	1,129,017	633,924	172,349	322,744	-
Conturi curente și depozite la bănci	111,581	-	88,571	11,924	11,086
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,180,275	354,676	152,649	672,889	61
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	296,763	296,763	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	253,223	253,223	-	-	-
Alte active	17,683	5,066	9,551	3,066	-
Total active	3,066,712	1,574,302	436,206	1,042,642	13,562
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	117,866	11,433	104,255	247	1,931
Împrumuturi și linii de finanțare	178,117	-	38,630	139,487	-
Depozite de la clienți	2,112,693	912,957	290,683	898,621	10,432
Alte datorii	14,395	5,964	1,402	7,029	-
Total Datorii	2,423,071	930,354	434,970	1,045,384	12,363
Decalaj	643,641	643,948	1,236	(2,742)	1,199

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2022

	31.12.2021				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	99,000	30,010	10,894	56,396	1,700
Conturi la Banca Națională	510,280	226,374	68,971	214,935	-
Conturi curente și depozite la bănci	406,443	-	108,360	275,718	22,365
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	1,077,270	438,740	110,211	528,319	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	448,770	448,770	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	122,270	122,270	-	-	-
Alte active	24,880	11,519	5,477	7,884	-
Total active	2,688,913	1,277,683	303,913	1,083,252	24,065
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	53,989	19,259	23,908	4,025	6,797
Împrumuturi și linii de finanțare	50,449	-	-	50,449	-
Depozite de la clienți	2,067,937	748,138	283,591	1,020,718	15,490
Alte datorii	17,582	4,927	973	11,682	-
Total Datorii	2,189,957	772,324	308,472	1,086,874	22,287
Decalaj	498,9556	505,359	(4,559)	(3,622)	1,778

Riscul operațional

Riscul operațional este definit ca riscul pierderilor care rezultă din procese interne eșuate, erori umane sau evenimente externe. Atunci când controalele sunt ineficiente, riscul operațional poate provoca prejudicii reputaționale, implicații legale sau de reglementare, sau pierderi financiare. Banca nu poate elimina toate riscurile operaționale, însă încearcă să gestioneze aceste riscuri prin intermediul controlului intern, monitorizarea și eliminarea riscurilor potențiale. Controalele includ segregarea eficientă a responsabilităților, procedurile de acces, autorizare și reconciliere, procesele de instruire și evaluare a personalului, ce includ implicarea auditului intern

33. Contingente

Angajamente de creditare neutilizate

Angajamentele de creditare neutilizate reprezintă angajamente contractuale de a acorda împrumuturi și credite cu prelungire automată (revolving). Angajamentele au în general date fixe de expirare sau alte clauze de încetare. Deoarece angajamentele pot expira fără a fi utilizate, valoarea totală a contractului nu reprezintă neapărat viitoarele cerințe de numerar.

În același timp, pierderea de credit potențială este mai mică decât angajamentele neutilizate totale, deoarece majoritatea angajamentelor de prelungire a creditului sunt contingente până când clienții mențin standarde specifice. Banca monitorizează scadența angajamentelor de creditare, deoarece angajamentele pe termen mai lung au în general un risc de credit mai mare decât angajamentele pe termen scurt.

În cazul angajamentelor irevocabile, Banca se angajează să pună la dispoziția clientului, oricând pe durata perioadei contractuale, valoarea menționată în contract.

Litigii

La 31 decembrie 2022, Banca nu era implicată în activitatea sa curentă în calitate de parat.

34. Evenimente ulterioare

În anul 2023 BCR Chișinău urmează să-și schimbe acționarul unic. Banca Comercială Română și Victoriabank, una dintre cele mai mari bănci din Republica Moldova, au convenit asupra vânzării integrale a acțiunilor BCR Chișinău deținute de Banca Comercială Română. Finalizarea tranzacției este așteptată în a doua jumătate a acestui an. Alte evenimente ulterioare nu există.

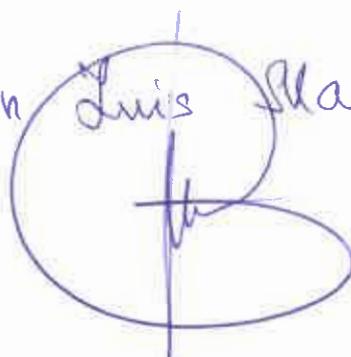

aprilie, 2023

Raport pentru anul 2022

Banca Comercială Română Chișinău S.A.

Juan Luis Martin Ortigoza

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'J' and 'L' that loops around each other, with a vertical line through the center. The signature is written over the printed name.

21.04.2023

CUPRINS

	PAG.
SUMAR EXECUTIV	3
I. INFORMAȚIE GENERALĂ PRIVIND ACTIVITATEA BĂNCII	4
II. MEDIUL MACROECONOMIC ȘI POZIȚIA BĂNCII PE PIAȚA SERVICIILOR BANCARE	4
III. REZULTATELE FINANCIARE PENTRU ANUL 2022	12
<i>ACTIVELE</i>	12
<i>PASIVELE</i>	14
<i>ANALIZA VENITURILOR ȘI CHELTUIELILOR</i>	16
IV. DESERVIREA CLIENȚILOR	18
V. ACTIVITATEA DE CREDITARE	19
VI. MEDIUL OPERAȚIONAL ȘI ASPECTE LEGATE DE COVID-19	22
VII. FINANȚAREA ȘI CAPITALUL	22
VIII. ACTIVITATEA PE PIAȚA VALUTARĂ	23
IX. ACTIVITATEA PE PIAȚA INVESTIȚIONALĂ A MOLDOVEI	23
X. OPERAȚIUNILE CU CARDURILE BANCARE	24
XI. CANALE ELECTRONICE	25
XII. TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE	25
XIII. GUVERNAREA CORPORATIVĂ	26
XIV. ADMINISTRAREA RISCURILOR	31
XV. ACTIVITATEA DE PERSONAL ȘI STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ	35
XVI. EVENIMENTE ULTERIOARE	35
XVII. ANEXE	35

SUMAR EXECUTIV

În anul 2022, BCR Chisinau a înregistrat o creștere a portofoliului de credite de 9,4%, comparativ cu 2021. Ponderea majoră din portofoliul de credite al bancii în continuare este detinută de segmentul IMM cu 54,1%, iar creșterea acestuia în anul 2022 a constituit 8,3%. Și segmentul Retail a înregistrat o tendință pozitivă, crescând cu 7,2% comparativ cu sfârșitul anului 2021. Marea majoritate a acestei creșteri revine creditelor garantate acordate persoanelor fizice cca. 5,9%. Încrederea clienților față de banca a fost principalul factor care a condus la creșterea portofoliului de credite în condițiile actuale.

Pe parcursul anului 2022, BCR Chisinau a continuat perfecționarea serviciilor la distanță furnizate clienților săi prin îmbunătățirea interfeței și a experienței de utilizare a aplicației de Mobile Banking, inclusiv prin implementarea posibilității de reemitere a cardurilor din aplicație. A fost sporit gradul de securitate al tranzacțiilor online cu cardul prin includerea posibilității de autorizare a plăților în cadrul aplicației CVVkey. Iar pentru a acoperi la maximum necesitățile clienților legate de existența unei rețele mai vaste de ATM-uri, au fost oferite detinatorilor de carduri BCR Chisinau 5 retrageri gratuite pe luna de la oricare ATM din Republica Moldova. De asemenea, pentru sporirea gradului de menținere și atragere a depozitelor au fost lansate depozite cu rată fixă, inclusiv prin intermediul aplicației 24 Banking.

Ponderea creditelor neperformante s-a redus în anul 2022 până la 2,8% față de 3,0% în anul 2021 (creditele neperformante sunt concentrate în creditele acordate unui singur debitor, iar expunerea față de acest debitor este acoperită confortabil cu provizioane). Ca parte semnificativă a strategiei sale de risc, BCR Chișinău a menținut, ca și în anii precedenți, o abordare prudentială prin majorarea provizioanelor, calculate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și în conformitate cu cerințele stricte aplicate în cadrul Grupului BCR/Erste. În acest context, rata de acoperire a creditelor neperformante cu provizioane a crescut de la 131,1% în anul 2021 până la 161,7% în anul 2022.

BCR Chișinău a încheiat anul 2022 cu un profit net de 130,7 milioane MDL ca urmare a creșterii rezultatului operațional (2021: 24,5 milioane).

Pentru anul 2023, strategia BCR Chisinau se bazează în continuare pe următorii piloni: diversificarea, creșterea veniturilor din activitatea operațională, creșterea nivelului de automatizare și alinierea continuă la cerințele regulatorului local și la politicile de grup.

I. INFORMAȚIE GENERALĂ PRIVIND ACTIVITATEA BĂNCII

Banca comercială **BCR Chișinău S.A.** a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială, oferind o gamă largă de servicii și produse și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin intermediul Sediului Central, două sucursale în municipiul Chișinău, o sucursala în Cahul și o sucursala în Bălți.

Scopul principal la momentul fondării Băncii a fost oferirea de servicii și produse clienților care își desfășoară activitatea în diverse sectoare industriale și comerciale din Republica Moldova. Astfel, BCR Chișinău S.A. a devenit o instituție financiară universală. La momentul actual, Banca este un participant dinamic și profesionist pe piața financiară din Republica Moldova.

Politica băncii este orientată spre dezvoltarea unui parteneriat sustenabil și de durată cu companiile, angajații și clienții acestora și asigurarea unui portofoliu calitativ de active și pasive care să genereze randamente sporite în condiții de risc scăzut. BCR Chișinău S.A. își desfășoară activitatea financiară în baza Statutului Băncii și licenței eliberate de către Banca Națională a Moldovei.

Unicul acționar al băncii este Banca Comercială Română SA., care deține 72,813 acțiuni cu valoarea nominală de 10,000 lei.

Capitalul social al băncii la data de 31.12.2022 a constituit 728.13 mln. lei.

Auditorul Băncii pentru anul 2022 a fost compania internațională de audit "Pricewaterhousesoopers" SRL, care a confirmat autenticitatea rapoartelor financiare al BCR Chișinău S.A.

Informația prezentată în raport pentru anii 2022 și 2021 a fost întocmită în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF).

II. MEDIUL MACROECONOMIC ȘI POZIȚIA BĂNCII PE PIAȚA SERVICIILOR BANCARE

În anul 2022, conform datelor preliminare, **Produsul intern brut (PIB)** a constituit 272,6 miliarde de lei, prețuri curente de piață, fiind în descreștere, în termeni reali, cu 5,9% față de anul 2021.

Valoarea adăugată brută total pe economie, cu o pondere de 86,0% la formarea PIB, a contribuit cu 4,9% la descreșterea PIB în ianuarie-decembrie 2022 față de ianuarie-decembrie 2021, volumul VAB micșorându-se cu 5,7%.

La descreșterea PIB în ianuarie-decembrie 2022 față de ianuarie-decembrie 2021 au contribuit următoarele activități:

- **agricultură, silvicultură și pescuit** (generând scăderea PIB cu 2,7%), cu o pondere de 7,9% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 25,8%;
- **construcțiile** (-0,8%), cu o pondere de 7,4% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 10,0%;
- **tranzacțiile imobiliare** (-0,8%), cu o pondere de 6,2% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 10,9%;
- **industria prelucrătoare** (-0,7%), cu o pondere de 9,0% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 7,5%;
- **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat** (-0,4%), cu o pondere de 2,8% la formarea PIB și o reducere a VAB cu 18,0%.

Influență pozitivă asupra evoluției PIB au avut următoarele activități:

- **activități financiare și asigurări** (+0,4%), cu o pondere de 3,1% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 14,5%;
- **informații și comunicații** (+0,3%), cu o pondere de 6,0% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 5,3%;
- **comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor** (+0,2%), cu o pondere de 17,1% la formarea PIB și o majorare a VAB pe activitățile respective cu 1,4%;
- **activități de cazare și alimentație publică** (+0,2%), cu o pondere de 1,2% la formarea PIB și o creștere a VAB pe activitățile respective cu 23,9%.

Impozitele nete pe produs cu o pondere de 14,0% la formarea PIB au contribuit la descreșterea PIB cu 1,1%, volumul lor micșorându-se cu 7,6%.

Din punct de vedere al utilizării PIB (vezi Tabelul A4 din anexă) descreșterea în ianuarie-decembrie 2022 față de ianuarie-decembrie 2021 s-a datorat, în principal:

- **consumului final al gospodăriilor populației** (-3,3%), al cărui volum s-a redus cu 4,0%;
- **formării brute de capital fix** (-1,7%), al cărui volum s-a micșorat cu 6,8%;
- **exportului net de bunuri și servicii**, generând descreșterea PIB cu 1,5%.

Contribuție pozitivă asupra evoluției PIB a avut **consumul final al administrației publice** (+0,7%), al cărui volum s-a majorat cu 4,1%.

Indicele prețurilor de consum Tendința ascendentă a ratei anuale a inflației din ultimii doi ani s-a inversat la finele anului 2022. În același timp, în trimestrul IV 2022 rata anuală a inflației a fost marginal inferioară valorii anticipate în Raportul asupra inflației din noiembrie 2022.

Astfel, rata anuală a inflației s-a diminuat de la 34,6 la sută în luna octombrie 2022 până la 30,2 la sută în luna decembrie 2022. Ca rezultat, similar perioadei anterioare, în trimestrul IV 2022, rata anuală a inflației s-a plasat în continuare peste limita superioară a intervalului de 5,0 la sută $\pm 1,5$ puncte procentuale. Totodată, rata medie anuală a inflației a constituit 32,1 la sută în trimestrul IV 2022, fiind cu 1,8 puncte procentuale inferioară celei din trimestrul precedent. Dinamica respectivă a fost susținută de efectul perioadei de bază din anul precedent. Totuși, valoarea actuală încă mare a ratei anuale a IPC reflectă impactul creșterilor anterioare ale prețurilor pe piața internațională și regională la produsele alimentare și la resursele energetice, fapt ce a determinat majorarea prețurilor acestora pe piața internă și ajustarea tarifelor la gazul în rețea, energia termică și electrică. Totodată, ajustarea tarifelor, creșterea prețurilor la carburanți, dar și dinamica ascendentă a salariilor au susținut majorarea costurilor pentru agenții economici care treptat a fost reflectată în prețuri. Impactul factorilor de mai sus a fost amplificat semnificativ în anul precedent de escaladarea situației din Ucraina ce a generat presiuni adiționale asupra prețurilor la produsele alimentare, combustibili și unele subcomponente aferente inflației de baza. Presiuni adiționale asupra prețurilor la produsele alimentare au fost exercitate și de condițiile secetoase din vara anului precedent. Conform estimărilor, presiunile din partea cererii observate în a doua parte a anului 2021 și prima parte a anului 2022 au pierdut din intensitate datorită măsurilor de politică monetară și au contribuit la temperarea influenței factorilor sus-menționați în a doua parte a anului 2022. Dinamica ratei de schimb a generat un impact nesemnificativ asupra evoluției inflației la finele anului precedent. În

trimestrul IV 2022, rata anuală a inflației a fost marginal inferioară celei anticipate în Raportul asupra inflației, noiembrie 2022. În cadrul prognozei subcomponentelor inflației au fost abateri atât pozitive, cât și negative, care însă s-au compensat parțial. Acestea au fost influențate, preponderent, de incertitudinea regională care a dictat prețurile la resursele energetice, precum și de incertitudinea la nivel local ce ține de modalitatea de reflectare a compensațiilor acordate populației în perioada rece a anului. Situația tensionată în regiune și riscurile escaladării acesteia, modalitatea de reflectare a compensațiilor acordate populației pentru creșterile de tarife, volatilitatea sporită a prețurilor la resursele energetice și modalitatea de ajustare a tarifelor mențin incertitudinea privind prognoza pe termen scurt și mediu a inflației.

Rata anuală a inflației de bază După evoluția ascendentă din perioadele precedente, în trimestrul IV 2022, rata anuală a inflației de bază a început o tendință descendentă, înregistrând valoarea de 18,5 la sută în luna decembrie sau cu 1,5 puncte procentuale inferioară celei din luna octombrie 2022.

Totuși, pe parcursul trimestrului IV 2022, presiunile inflaționiste asupra subcomponentelor inflației de bază au fost în continuare generate, preponderent, de efectele de runda a doua asociate ajustărilor de tarife, creșterii prețurilor la materiile prime, dar și consecințelor războiului din Ucraina.

Conform estimărilor, presiunile inflaționiste aferente cererii agregate, observate în anul 2021, au pierdut din intensitate. În acest sens, deși fondul de salarizare în trimestrul III 2022 a înregistrat un ritm de creștere de circa 15,5 la sută și, conform estimărilor, a avut o dinamică pronunțată și în trimestrul IV 2022, efectul acestei evoluții a fost semnificativ erodat de creșterea inflației. O situație similară se atestă și pentru alte două surse importante de finanțare a consumului: remiterile și prestațiile sociale, a caror dinamică pozitivă a fost insuficientă pentru a compensa creșterea prețurilor și a genera o cerere adițională pentru marfuri și servicii. Totodată, în trimestrul IV 2022 se atestă o dinamică negativă a creditelor noi acordate persoanelor fizice.

În luna decembrie 2022, în cadrul dinamicii anuale a inflației de baza (18,5 la sută) evoluții ascendente mai pronunțate au fost înregistrate la subcomponentele „mijloacele de transport, autopiase” (27,3 la sută), „alimentație publică” (25,9 la sută), „materiale de construcție” (25,8 la sută), „educație și învățământ” (23,4 la sută), „mobilă” (19,0 la sută) și „întreținerea zilnică a gospodăriei” (30,1 la sută).

În structură, cele mai pronunțate contribuții la rata anuală a inflației de bază în trimestrul IV 2022 au fost determinate în continuare, preponderent, de evoluția prețurilor la subcomponentele „mijloace de transport”, „alimentație publică”, „îmbrăcăminte”, „articole de uz personal”, „întreținerea zilnică a gospodăriei”, „recreere și cultură”. Mijloacele de transport au exercitat cele mai mari presiuni în cadrul ratei anuale a inflației de bază, componentă direct legată de influența cursului valutar, care a fost afectată și de majorarea prețurilor la vehicule și la componentele acestora pe plan internațional și regional în perioada post pandemică. Prețurile la îmbrăcăminte au continuat să exercite contribuții mari, fiind susținute în continuare de dinamica regională a prețurilor la materialele textile, majorarea cheltuielilor de transport, precum și a celor aferente forței de muncă. Pe segmentul alimentație publică s-au înregistrat creșteri pronunțate în contextul majorării prețurilor la resursele energetice, la produsele alimentare, dar și al majorării salariilor. Factorii respectivi au exercitat presiuni și asupra prețurilor pachetelor de servicii turistice internaționale, precum și ale pachetelor de servicii turistice interne, fapt ce a determinat creșterea semnificativă a prețurilor pe segmentul recreere și cultură. Deși cu ritmuri mai modeste, materialele de construcție au continuat dinamica pozitivă. Majorarea prețurilor acestora pe piețele internaționale și regionale a provocat scumpiri ale marfurilor importate. În același timp, creșterea prețurilor la gaz, energie electrică, majorarea salariilor au contribuit la creșterea costului marfurilor

produse în țară. Formarea prețurilor pentru fabricarea mobilei continuă să fie afectată de dinamica prețurilor pentru materia primă de bază. Tendințele mondiale ale pieței lemnului se răsfrâng și pe piața Republicii Moldova, aceasta fiind, în mare parte, dependentă de importurile din Ucraina, Belarus și Rusia.

Tendința ulterioară a evoluției prețurilor unor categorii importante de bunuri incluse în calculul inflației de bază va fi determinată de ajustările semnificative de tarife efectuate în ultima perioadă la gaz și la energia electrică. În același timp, efectul acestora va fi parțial compensat de o cerere agregată modestă. Totodată, dinamica acestora va fi afectată în continuare de incertitudinea privind războiul din Ucraina.

SISTEMUL BANCAR

La 31.12.2022 pe teritoriul Republicii Moldova funcționau 11 bănci comerciale pe acțiuni (31.12.2021: 11 bănci).

După volumul activelor băncile din Republica Moldova pot fi împărțite în următoarele trei grupe:

1. Bănci „mari”, cu volumul activelor mai mare de 3 mlrd. lei;
2. Bănci „medii”, cu volumul activelor 1-3 mlrd. lei;
3. Bănci „mici”, cu volumul activelor mai mici de 1 mlrd. lei.

Banca	Total active la 31.12.2022		
	Milioane lei	Locul	Cota de piata
Banci mari			
BC „MOLDOVA - AGROINDBANK” S.A.	43,030.5	1	32.74%
BC „Moldindconbank” S.A.	25,838.6	2	19.66%
OTP Bank S.A.	18,604.9	3	14.15%
B.C. „VICTORIABANK” S.A.	18,400.0	4	14.00%
B.C. „ProCredit Bank” S.A.	6,121.5	5	4.66%
„FinComBank” S.A.	4,988.8	6	3.80%
B.C. “EXIMBANK - Gruppo Veneto Banca” S.A.	4,734.6	7	3.60%
Banci medii			
BCR Chisinau S.A.	3,110.2	8	2.37%
B.C. „ENERGBANK” S.A.	2,838.5	9	2.16%
B.C. „COMERTBANK” S.A.	2,163.7	10	1.65%
BC „EuroCreditBank” S.A.	1,613.3	11	1.23%
Sistem	131,444.5		100.00%

Pe parcursul anului 2022, sistemul bancar din Republica Moldova a înregistrat următoarele tendințe:

Tabelul 1

Indicatori de bilanț

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Modificare
	Milioane lei	Milioane lei	%
Total active	118,534.16	131,443.74	10.89 p.p.
Credite	54,646.80	58,705.03	7.43 p.p.
Active ponderate la risc	58,594.71	62,373.21	6.45 p.p.
Total depozite	90,145.76	95,144.09	5.54 p.p.
Fonduri proprii	15,158.42	18,394.66	21.35 p.p.

Activele totale au însumat 131,4 miliarde lei, majorându-se pe parcursul anului 2022 cu 10,9 la sută (12,9 miliarde lei).

La situația din 31.12.2022, rata fondurilor proprii totale pe sectorul bancar a înregistrat valoarea de 29,5 la sută, fiind în descreștere cu 3,6 p.p. față de finele anului precedent. Limita reglementată este respectată de fiecare bancă și variază între 22,3% și 61,9%.

La situația din 31.12.2022, fondurile proprii totale au constituit 18,4 miliarde lei și au înregistrat o creștere de 21,3% (3 236 mln. lei) pe parcursul perioadei menționate. Creșterea fondurilor proprii a fost determinată în special de reflectarea de către bănci a profitului eligibil după desfășurarea adunărilor generale a acționarilor.

Tabelul 2

Indicatori de calitate a activelor, lichiditate și solvabilitate

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Modificare (%)
Credite neperformante / Total Credite	6.14%	6.44%	0.30 p.p.
Reduceri pentru pierderi la credite / Total Credite	6.39%	6.35%	-0.04 p.p.
Solvabilitatea (suficienta)	25.87%	29.49%	3.62 p.p.
Lichiditatea	48.54%	267.85%	219.31 p.p.

Soldul brut (prudențial) al creditelor a constituit 44,7% din totalul activelor sau 58,7 miliarde lei, majorându-se cu 7,4% (4,0 miliarde lei) față de anul precedent. Totodată, volumul creditelor noi acordate pe parcursul anului 2022 s-a majorat cu 12,5% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Creditele acordate în lei moldovenești s-au micșorat cu 7,7% (2,5 miliarde lei), iar creditele acordate în valuta străină au crescut cu 41,1% (4,8 miliarde). Totodată, Banca Națională continuă să încurajeze băncile să își concentreze mai mult eforturile pe finanțarea economiei reale.

Investițiile în valori mobiliare (certIFICATELE Băncii Naționale și valorile mobiliare de stat) au avut o pondere de 15,2% (19,9 miliarde lei) din totalul activelor, fiind cu 0,7 p.p. mai mica în comparație cu sfârșitul anului 2021.

Celelalte active, care constituie 35,8%, sunt menținute de către bănci în conturile deschise la Banca Națională, în alte bănci și în numerar.

Pe parcursul perioadei de referință, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor a crescut cu 0,30 p.p. comparativ cu finele anului 2021, constituind 6,4% la 31.12.2022. Această pondere s-a diminuat la majoritatea băncilor, indicatorul menționat variind

de la 1,8% până la 9,2%. În mare parte, băncile și-au menținut tendința de diminuare a ponderii creditelor neperformante în totalul creditelor.

Diminuarea ponderii creditelor neperformante în total credite s-a datorat, în principal, majorării soldului brut al creditelor cu 7,4% (4,0 miliarde lei).

Totodată, s-a înregistrat o tendință de majorare a soldului depozitelor. Conform rapoartelor prudențiale, acestea au crescut cu 5,5% în perioada de referință, constituind 95,1 miliarde lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 62,1% din totalul depozitelor, depozitele persoanelor juridice – 37,0% și depozitele băncilor – 0,9%). Cel mai mare impact asupra majorării soldului depozitelor a avut-o creșterea depozitelor persoanelor fizice cu 3 miliarde lei (5,5%) și a depozitelor persoanelor juridice cu 1,7 miliarde lei (5,4%).

Din totalul depozitelor, 50,0% a revenit depozitelor în lei, soldul acestora s-a majorat cu 5,3 miliarde lei (10,3%), constituind 57,0 miliarde lei la 31.12.2022. Depozitele în valută au constituit 40,0% din totalul depozitelor, soldul acestora a scăzut pe parcursul perioadei de referință cu 0,4 miliarde lei (-1,1%), alcătuind 37,9 miliarde lei. Astfel, au fost atrase depozite în valută, echivalentul a 4,2 miliarde lei.

În trimestrul IV 2022, lichiditatea medie excesivă a însumat 5,3 miliarde lei, fiind în creștere față de trimestrul precedent cu 1,7 miliarde lei.

Astfel, valoarea indicatorului lichidității pe termen lung (principiul I al lichidității) a constituit 0,67 (limita ≤ 1), fiind mai mică cu 0,07 p.p. ca la finele anului 2021.

Lichiditatea curentă pe sector (principiul II al lichidității) s-a majorat cu 219,3 p.p., constituind 265,8% (limita $\geq 20\%$), practic toate activele sectorului bancar fiind concentrate în active lichide.

Principiul III al lichidității, care reprezintă raportul dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară pe fiecare bandă de scadență și nu trebuie să fie mai mic de 1 pe fiecare bandă de scadență, a fost respectat de toate băncile.

Tabelul 3

Indicatori de profitabilitate

um/mil. lei

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Modificare
Profit net	2,306.34	3,625.60	57.20%
Venit net din dobanzi	3,862.67	7,096.60	83.72%
Rentabilitatea activelor (ROA)	2.01%	2.89%	0.88 p.p.
Rentabilitatea capitalului (ROE)	12.35%	17.03%	4.68 p.p.
Marja netă a dobânzii	4.09%	6.67%	2.58 p.p.
Indicele eficienței	142.41%	143.64%	1.23 p.p.

La 31.12.2022, profitul pe sistemul bancar a însumat 3,6 miliarde lei, majorându-se cu 57,2% (1319 milioane lei) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Veniturile totale au constituit 14,5 miliarde lei, dintre care veniturile din dobânzi – 66,2% (9,6 miliarde lei), iar veniturile neafere dobânzilor – 33,8% (4,9 miliarde lei). Concomitent, cheltuielile totale au constituit 10,4 miliarde lei, inclusiv cheltuielile cu dobânzile – 24,3% din totalul cheltuielilor (2,5 miliarde lei), iar cheltuielile neafere dobânzilor – 75,7% din totalul cheltuielilor (7,9 miliarde lei).

Veniturile din dobânzi s-au majorat cu 88,5% sau 4,5 miliarde lei. Concomitent, s-au majorat veniturile din comisioane cu 19,1% sau 481,0 mil. lei și veniturile din diferențe de curs s-au majorat cu 46,7% sau 548 milioane lei.

Cheltuielile cu dobânzile au crescut cu 103,3% sau cu 1,3 miliarde lei. Cheltuielile neaferente dobânzilor s-au majorat cu 2,8 miliarde lei.

La 31.12.2022, rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului au constituit 2,29% și respectiv 17,03%, fiind în creștere cu 0,88 p.p. și, respectiv, cu 4,68 p.p. comparativ cu sfârșitul anului precedent.

PIAȚA VALUTARĂ

În anul 2022 **cursul oficial nominal** al monedei naționale față de dolarul SUA s-a depreciat cu 7,96 la sută (17,7452 lei pentru un dolar SUA la data de 31 decembrie 2021 până la 19,1579 lei pentru un dolar SUA la data de 31 decembrie 2022), iar față de euro s-a depreciat cu 1,42 la sută (respectiv, de la 20,0938 lei pentru un euro până la 20,3792 lei pentru un euro).

În anul 2022 valuta euro s-a depreciat în raport cu dolarul SUA cu 6,06%, rubla rusească s-a apreciat cu 4,28%, iar leul românesc s-a depreciat cu 6,02%.

INSTRUMENTELE POLITICII MONETARE

Politica ratelor dobânzilor

Rata dobânzii de politica monetară a fost menținută la nivelul de 21,50 la sută anual în cadrul ședinței de politică monetară din noiembrie 2022 și diminuată, ulterior, până la 20,00 la sută anual. Decizia BNM de reluare a măsurilor de relaxare a politicii monetare a fost condiționată de perspectiva de inversare a traiectoriei inflației anuale după valoarea maximă din trimestrul IV 2022 și de conturarea unor presiuni dezinflaționiste pronunțate din partea cererii agregate.

Curba randamentelor CHIBOR 2W a rămas relativ stabilă în lunile octombrie și noiembrie, oscilând în partea superioară a coridorului ratelor de dobândă. În a doua jumătate a lunii decembrie, curba randamentelor CHIBOR s-a reînscris pe o traiectorie descendentă sub impactul diminuării ratei de bază, însă amplitudinea acesteia a fost una modestă. Astfel, cotația CHIBOR 2W de la sfârșitul lunii decembrie a fost inferioară cu 0,50 puncte procentuale celei consemnate în ultima zi a trimestrului precedent, constituind 22,23 la sută.

Traectoria ratelor de dobândă la titlurile de stat cu scadența de 91 zile a fost una ușor descendentă în intervalul octombrie–noiembrie, în condițiile unor oferte consistente din partea investitorilor pentru acest tip de plasamente și un volum al emisiunilor net superior celui anunțat. Ulterior, anticipând o reluare a măsurilor de relaxare a politicii monetare, Ministerul Finanțelor a respins parțial ofertele investitorilor pentru titlurile de 91 zile, determinând o diminuare a ratelor de dobândă de peste 1 punct procentual pe parcursul lunii decembrie. Valoarea consemnată în ultima lună a trimestrului IV a constituit 18,43 la sută (-1,13 puncte procentuale comparativ cu sfârșitul trimestrului III 2022). Pe segmentul secundar al pieței valorilor mobiliare de stat, ratele de dobândă aferente tranzacțiilor efectuate au avut o evoluție oarecum similară ratelor de pe piața primară. Ratele dobânzii medii lunare au urmat un trend descendent, valoarea consemnată în ultima lună a trimestrului IV a constituit 19,72 la sută (-2,25 puncte procentuale comparativ cu sfârșitul trimestrului III 2022), asociată și cu o reducere sensibilă a termenului mediu al tranzacțiilor (circa 100 zile).

Vânzările de Certificate ale BNM

Stocul zilnic al plasamentelor CBN s-a amplificat semnificativ pe parcursul trimestrului IV, consemnând valoarea minimă de 1 057,9 milioane lei în debutul perioadei de analiză și cea maximă de 6598,6 milioane lei la finele acesteia, situație reflectată și asupra valorii înregistrate de soldul mediu trimestrial care s-a cifrat la 3 423,6 milioane lei (+1 450,3 milioane lei față de trimestrul III 2022).

BNM a desfășurat licitațiile de plasare a CBN cu frecvență săptămânală, scadența de 14 zile și cu anunțarea ratei maxime a dobânzii echivalente cu rata de bază a BNM. Ofertele prezentate de bănci în cadrul licitațiilor au fost alocate integral.

Rezervele obligatorii

Mecanismul rezervelor obligatorii a continuat să exercite funcțiile de control monetar și management al lichidității în sistemul bancar.

Pe fondul conturării unor presiuni dezinflaționiste, BNM a inițiat măsuri asociate politicii monetare stimulative, în scopul vărsării suplimentare de lichidități în piața monetară. Astfel, în ședința de politică monetară din 5 decembrie 2022, Comitetul executiv al BNM a decis diminuarea normei rezervelor obligatorii pentru două perioade de aplicare consecutive. Astfel, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost micșorată de la 40,0 la sută până la 34,0 la sută (cu 3,0 puncte procentuale în perioada de aplicare 16.12.2022–15.01.2023 și cu alte 3,0 puncte procentuale în perioada de aplicare cuprinsă în intervalul 16.01.2023–15.02.2023). Norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valută liber convertibilă (VLC) a rămas neschimbată pe tot parcursul trimestrului de referință – 45,0 la sută.

Astfel, în perioada de aplicare 16.12.2022–15.01.2023, rezervele obligatorii în MDL s-au cifrat la 20 153,6 milioane lei, volum inferior cu 275,7 milioane lei (-1,3 la sută) celor menținute în perioada 16.09.2022–15.10.2022.

În ce privește rezervele obligatorii din mijloacele atrase în VLC, în perioada de aplicare 16.12.2022–15.01.2023 acestea au însumat 254,1 milioane dolari SUA și 605,9 milioane euro. Comparativ cu perioada 16.09.2022–15.10.2022, rezervele obligatorii în dolari SUA au sporit cu 4,6 la sută, iar rezervele în euro s-au diminuat cu 2,1 la sută.

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE DE STAT

Pe parcursul trimestrului IV 2022, Ministerul Finanțelor a pus în circulație valori mobiliare de stat în valoare totală de 7 736,5 milioane lei, cu 15,0 la sută mai puțin decât volumul ofertei inițiale. De menționat că pe piața primară a valorilor mobiliare de stat se atestă o creștere atât a cererii din partea băncilor licențiate, cât și a volumului oferit spre plasare de către Ministerul Finanțelor.

Pe parcursul perioadei de raportare, ratele medii efective ale dobânzilor la bonurile de trezorerie cu scadența de 91 zile, 182 zile și 364 zile s-au majorat față de nivelul înregistrat în trimestrul precedent cu 3,2 puncte procentuale, 0,7 puncte procentuale și 0,3 puncte procentuale, respectiv. Ratele medii efective ale dobânzilor la obligațiunile de stat cu scadența de 2 ani s-au micșorat față de trimestrul III al anului 2022 cu 1,3 puncte procentuale, iar cele la obligațiunile de stat cu scadența de 3 ani s-au majorat cu 0,9 puncte procentuale. Referitor la obligațiunile de stat cu scadența de 5 și 7 ani, pe parcursul trimestrului nu au fost organizate licitații. Astfel, constatăm că băncile continuă să investească în valori mobiliare pe termen scurt, fiind mai reticente față de obligațiunile pe termen lung, în special cu scadența de 2 și 3 ani.

Structura portofoliului VMS puse în circulație pe parcursul perioadei de referință arată că cele mai solicitate VMS au fost cele cu scadența la 182 de zile, care au constituit 49,2 la sută din totalul tranzacțiilor, fiind urmate de bonurile de trezorerie de 364 de zile, a căror pondere a constituit 40,6 la sută. Bonurile de trezorerie de 91 de zile au avut o pondere de 8,2 la sută. Ponderea obligațiunilor de stat cu scadența de 2 ani a constituit 1,6 la sută, iar cea a obligațiunilor de stat cu scadența de 3 ani a fost de 0,3 la sută.

III. REZULTATELE FINANCIARE PENTRU ANUL 2022

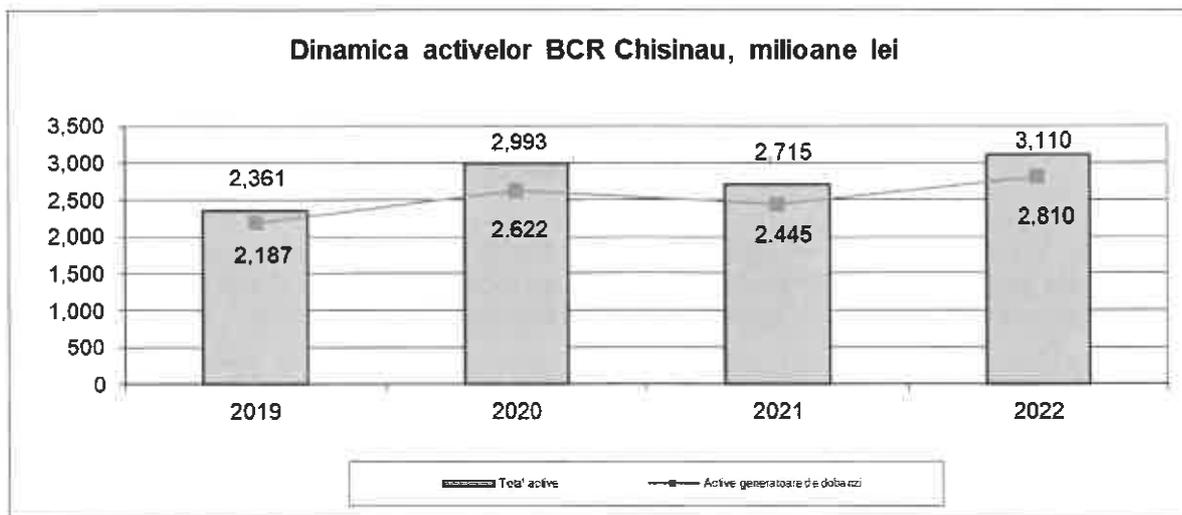
ACTIVELE.

Activele BCR Chișinău S.A. la 31.12.2022 constituiau aproximativ 3 110 milioane lei. Timp de un an volumul activelor s-a majorat cu 14,5% (sau cu 395 milioane lei), cota de piață pe total active majorându-se de la 2,29% până la 2,37%. Cota activelor generatoare de dobândă constituie aproximativ 90,3%, iar a celor lichide – circa 57,8%.

În anul 2022 **activele generatoare de dobândă** s-au majorat cu 364 milioane lei (sau cu 15%), constituind 2 810 milioane lei. Majorarea activelor generatoare de dobândă a avut loc în rezultatul majorării în special a plasamentelor în BNM și credite.

Menținând activele **lichide și generatoare de dobândă** la un astfel de nivel, banca plasează resursele atrase în operațiuni profitabile, obținând din aceste plasări venituri suficiente pentru dezvoltarea ulterioară, păstrându-și în același timp lichiditatea pentru a fi pregătită în orice moment să-și îndeplinească obligațiile față de clienți, inclusiv și față de depunători. Lichiditatea băncii la data de 31 decembrie 2022, calculată conform celor două principii, a constituit 0,33% și respectiv 57,8%.

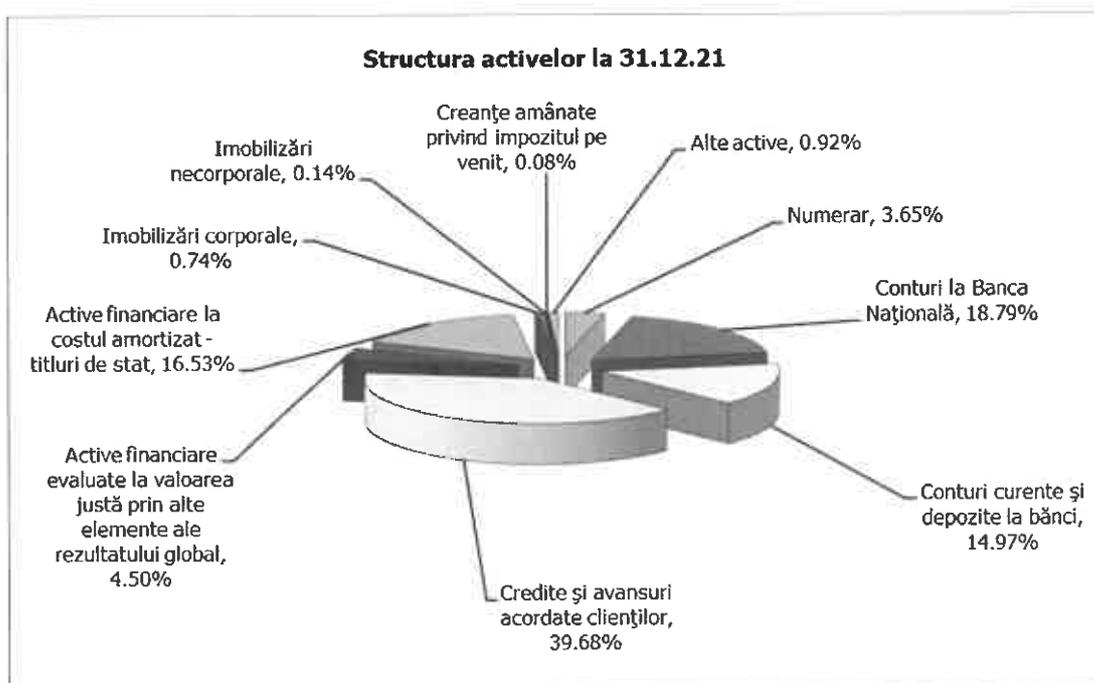
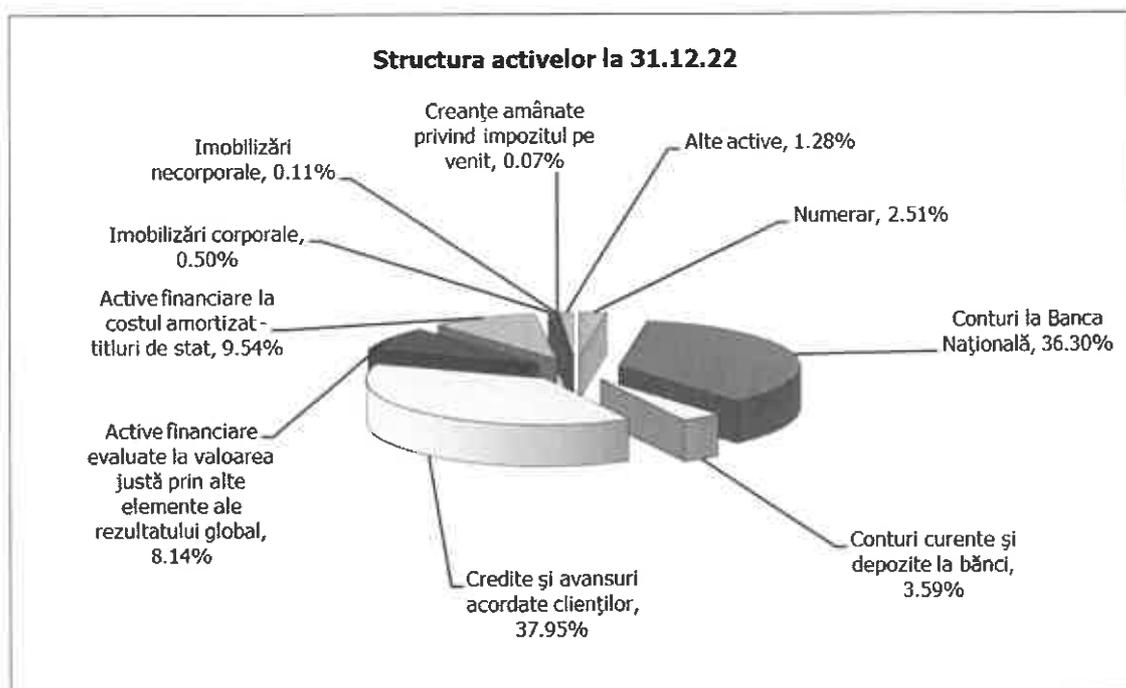
Diagrama 1

În structura activelor s-a modificat cota activelor generatoare de dobândă, cea mai semnificativă deviere înregistrând plasările în BNM, cota cărora a crescut de la 15,7% în 2021 la 33,8% la finele anului 2022.

Totodată, s-a micșorat cota plasărilor în banci de la 15,7% în anul 2021 la 4,2% la finele anului 2022, iar cota plasărilor în valori mobiliare a scăzut de la 24,2% în anul 2021 la 20,0% la finele anului 2022.

Diagrama 2

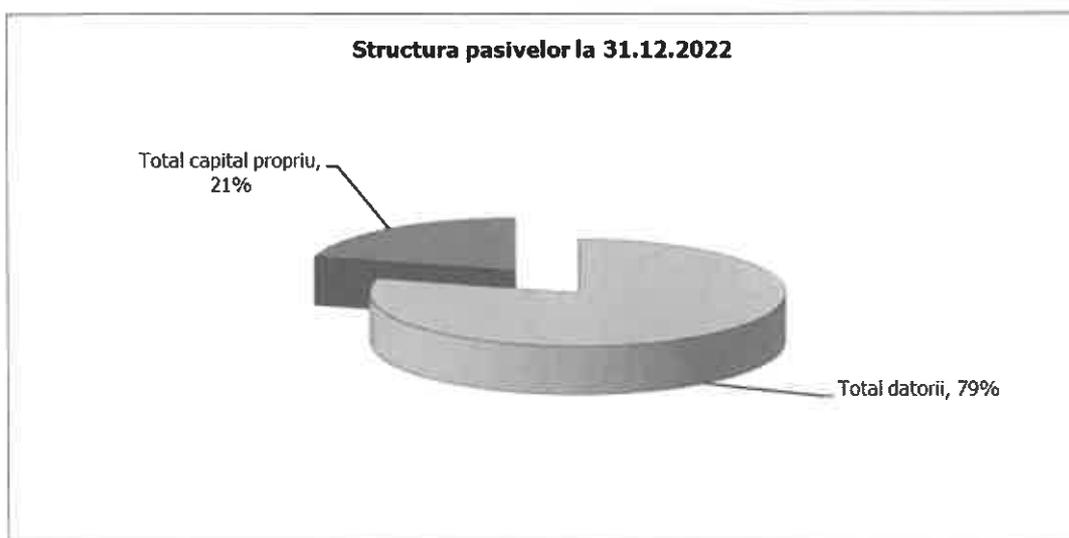
În 2022 Banca și-a îndreptat disponibilitățile în credite, depozite în bănci și BNM și Valori Mobiliare de Stat și CBN.

PASIVELE

Sursa de finanțare a operațiunilor active ale Băncii sunt obligațiunile și capitalul acționar. La 31.12.2022 cota capitalului în pasivele Băncii a constituit 21% și a obligațiunilor – 79%.

Diagrama 3

Structura pasivelor

Obligațiunile băncii la 31.12.2022 au însumat 2 467 milioane lei și s-au majorat cu 11,6% (sau cu 257 milioane lei). Soldurile la conturile de depozit ale persoanelor fizice au scăzut cu 2% (sau cu 16 milioane lei), iar la persoanele juridice au crescut cu 2% (sau cu 44 milioane lei).

Pe parcursul anului 2022 strategia Băncii în domeniul atragerii resurselor a fost îndreptată spre atragerea de la clienți a depozitelor la termen, preponderent pe termene lungi (>1 an). Totodată Banca a mizat pe atragerea depozitelor de la persoanele fizice, care după natura sa prezintă un risc mai mic de retragere la scadență și contribuie la reducerea gradului de concentrare a depozitelor.

Diagrama 4

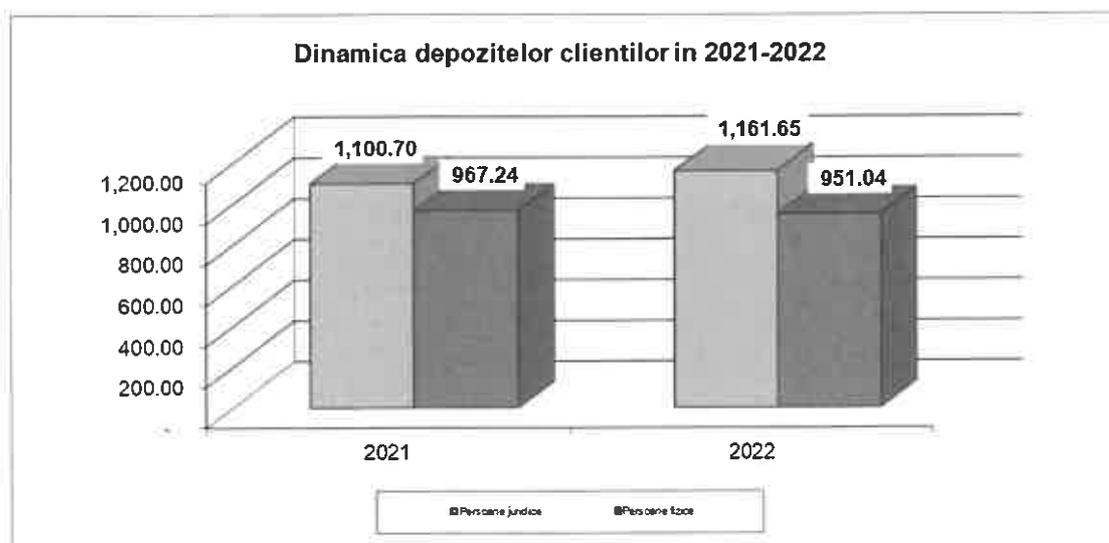

Diagrama 5

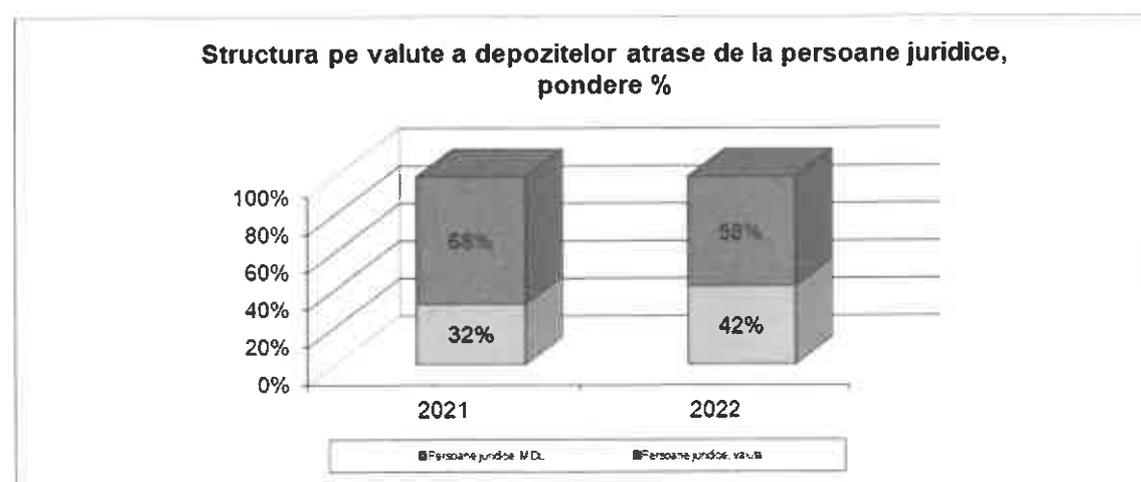
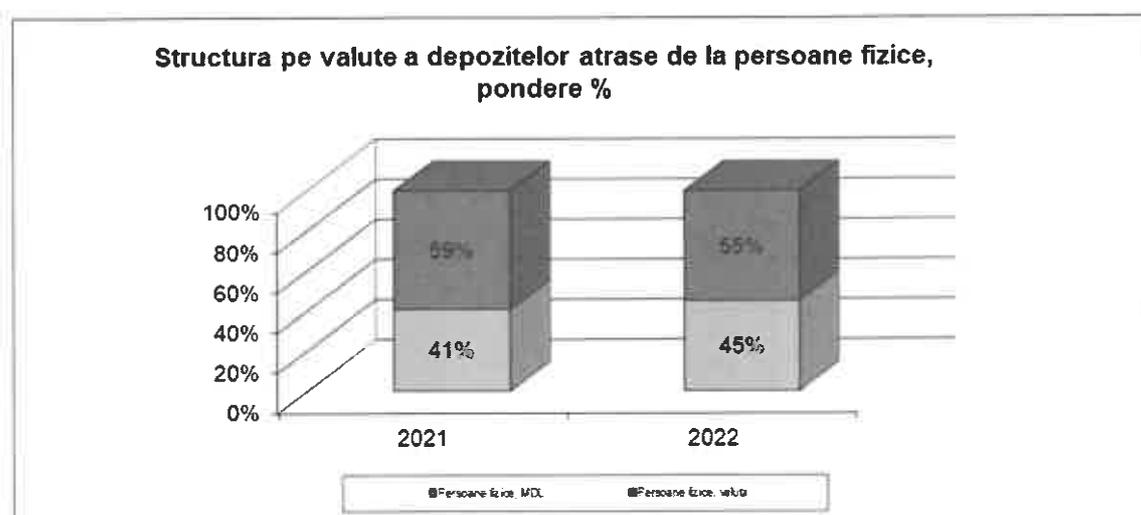
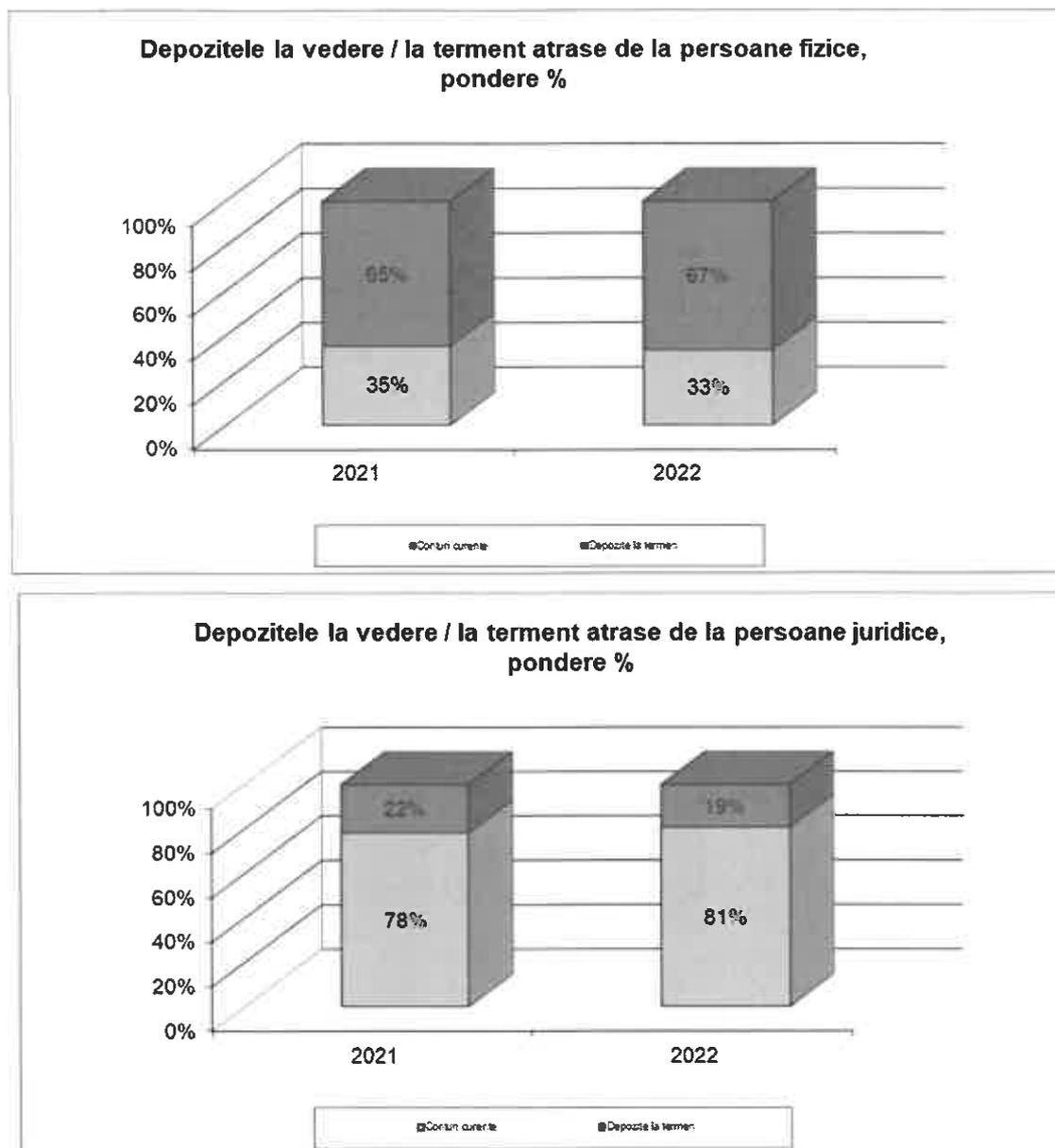
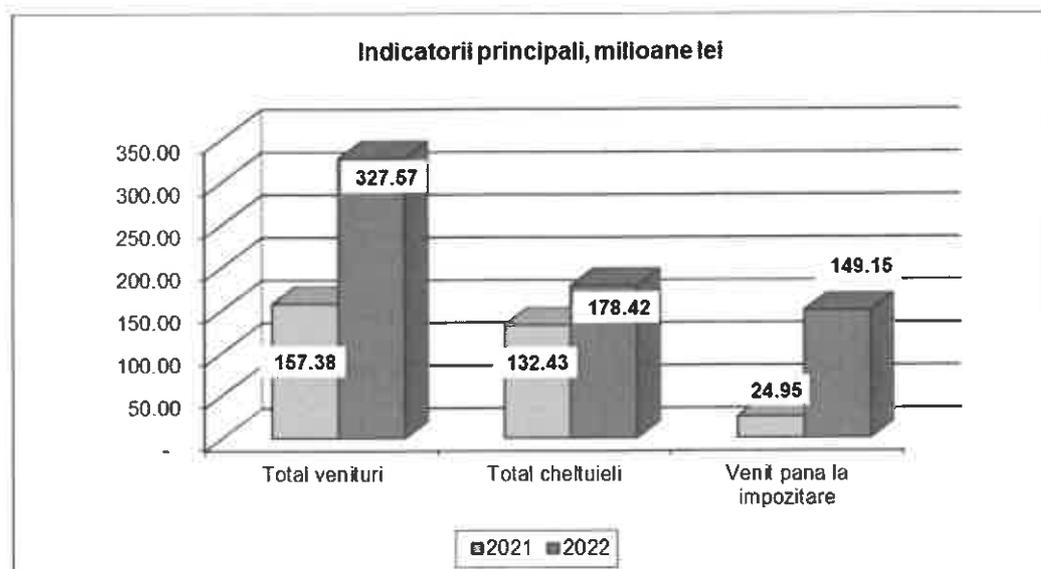

Diagrama 6

Analiza veniturilor și cheltuielilor

Conform **rezultatelor** anului 2022, Banca a înregistrat un profit net în mărime de 130,7 milioane lei, comparativ cu profitul net din anul 2021 de 24,5 milioane lei. Cheltuielile cu provizioane au însumat 20,2 milioane lei, iar recuperările din credite trecute la scăderi au însumat 0,8 milioane lei.

Veniturile totale s-au majorat cu 108,1% și au constituit 327,6 milioane lei, iar cheltuielile totale au constituit 178,4 milioane lei, majorându-se cu 34,7%.

Cota principală în veniturile totale (71,0%) o dețin veniturile aferente dobânzilor, care au constituit 232,5 milioane lei și s-au majorat comparativ cu anul 2021 cu 150,3%. Veniturile neaferele dobânzilor în mărime de 95,0 milioane lei au crescut cu 47,4% comparativ cu anul precedent.

Majorarea veniturilor din dobânzi a avut loc ca urmare a creșterii ratei dobânzii la hârtii de valoare și majorării ratei de baza a BNM.

Veniturile din comisioane au crescut în 2022 cu 13,6% comparativ cu anul trecut. Cea mai mare creștere de 12,2% a fost înregistrată la comisioanele pentru deservirea conturilor.

Cheltuielile totale (cheltuieli aferente dobânzilor și cheltuieli neaferele dobânzilor) ale băncii au constituit în anul gestionar 178,4 milioane lei. Cea mai mare pondere în total cheltuieli o dețin cheltuielile privind remunerarea muncii, alte cheltuieli general-administrative și cheltuielile cu dobânzi la împrumuturi și depozite atrase de la clienți.

Ratele medii ponderate ale dobânzilor la depozitele noi atrase la termen și la creditele noi acordate în moneda națională și-au accentuat trendul ascendent.

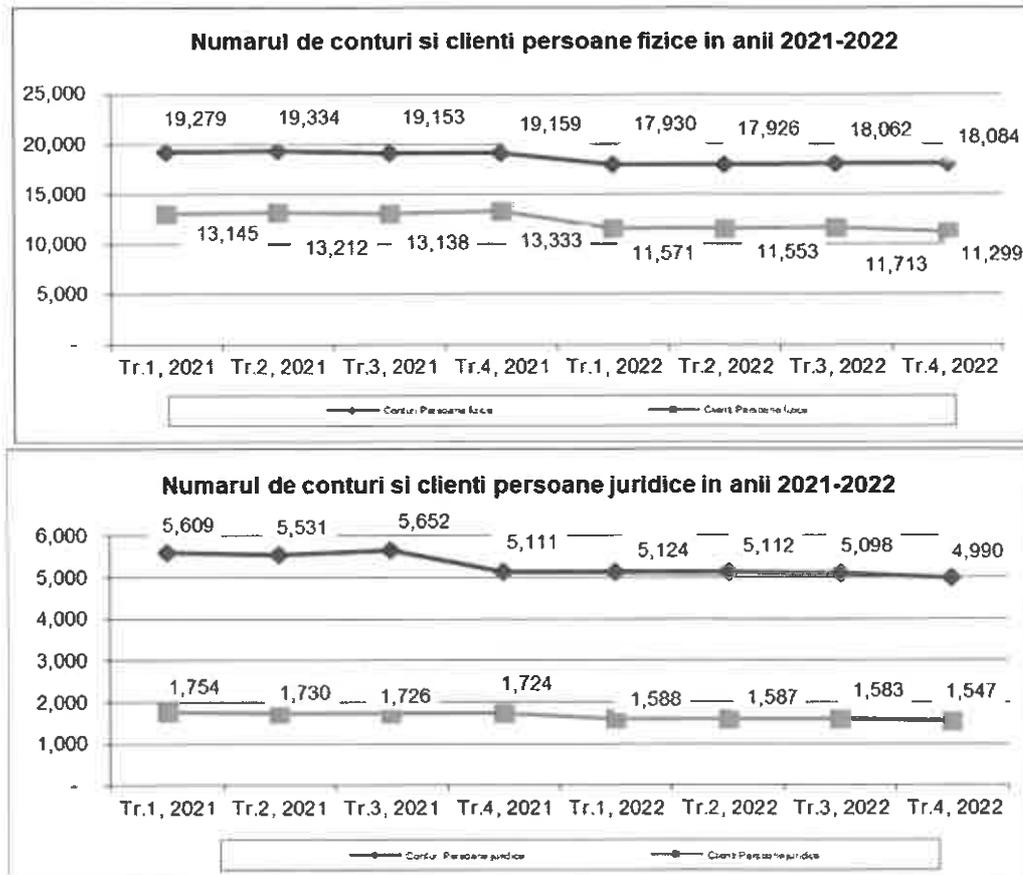
Pe ansamblul trimestrului IV 2022, rata medie ponderată a dobânzii la depozitele în MDL a continuat să crească și a constituit 13,23 la sută anual, superioară celei din trimestrul IV 2021 cu 9,40 puncte procentuale, iar celei din trimestrul III 2022 cu 1,80 puncte procentuale. Rata medie ponderată a dobânzii la depozitele la termen atrase în monedă națională de la persoanele fizice a crescut cu 10,71 puncte procentuale față de trimestrul IV 2021 și a constituit 15,15 la sută. Și rata medie ponderată a dobânzii la depozitele la termen atrase de la persoanele juridice s-a majorat și a constituit 8,50 la sută anual, față de 2,65 la sută anual din trimestrul IV 2021.

Rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională a constituit în trimestrul de referință 14,14 la sută anual, superioară celei din trimestrul IV 2021 cu 5,70 puncte procentuale.

IV. DESERVIREA CLIENȚILOR

La baza politicii orientate spre deservirea clienților a fost oferirea unui set integral și modern de servicii și produse bancare clienților băncii la o calitate înaltă. În anul 2022 comparativ cu 2021 numărul clienților a scăzut cu 14,7% (de la 15 057 la 12 846), iar a conturilor deschise cu 4,9% (de la 24 270 la 23 074 conturi). Numărului de conturi și clienți a înregistrat o scădere pentru persoane fizice (-5,6%, de la 19 159 la 18 084 conturi, și -15,5%, de la 13 333 la 11 299 clienți). Pentru persoanele juridice s-a înregistrat o scădere a numărului de conturi și clienți (-2,4%, de la 5 111 la 4 990 conturi, și -10,3%, de la 1 724 la 1 547 clienți).

Diagrama 8

De asemenea, trebuie, de menționat faptul că pe lângă clienți – deținători de conturi deschise, banca deservește o categorie de clienți, care utilizează serviciile bancare fără a deschide un cont. Acestea sunt plăți în favoarea diferitor furnizori de servicii, oferite populației, operațiuni de schimb valutar etc.

BCR Chișinău S.A. propune clienților săi un set vast de servicii, inclusiv servicii de transactional banking, plăți pentru credite, proiecte salariale etc.

Banca garantează Clienților săi:

- Respectarea confidențialității;
- Mod de abordare individual și flexibilitate în relații reciproc avantajoase;
- Oferirea informațiilor complete privind direcțiile de activitate ale Băncii.

V. ACTIVITATEA DE CREDITARE

În anul 2022 BCR Chișinău S.A. a continuat dezvoltarea și perfecționarea politicii sale de creditare.

Politica băncii în domeniul creditării în anul 2022 s-a caracterizat prin raționalitate și responsabilitate. Banca s-a focusat în mare parte pe creditarea clienților Corporate și IMM cu un standing financiar bun și o reputație impecabilă, precum și creditarea clienților persoane fizice.

Direcțiile prioritare de creditare ale Băncii au fost următoarele ramuri (sectoare):

1. Credite acordate comerțului;
2. Credite acordate industriei productive;
3. Credite acordate persoanelor fizice pentru procurarea/construcția imobilului.

Scopurile primordiale în activitatea creditară a Băncii în anul 2022 au fost asigurarea unei plasări profitabile a mijloacelor băncii cu minimizarea riscurilor aferente pe calea:

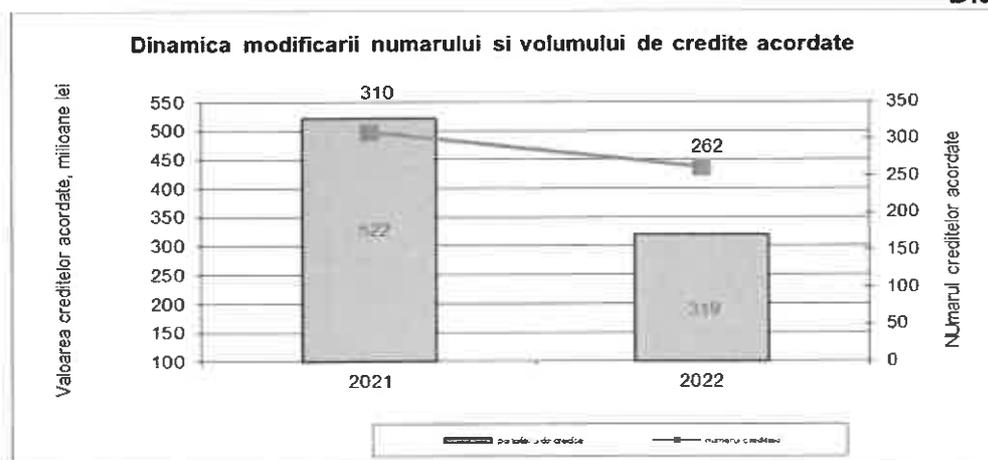
- Îmbunătățirii calității portofoliului de credite al băncii prin selectarea minuțioasă a potențialilor clienți și implementarea de acțiuni pentru diminuarea stocului de credite neperformante;
- Reducerii concentrării în portofoliul de credite;
- Diversificării portofoliului pe următoarele dimensiuni: produsului tip credit, tipul garanției, sectorul economic;
- Lărgirii spectrului de servicii prestate clienților.

La finele anului 2022, mărimea portofoliului net de credite (inclusiv factoringul) a constituit 1,193 milioane lei, ceea ce reprezintă 38,4% din suma totală a activelor (în 2021 portofoliul net de credite a constituit 1,090 milioane lei, ceea ce reprezintă 40,1% din suma totală a activelor). În 2022 banca și-a focusat eforturile întru dezvoltarea relațiilor de lungă durată cu companiile cheie și angajații acestora și a aprobat o strategie de creștere pentru 2023 bazată pe activitate bancară pe toate segmentele (Corporate, IMM și Retail).

BCR Chișinău S.A. s-a plasat pe locul 8 în sistemul bancar după volumul portofoliului de credite, cu o cotă de 2,03%, fiind în descreștere cu 0,04 p.p. (în 2021 era pe locul 8).

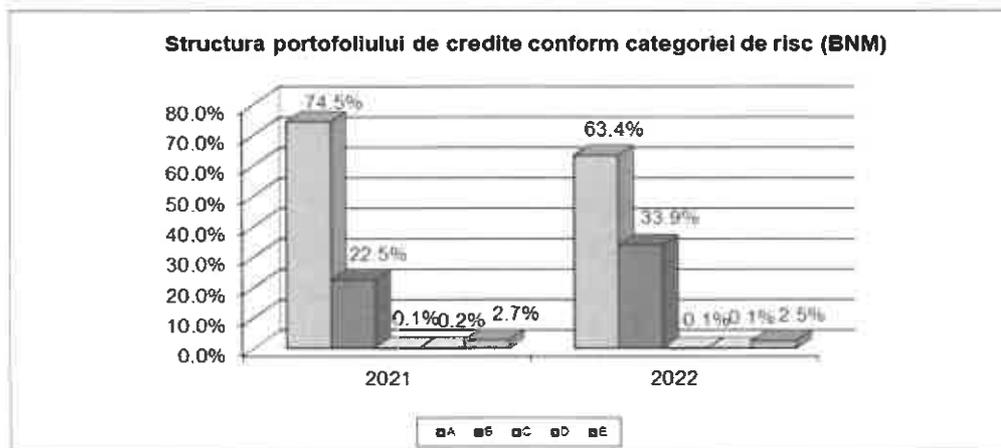
Volumul de creditare. În anul 2022 clienții Băncii au beneficiat de 262 de credite în sumă totală de 319 milioane lei.

Diagrama 9

Calitatea portofoliului. La data de 31.12.2022 cea mai mare pondere în portofoliul de creditare o dețin creditele performante (clasificate în categoriile de risc „Standard” și „Supravegheat”) – 97,4% (la 31.12.2021 – 97,0%).

Diagrama 10

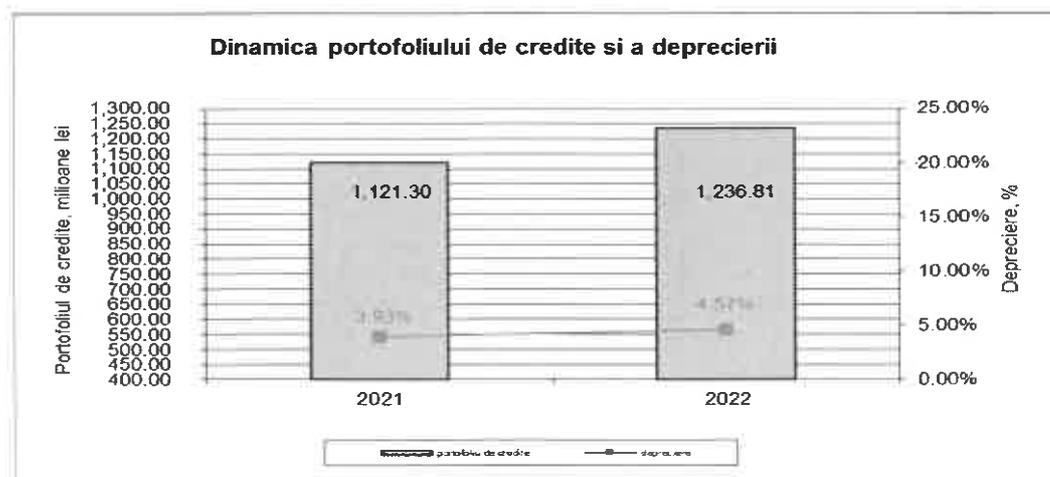
Raportul dintre soldul datoriei la credite neperformante evaluate conform normelor prudentiale (CDE) (suma de bază) și soldul datoriei la credite (suma de bază) în anul 2022 constituie 1,78% fiind sub nivelul de 6,44% înregistrat pe sistemul bancar.

Tabelul 4

Indicatorii de calitate a portofoliului de credite conform normelor prudentiale (Suma de baza)

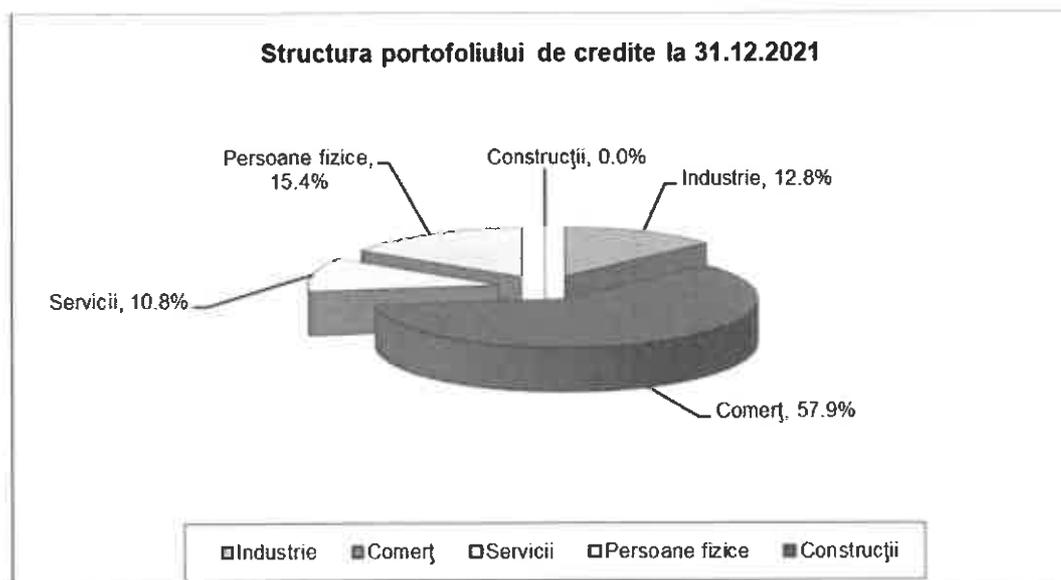
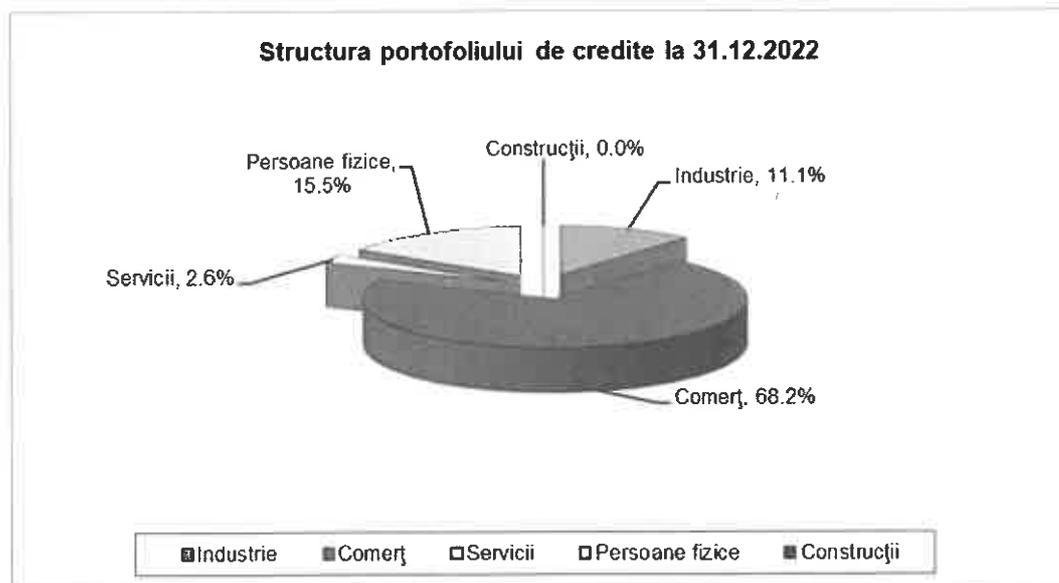
Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Modificare
Credite neperformante / Total Credite	1.89%	2.28%	0.39 p.p.
Reduceri pentru pierderi la credite / Total Credite	2.09%	1.78%	-0.31 p.p.
Suma primelor zece datorii nete la credite / Soldul datoriei la credite net	41.29%	43.12%	1.83 p.p.

Diagrama 11

În anul 2022 structura portofoliului de credite pe industrii s-a modificat comparativ cu anul 2021. Ponderea creditelor acordate persoanelor fizice au crescut de la 15,4% în 2021 la 15,5% în 2022, iar creditelor acordate pentru comerț au crescut de la 57,9% în 2021 la 68,2% în 2022, pe când creditelor acordate pentru industrie și servicii au scăzut de la 12,8% și 10,8% în 2021 la 11,1% și 2,6% în 2022.

Diagrama 12

Conform tendințelor pieții, atât în întreg sistemul bancar, cât și la BCR Chișinău S.A., a avut loc o creștere a ratelor dobânzilor la creditele noi acordate în lei și în valută. Astfel, rata medie a dobânzii la creditele acordate persoanelor juridice în lei în 2022 comparativ cu 2021 s-a majorat cu 5,04 puncte procentuale (de la 8,24% la 13,28%), iar pentru creditele în valută au crescut cu 1,05 puncte procentuale (de la 4,02% la 5,07%). Rata medie la creditele acordate persoanelor fizice în lei a crescut cu 10,07 puncte procentuale (de la 6,38% la 16,46%), iar pentru creditele în valută au crescut cu 0,31 puncte procentuale (de la 6,75% la 7,06%).

VI. MEDIUL OPERAȚIONAL ȘI ASPECTE LEGATE DE COVID-19

Anul 2022 s-a încheiat pe o notă foarte negativă, FMI anunțând, la trecerea dintre ani, că o treime din economiile lumii intră în recesiune. Majorarea ratelor dobânzilor, în majoritatea economiilor, menită să scadă din presiunile proinflaționiste, va tempera cererea de consum mondială și va atenua perspectivele creșterii economice. Creșterea numărului cazurilor de COVID-19 în China și tergiversarea diminuării restricțiilor, au alimentat percepția investitorilor privind cererea de consum redusă și stocurile de materii prime la niveluri foarte înalte în China. Totodată, temperaturile ridicate din Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, în condițiile în care consumul redus de gaze permite menținerea nivelurilor satisfăcătoare ale rezervelor de gaze din Europa. Cotațiile la petrol au scăzut după 5 decembrie 2022, când a intrat în vigoare embargoul UE pentru petrolul din Rusia, dar incertitudinile rămân destul de mari, ceea ce determină persistența cotațiilor la petrol la niveluri ridicate. Scăderea treptată a cotațiilor la materiile prime și la produsele alimentare pe piața internațională în corelație cu baza înaltă din ultimele 18 luni au redus din ansamblul presiunilor proinflaționiste, chiar dacă nivelurile sunt cu mult peste mediile istorice. Economia regională este afectată în continuare de războiul din Ucraina, iar perspectivele sunt umbrite de incertitudini și riscuri.

În runda curentă de prognoză, ipotezele externe denotă o cerere externă slabă, ritmuri de creștere a prețurilor internaționale mai reduse și persistența riscurilor și incertitudinilor în regiune. După cum a atenționat FMI, în anul 2023, o treime din economiile lumii vor intra în recesiune. Creșterea ratelor dobânzilor și temperarea cererii mondiale va duce la atenuarea ritmurilor de creștere a prețurilor internaționale, dar, oricum, acestea vor fi cu mult peste mediile prepandemice. În regiune, situația economică va fi în continuare afectată de războiul din Ucraina și de criza energetică din Europa. Deși temperaturile anormal de ridicate pentru perioada rece a anului în Europa au determinat scăderea cotațiilor la gazele naturale, criza energetică din Europa este departe de a se finisa și va influența considerabil evoluția economică în viitorii ani. Pornind de la traiectoria prognozei ratelor dobânzilor în SUA și zona euro, putem anticipa o creștere a parității EUR/USD, respectiv deprecierea dolarului SUA

și aprecierea monedei unice europene. Totodată, se anticipează că prețurile la produsele agroalimentare pe piața mondială vor scădea comparativ cu maximele din anul 2022.

Rata anuală a inflației va avea în continuare o tendință descendentă rapidă pe parcursul anului curent și relativ stabilă ulterior, până la sfârșitul perioadei de prognoză¹. Inflația va reveni în intervalul de variație al țintei în trimestrul II 2024 și se va menține până la sfârșitul orizontului de prognoză. Din punct de vedere a inflației lunare există o probabilitate înaltă că aceasta se va plasa în limita intervalului de incertitudine la finele lunii decembrie 2023.

VII. FINANȚAREA ȘI CAPITALUL

Anul 2022 a fost productiv pentru BCR Chișinău S.A. Datorită unui management eficient al lichidităților și riscurilor a dus la înregistrarea unui venit operațional net de 175,2 milioane lei.

Capitalul. La sfârșitul anului 2022 capitalul acționar era de 728,13 milioane lei (2021: 728,13 milioane lei). Banca n-a făcut emisiuni suplimentare, n-a răscumpărat, achiziționat sau înstrăinat acțiunile proprii pe parcursul anului 2022.

La sfârșitul anului 2022 Fondurile proprii erau de 456,6 milioane lei.

Banca dispune de politică referitor la distribuirea dividendelor. De menționat faptul ca, în ultimii 3 ani Banca n-a plătit dividende unicului său acționar.

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

Tabelul 5

Nr.	Denumirea indicatorilor	Normativ	Valoarea
1	Fonduri proprii (milioane lei)	min 200 mln. lei	456.58
2	Suficiența capitalului ponderat la risc (%)	min 13.5%	37.76%
3	Coeficientul lichidității pe termen lung (P I)	max 1	0.33
4	Coeficientul lichidității curente (P II)	min 20%	57.77%

VIII. ACTIVITATEA PE PIAȚA VALUTARĂ

Activitatea pe piața valutară în anul 2022 s-a desfășurat în următoarele direcții: încheierea tranzacțiilor de vânzare/cumpărare și convertire a valutei, deservirea clienților în ce privește operațiunile cu valută străină, încheierea contractelor privind plasarea și atragerea mijloacelor bănești în valută cu bancile din străinătate.

Strategia de activitate pe piața valutară a fost determinată de următorii factori:

- Creșterea bazei de clienți;
- Satisfacerea cererii clienților băncii privind operațiunile de vânzare/cumpărare a valutei;
- Urmărirea dinamicii cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Trebuie de menționat că în cadrul BCR Chișinău S.A. funcționează 4 birouri de schimb valutar, care efectuează operațiuni de schimb cu 5 valute. Valutele de bază, ce fac obiectul operațiunilor de schimb valutar, au rămas dolarul SUA și Euro, cărora le-au revenit în 2022 – 89% din operațiuni, majorându-se comparativ cu anul 2021 (93%). În anul 2022 ponderea operațiunilor în Euro a constituit 79% (84% în 2021), iar ponderea dolarului SUA a crescut până la 10% în 2022 (9% în 2021).

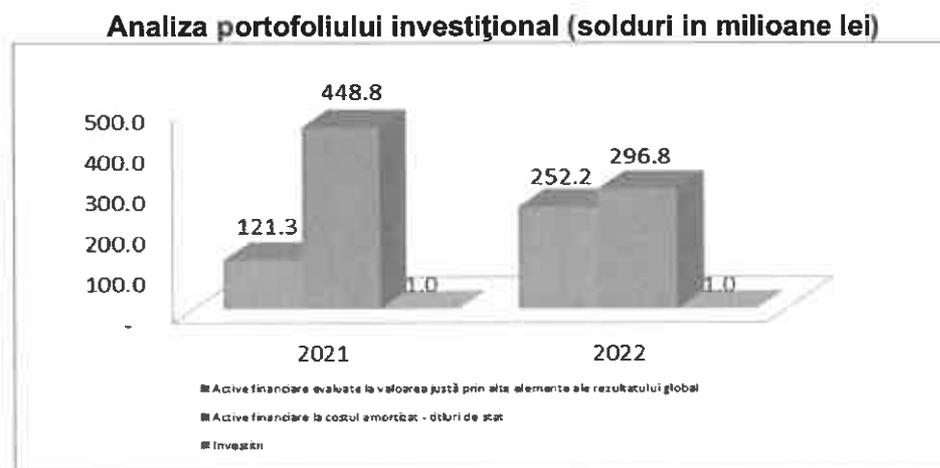
Mărimea activelor în valută străină a scăzut cu 4,5 p.p. comparativ cu 31.12.2021, constituind la 31.12.2022 – 1 492,7 milioane lei (48% din activele totale ale băncii). Cea mai mare scădere au înregistrat-o conturile curente și depozitele la banci.

Veniturile obținute de la operațiunile valutare în anul 2022 au constituit 62,4 milioane lei, cu 83% mai mult decât nivelul indicatorului analogic din 2021.

IX. ACTIVITATEA PE PIAȚA INVESTIȚIONALĂ A MOLDOVEI

Un alt element important în structura activelor reprezintă activitatea investițională. Un avantaj al plasării mijloacelor în valori mobiliare este venitul stabil cu un nivel minim de risc și posibilitatea administrării lichidității Băncii.

Diagrama 13

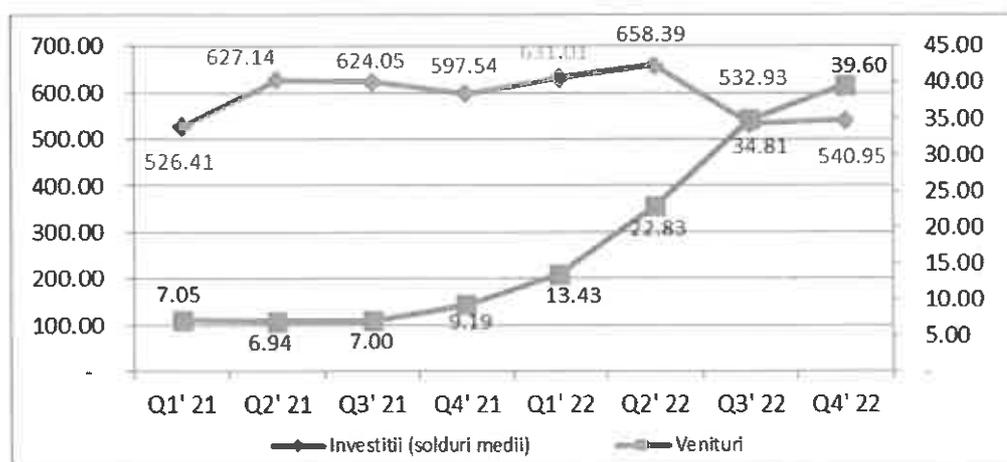

În anul 2022 banca a direcționat în vederea procurării valorilor mobiliare de stat și CBN o sumă importantă de mijloace disponibile, ceea ce i-a permis băncii să obțină un venit din activitatea investițională de 110,7 milioane lei (sau 33,8% din suma totală a veniturilor). Comparativ cu anul precedent veniturile aferente activității cu valori mobiliare s-au majorat cu 267% (sau cu 80,5 milioane lei) ca rezultat al micșorării ratelor dobânzii.

Soldul portofoliului investițional la 31.12.2022 a constituit 549,0 milioane lei.

Diagrama 14

Dinamica modificării soldurilor medii de investiții și veniturilor aferente acestora (in milioane lei)

X. OPERAȚIUNI CU CARDURI BANCARE

În anul 2022 numărul cardurilor bancare emise de BCR Chișinău S.A. a constituit 3 985 bucăți, iar portofoliul carduri la finele 2022 a constituit 10 605 carduri. La sfârșitul anului 2022 banca deținea o cotă de 0,38% din totalul de carduri (inclusiv 0,79% din totalul de carduri VISA) pe piața cardurilor bancare din Republica Moldova.

În anul 2022, tranzacțiile la ATM-urile BCRC au scăzut cu 6.6% ca volum (376 MMDL - 2022 comparativ cu 403 MMDL – 2021) și cu 7,36% ca număr (216 006 tranzacții - 2022 comparativ cu 233 163 tranzacții - 2021) fapt datorat reducerii numărului de ATM-uri cu 2 bucăți și creșterii volumului și numărului de plăți fără numerar. Volumul comisionului interchange generat de tranzacțiile la ATM-urile BCR Chișinău S.A. a crescut cu 45,08% față de indicatorul pe anul 2021 (4,2 MMDL – 2022 comparativ cu 2,87 MMDL – 2021) datorită creșterii volumului retragerilor de numerar de pe carduri emise în afara RM.

Soldurile la conturile de card la data de 31.12.2022 au constituit 253,55 MMDL, ceea ce reprezintă o creștere de 1,78% față de același indicator pe anul 2021.

În luna iunie 2021 a fost lansată în producție aplicația mobilă BCR-CVVkey, care sporește gradul de siguranță a tranzacțiilor executate în mediul online și exclude practic posibilitatea de a fraudă cardul prin tranzacții online. La 31.12.2022 la aplicația mobilă erau înrolate 361 de carduri.

XI. CANALE ELECTRONICE

La sfârșitul anului 2022 numărul total de clienți 24Banking constituia 7 571 clienți (6 999 persoane fizice și 572 persoane juridice), ceea ce reprezintă o creștere de 4,89% față de anul 2021. Volumul tranzacțiilor prin intermediul 24Banking în 2022 a constituit 19 284 MMDL.

La serviciul InfoCont (solduri conturi și extrase conturi online) la sfârșitul anului 2022 erau conectați 955 clienți persoane juridice și 1 979 clienți persoane fizice.

Suma încasată de la persoane juridice prin intermediul ADM (Automatic Deposit Machine) în 2022 constituie 185,00 mln. lei. La moment în Republica Moldova doar la BCR Chișinău SA există un astfel de tip de dispozitiv.

XII. TEHNOLOGIILE INFORMAȚIONALE ALE BĂNCII

În era tehnologiilor informaționale dezvoltarea unei Bănci nu poate fi atinsă fără investiții în tehnologii, soluții moderne și fiabile în continuă dezvoltare. Investiția în dezvoltarea tehnologică a băncii prezintă o serie de avantaje, printre care tehnologii moderne în executarea de operațiuni și transferuri mai eficiente și rapide, cu un risc redus și cu acuratețe maximă, eficientizarea controlului, managementului accesului și procesării informației.

Noile cerințe pentru acces rapid la servicii și informații, creșterea exponențială a complexității datelor măjorează rolul IT în sectorul bancar. Modificările în abordarea de risc, cerințele regulatorii, cerința de procesare a volumelor mari de date necesită o abordare complexă și multilaterală în dezvoltarea sistemelor informaționale ale băncii. Astfel, un nivel înalt al serviciilor poate fi asigurat în sectorul bancar doar prin utilizarea tehnologiilor informaționale moderne.

Reducerea timpului aferent procesării unei tranzacții, reducerea costurilor acestora, optimizarea fluxurilor de procesare sunt preocupări strategice ale băncii pentru atingerea unui nivel cât mai înalt și un timp cât mai mic de deservire.

Noile provocări, venite odată cu pandemia, au impus sectorului bancar să schimbe paradigma și abordarea față de serviciile propuse clienților, astfel să pună un accent mai mare pe noi funcționalități și

îmbunătățiri implementate în aplicația de Internet Banking, scopul final fiind digitalizarea la maxim a serviciilor bancare oferite clienților.

Lucrul la distanță a fost o condiție indispensabilă de continuitate a afacerii în anul 2022, astfel asigurarea cu tehnica de calcul, asigurarea cu soluții sigure și securizate de acces la datele bancare de la locuri de muncă la distanță, pentru a putea deservi clienții cât mai eficient, a fost una din prioritățile pe care s-a pus accent. Noi soluții tehnologice de VPN și de securitate au fost implementate astfel încât cca 75% din angajații băncii să dispună de mobilitatea necesară pentru buna deservire a clienților atât din oficiu, cât și lucrând la distanță.

Banca a identificat și a încheiat acorduri cu noi parteneri de dezvoltare IT, astfel încât să poată dispune de suficiente resurse umane și tehnice pentru implementarea proiectelor și dezvoltărilor conform necesităților de business și pentru a asigura continuitatea afacerii.

Studiile realizate la nivel internațional arată că numărul persoanelor care folosesc soluții electronice este în continuă creștere, iar în viitor clienții vor renunța la băncile care nu oferă servicii electronice de calitate.

Site-ul băncii și Portalul Intranet sunt îmbunătățite și înnoite periodic pentru a asigura o gamă largă de servicii și acces mai rapid la informațiile furnizate clienților interni și externi.

Baza tehnologică și soluțiile moderne permit dezvoltarea în viitor a serviciilor și soluțiilor noi în funcție de necesitățile Băncii și așteptările clientului.

XIII. GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Profilul Bancii

Banca Comercială Română Chisinau S.A. („BCR Chisinau”) își desfășoară activitatea într-un cadru de guvernare corporativă, care corespunde cerințelor legale și de reglementare ale cadrului legislativ din Republica Moldova și instrucțiunilor BCR SA/ Erste Group Bank, precum și a celor mai bune practici internaționale în materie. Accesul public la principiile de conduită corporativă este asigurat prin publicarea Codului *Guvernarea corporativă în Banca Comercială Română Chișinău S.A.* pe pagina web a băncii la adresa: <https://www.bcr.md/ro/dezvaluire-informatii/informatie-guvernanta>.

Principiile Bancii care stau la baza desfășurării activității

- **Clientul pe primul loc** – oferim clienților servicii de intermediere financiară. Preluăm riscul acestora și oferim încredere. Construim o relație reciproc valoroasă și pe termen lung cu clienții noștri.
- **Performanța** – Suntem preocupați să asigurăm un mediu de lucru eficient și să livrăm rezultate remarcabile urmărind patru aspecte: satisfacția clienților, profitabilitatea băncii, cota de piață și conformitatea normativă.
- **Responsabilizare** – Responsabilizarea angajaților este parte integrantă a modelului de afaceri. Ne concentrăm pe creșterea randamentului zi de zi, învățăm din erori și căutăm soluții, nu scuze.
- **Colaborare** – Ne bazăm activitatea pe principiul cooperării constructive, prin împărtășirea cunoștințelor și susținere reciprocă.

- **Inițiativă** – Încurajăm inițiativa, anticiparea și răspunsul prompt la schimbări, prin implementarea de soluții viabile.
- **Disciplină și rezultate** – Construim o bancă de succes demonstrând că suntem profesioniști veritabili. Activitatea trebuie să fie caracterizată de cele mai ridicate standarde etice, de conduită și de imagine.

BCR Chisinau S.A. este o bancă autorizată să efectueze toate tipurile de activități bancare din Republica Moldova.

Principiile, structura de guvernanta corporativă a BCR Chisinau S.A. și acționariat

Din perspectiva BCR Chisinau S.A., Guvernanta Corporativă reprezintă ansamblul regulilor, sistemelor și proceselor implementate pentru a stabili relația dintre acționari, management, clienți, angajați, furnizori și alte părți implicate în vederea stabilirii obiectivelor și a modului în care acestea sunt îndeplinite, creșterii performanței economice și, implicit, a valorii Băncii. Aceasta evidențiază eficiența sistemelor de management și anume rolul Consiliului de Supraveghere și cel al Comitetului Executiv, responsabilitățile și remunerarea membrilor acestora, credibilitatea situațiilor financiare și eficiența funcțiilor de control.

BCR Chisinau S.A. stabilește, revaluează anual și publică pe pagina web principiile de guvernanta care îi asigură desfășurarea activității într-un cadru adecvat, care corespunde cerințelor legale și de reglementare ale cadrului legislativ din Republica Moldova, principiilor ale Grup BCR/Erste Group Bank, precum și celor mai bune practici internaționale în domeniu.

Prin prezentul raport se evaluează anual modul în care principiile generale și Codul Guvernanta corporativa sunt puse în aplicare și reflectate prin prezentarea structurii de guvernanta corporativă, inclusiv modul de transpunere în banca și modul în care organul de conducere în funcțiile sale de supraveghere și conducere executivă definește, supraveghează și implementează un cadru de administrare a activității care să asigure administrarea efectivă și prudență a bancii.

Pe baza prevederilor Legii privind societățile pe acțiuni, Legii privind activitatea bancilor din Republica Moldova, Legii privind piața de capital, Codului Guvernanta Corporativa și în condițiile prevăzute în Statut, BCR Chisinau S.A. este organizată într-o structură pe două niveluri de guvernanta corporativă.

Structura de conducere este concepută astfel încât să asigure următoarele obiective:

- să corespundă dimensiunii și complexității activității desfășurate;
- să permită o separare clară a responsabilităților între funcția de supraveghere și funcția executivă de conducere;
- alocarea responsabilităților și competențelor în cadrul liniilor funcționale/raportare în mod clar, precis, bine definit și transparent;
- asigurarea independenței sistemului de control intern care să acopere în mod adecvat funcțiile sale principale: managementul riscului, conformitate, audit intern;
- optimizarea fluxului de informații, pe verticală, de sus în jos și invers, precum și pe orizontală în vederea asigurării unei informații complete, în timp util și relevante pentru îndeplinirea corespunzătoare a responsabilităților fiecărei structuri organizatorice.

Structura de conducere a BCR Chisinau S.A. este formată din **Comitetul Executiv** – reprezentând **funcția de conducere**, asigurând conducerea operativă a băncii și din **Consiliul de**

Supraveghere – reprezentând **funcția de supraveghere**, asigurând supravegherea, administrarea și coordonarea activității Comitetului Executiv. Competențele și atribuțiile acestora sunt reglementate prin Statutul Bancii, prin Regulamentele de organizare și funcționare ale fiecăruia, ca și prin Regulamentul de funcționare a BCR Chisinau S.A.

Governanța corporativă organizată în mod eficient reprezintă un element de asigurare a stabilității băncii și de menținere a standardelor de guvernare corporativă și conduită în afaceri.

Aționariat

Capitalul social al Băncii este de 728.130.000 lei, împărțit în 72.813 acțiuni ordinare, în valoare nominală de 10.000 lei.

Structura acționariatului Băncii Comerciale Române SA la data de 31.12.2022 era următoarea:

- **BCR SA**, *Calea Plevnei nr.159, Business Garden Bucharest, cladirea A, et.6, sector 6, Bucuresti, Romania*, deține 72.813 acțiuni ordinare, în valoare nominală de 10.000 lei fiecare, reprezentând 100% din capitalul social total.

Aționarii – Adunarea Generală a Aționarilor

Acțiunile Băncii conferă acționarilor drepturi egale, orice acțiune reprezentând dreptul la un vot în Adunarea Generală a Aționarilor.

Adunările Generale anuale sunt convocate în temeiul deciziei Consiliului de Supraveghere cu publicarea informației despreținerea acestora cu cel puțin 30 de zile înainte de data stabilită.

Adunările Generale sunt ordinare și extraordinare. Adunarea Generală Ordinară se întrunește cel puțin odată pe an, în termen de 4 luni de la încheierea exercițiului financiar, iar Adunarea Generală Extraordinară se întrunește ori de câte ori este necesar.

Banca asigură protejarea și facilitarea exercitării drepturilor acționarilor, prin prevederi clare și transparente la nivelul Băncii care să protejeze drepturile acționarilor:

- dreptul la metode sigure de înregistrare ca acționar;
- dreptul la informații relevante asupra mersului companiei, în timp util și cu o frecvență periodică;
- dreptul de participare și vot în AGA și dreptul de a fi informat cu privire la regulile și procedurile de vot aplicabile unor astfel de întâlniri; dreptul la o parte din profitul Bancii;
- dreptul de a participa și de a fi suficient informat cu privire la schimbările din cadrul BCR Chisinau S.A: modificări ale Statutului, autorizarea emiterii de acțiuni noi, tranzacții extraordinare (de exemplu vânzarea unei părți importante din activele companiei);
- dreptul de a pune întrebări, inclusiv cu privire la raportul auditorului extern, dreptul de a participa la luarea de decizii strategice cum ar fi alegerea Consiliului de Supraveghere, sau de a-și exprima opinii cu privire la remunerarea membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Comitetului Executiv.

În anul 2022 au avut loc un număr de 3 ședințe, 1 ordinară și 2 ședințe extraordinare care au avut pe agenda, în principal, următoarele subiecte:

- aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru exercițiul financiar 2022;
- repartizarea profitului aferent exercițiului financiar încheiat la 31.12.2021;

- numirea auditorului financiar independent.

Transparența informațiilor și diseminarea lor promptă, este realizată de către Bancă prin:

- Furnizarea, în mod periodic și în timp util, de informații relevante și materiale referitoare la societate, pentru exercitarea în mod corespunzător a drepturilor de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor;
- Raportarea către acționari a tuturor activităților curente, financiare, administrative, extraordinare, în mod regulat, la timp și în întregime corect, auditorului independent.

Structura de conducere a BCR Chisinau S.A.

A. Structura organizațională a BCR Chisinau S.A.

BCR Chisinau S.A. este organizată pe linii funcționale la nivel central.

Rețeaua de unități teritoriale a Băncii este formată din unități fără personalitate juridică, respectiv, sucursale, agenții. Directorul Liniei Functionale Vanzari si Dezvoltare Afaceri asigura coordonarea activității, organizată pe unități .

Potrivit cerințelor legale, structura de conducere are rolul de a monitoriza, evalua și revizui periodic eficacitatea cadrului de administrare a activității Băncii și a politicilor referitoare la acesta, astfel încât să aibă în vedere orice schimbare a factorilor interni și externi care afectează Banca.

B. Consiliul de Supraveghere (CS)

Membrii – persoane, numire

Consiliul de Supraveghere este format din trei membri, numiți pe termen de patru ani, cu posibilitatea de a fi re-aleși pentru încă o perioadă.

Astfel, componența Consiliului de Supraveghere la finele anului 2022 era următoarea:

Membru al CS	Poziția	Data începerii mandatului	Data terminării mandatului
Manea Sergiu Cristian	Presedinte	30.04.2012	29.04.2024
Ganna Lishchenko	membru	12.09.2018	12.09.2026
Mihail Manoli	membru	17.06.2021	17.06.2025

Structura internă – subcomitete și responsabilități ale acestora

Consiliul de Supraveghere se întrunește în ședințe trimestrial sau ori de câte ori este necesar. În anul 2022 au avut loc 24 ședințe ale CS, organizate în conformitate cu prevederile Statutului și ale Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului de Supraveghere, din care 4 au fost ședințe ordinare, iar celelalte ședințe au fost ținute prin corespondență.

Pentru a aduce la îndeplinire atribuțiile ce îi revin, Consiliul de Supraveghere a constituit următoarele comitete:

Comitetul de Audit și Conformitate si Administrare Riscuri – are un rol consultativ, fiind înființat pentru asistarea Consiliului de Supraveghere în exercitarea atribuțiilor sale, formulând recomandări în limita competențelor sale, potrivit responsabilităților și atribuțiilor prevăzute în

Regulamentul de organizare și funcționare aferent cu privire la controlul intern, conformitatea, auditul și administrarea riscurilor;

Instrumente de control vis a vis de Comitetul Executiv

Consiliul de Supraveghere supraveghează și coordonează activitatea Comitetului Executiv, precum și respectarea prevederilor legale, ale Statutului și hotărârilor Adunării Generale a Acționarilor în desfășurarea activității Băncii.

Consiliul de Supraveghere exercită un control permanent asupra administrării Băncii și asupra Comitetului Executiv, prin următoarele pârghii:

- Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru verificarea conformității operațiunilor administrative întreprinse de Comitetul Executiv în baza legislației aplicabile, Statutului Băncii și hotărârilor Adunării Generale a Acționarilor Băncii;
- Consiliul de Supraveghere reprezintă Banca în raporturile cu Comitetul Executiv;
- Consiliul de Supraveghere nu este implicat în administrarea de zi cu zi a Băncii, iar aceste atribuții nu sunt delegate Consiliului de Supraveghere, cu excepția unor dispoziții cuprinse în legislația aplicabilă și/sau Statutul Băncii.

C. Comitetul Executiv (CEx)

Membrii – persoane, numire

Conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Comitetului Executiv, acesta asigură conducerea curentă a Băncii și își exercită atribuțiile sub supravegherea Consiliului de Supraveghere care numește și revocă membrii Comitetului Executiv și președintele Comitetului Executiv dintre membrii Comitetului Executiv, acționând potrivit Statutului Băncii.

Potrivit dispozițiilor Statutului, numărul membrilor Comitetului Executiv este stabilit de către Consiliul de Supraveghere (la data de 31 decembrie 2022, Comitetul Executiv avea 3 membri).

Componența Comitetului Executiv la data de 31 decembrie 2022:

Membru al CEx	Poziția	Data începerii mandatului	Data terminării mandatului
Juan Luis Martin Ortigosa	Președinte	01.10.2013	15.04.2026
Codreanu Natalia	membru	23.09.2013	21.09.2024
Victoria Revenco	membru	12.08.2020	12.08.2024

Structura internă –comitete ale CEx și responsabilități ale acestora

Comitetul Executiv se întrunește în ședințe săptămânale sau ori de câte ori este necesar. În cursul anului 2022, CEx s-a întrunit în 79 de ședințe, respectiv 48 ședințe ordinare și 31 ședințe extraordinare.

Pentru aducerea la îndeplinire a atribuțiilor ce îi revin, Comitetul Executiv a creat următoarele comitete:

Denumirea	Responsabilitati
Comitetul de Credite	Comitetul de credite se organizează și funcționează ca organ de analiza/avizare /aprobare a documentațiilor privind acordarea de credite, modificarea condițiilor de acordare,

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

	utilizare, garantare si/sau rambursare a unor credite acordate anterior, solicitările de încheiere a acordurilor si prelungire a termenului de valabilitate al acestora, emitere de garanții bancare, acorduri de credite, operațiuni de factoring si alte facilități, în limita de autoritate stabilita.
Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor (ALCO)	ALCO revizuieste, raportează către și asistă CEx în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, politicilor si strategiilor de investitii si lichiditate, politici de dobânzi, și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite. ALCO poate înființa comitete, subcomitete, care se organizează si funcționează în baza regulamentelor proprii de funcționare aprobate de catre CEx. Un asemenea comitet este Comitetul Operativ de Lichiditate.
Comitetul de Proiecte	Comitetul de Proiecte este organul de analiză, avizare și aprobare privind portofoliul de programe si proiecte în Banca, atat nou create, cit și în derulare, la nivel local sau de grup, care sunt definite si aprobate în corespundere cu strategia Băncii, de asemenea decide privind alocarea bugetului pentru implementarea proiectelor.

IV. Comunitate

Orice comunitate prețuiește demnitatea, omenia, cinstea și înțelepciunea. Aceste valori de bază sunt parte a principiilor BCR Chisinau S.A.: **Clientul pe primul loc, Responsabilizare, Performanță, Colaborare, Inițiativă, Disciplină și Rezultate.**

Sunt ceea ce noi oferim clienților noștri atunci când muncim și ne comportăm în spiritul Principiilor Bancii.

Direcțiile strategice ale BCR Chisinau S.A. în ceea ce privește implicarea în comunitate sunt următoarele:

- Susținerea și promovarea liderilor și a modelelor;
- Educație pentru dezvoltarea competențelor practice;
- Leadership-ul civic.
- **Susținerea și promovarea liderilor și a modelelor**, participând la crearea unui cadru pozitiv și inspirațional dezvoltării Moldovei.
- **Educație pentru dezvoltarea competențelor practice**, având parteneriate strategice cu cele mai mari universități din țară cu scopul principal de a crea proiecte care să ajute la dezvoltarea abilităților practice ale studenților pentru o mai ușoară integrare pe piața muncii.
- **Leadership-ul civic**, prin dezvoltarea unor proiecte care vin în sprijinul a sute de ONG-uri anual, precum și prin încurajarea angajaților săi pentru a fi cetățeni responsabili, integrând banca în țesătura comunității.

De asemenea, **membrii echipei BCR Chisinau S.A.** sunt încurajați să fie **cetățeni responsabili** în comunitățile din care fac parte.

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

XIV. ADMINISTRAREA RISCURILOR

Asigurarea unei activități bancare sănătoase, prudente și profitabile necesită ca o condiție esențială identificarea, evaluarea, monitorizarea, administrarea și raportarea riscurilor.

Riscurile materiale se determină în funcție de natura, dimensiunea și complexitatea activităților desfășurate în cadrul exercitiului anual de evaluare a materialității riscurilor.

În acest sens riscurile care pot avea un impact important asupra situației patrimoniale și/sau reputaționale a băncii și pe care BCR Chișinău S.A. le consideră riscuri materiale sunt: **riscul de credit, riscul de piață, riscul de lichiditate, riscul operațional, riscul strategic, riscul de conformitate, riscul politic, riscul de inter-concentrare, riscul macroeconomic, riscul pandemic și riscurile ESG.** Pentru administrarea corespunzătoare a riscurilor semnificative, banca utilizează:

- Un sistem de proceduri de autorizare a operațiunilor afectate de riscurile respective, constând în modul de stabilire a competențelor/limitelor de autoritate de aprobare (pouvoirs) pentru: acordarea de credite și produse tip credit, plasamente interbancare etc.;
- Un sistem de raportare a expunerilor la riscuri, precum și a altor aspecte legate de riscuri, către nivelele de conducere corespunzătoare (informări asupra evoluției expunerii băncii la riscurile semnificative, modului de încadrare în limitele stabilite etc.);
- Un sistem de responsabilități, politici, norme și proceduri privind efectuarea controlului intern în bancă;
- Un sistem de gestionare a riscului juridic și a riscului de conformitate;
- Criterii de recrutare și remunerare a personalului, inclusiv de evitare a conflictelor de interese, care să prevadă standarde ridicate privind pregătirea, experiența și integritatea acestora;
- Programe de instruire a personalului.

Funcția de administrare a riscurilor este consolidată în cadrul Liniei Funcționale Financiar și Risc. Astfel, specialiștii din domeniul managementului riscurilor sunt delimitați clar din punct de vedere organizațional de cei cu responsabilități în domeniul dezvoltării afacerilor.

Banca realizează o repartizare corespunzătoare a atribuțiilor la toate nivelele organizatorice pentru a se asigura că personalului nu îi sunt alocate responsabilități care să ducă la conflicte de interese (ex. responsabilități duale ale unei persoane în domenii cum ar fi: desfășurarea activității atât în front-office, cât și în back-office, aprobarea tragerii fondurilor și tragerea efectivă, evaluarea documentației de credit și monitorizarea clientului după contractarea creditului etc.).

Riscul de credit se referă la riscul care rezulta din neplata sau ne-executarea de către o contrapartida a condițiilor contractuale agreeate, ceea ce conduce la consecințe negative asociate (cum ar fi pierderea parțială sau integrală a principalului și a dobânzii, perturbarea fluxurilor de numerar, creșterea costurilor de colectare). Acest risc apare ca urmare a insolvenței contrapartidei, incapacității sau neefectuării plății, precum și ca urmare a unor evenimente sau măsuri luate de către autoritățile politice și monetare dintr-o anumită țară. Este riscul principal la care este expusă banca, creditele constituind peste 40% din activele băncii și peste 80% din activele ponderate la risc.

Principalele obiective ale managementului riscului sunt administrarea activă a portofoliului, îmbunătățirea calității activelor (ținerea sub control a evoluției creditelor neperformante) și continuarea creșterii sănătoase a portofoliului de credite.

În contextul potențialelor efecte ale crizelor globale, BCR Chișinău S.A. stabilește limite de expunere față de țări, entități sovereign, bănci și instituții financiare afiliate grupurilor bancare, monitorizează cu atenție expunerile sale, efectuând analize de risc ori de câte ori apar informații negative despre una din contrapartidele băncii și implementează măsuri corespunzătoare în ce privește limitele de risc alocate.

Riscul de piață reprezintă riscul de a înregistra pierderi aferente pozițiilor din bilanț și din afara bilanțului din cauza fluctuațiilor nefavorabile pe piață ale prețurilor instrumentelor financiare deținute pentru tranzacționare, ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar.

Banca acordă o atenție deosebită identificării tuturor surselor de risc de piață, evaluării expunerii băncii la acest risc și stabilirii de limite corespunzătoare pentru reducerea/limitarea acestuia. Obiectivul principal este asigurarea unei structuri corespunzătoare a portofoliului sau, care în condițiile modificării ratelor dobânzii, cursurilor valutare și prețurilor de pe piață, să nu poată induce influențe negative importante asupra activității și performanțelor financiare ale BCR Chișinău S.A..

Riscul de lichiditate reprezintă riscul ca banca să nu își poată îndeplini obligațiile de plată atunci când acestea devin scadente sau sunt capabile să îndeplinească aceste obligații la costuri excesive.

Administrarea riscului de lichiditate are ca obiectiv asigurarea fondurilor lichide necesare pentru acoperirea în orice moment a obligațiilor financiare asumate de bancă, menținerea unui nivel adecvat de lichiditate pe toate benzile de scadențe și maximizarea venitului net obținut din dobânzi. Banca acordă o atenție deosebită identificării surselor de risc de lichiditate, evaluării expunerii băncii la acest risc și stabilirii de limite de risc corespunzătoare.

Riscul operațional este definit ca riscul pierderii rezultate din îndeplinirea inadecvată sau esuata a proceselor interne, oamenilor și sistemelor sau din evenimente externe și include riscul juridic, riscul de model și riscul TIC.

Managementul riscurilor operaționale are ca obiectiv asigurarea cadrului intern care să permită identificarea, evaluarea, monitorizarea și adoptarea măsurilor necesare în scopul diminuării pierderilor determinate de aceste riscuri (pierderi operaționale).

Riscul strategic reprezintă posibilitatea de a avea un efect negativ asupra rezultatului financiar sau a capitalului băncii din cauza absenței unor strategii adecvate și a unor decizii de afaceri nefavorabile, sau a implementării lor neadecvate, a modificărilor în mediul de afaceri în care banca își derulează activitatea, precum și a incapacității băncii de a răspunde în mod adecvat la aceste schimbări..

Riscul strategic este administrat la nivelul Băncii ca parte a activităților sale de business. Acesta este reflectat în țintele privind planul de afaceri care sunt stabilite în conformitate cu bugetul și orientările strategice. Acest risc este monitorizat în mod regulat în cadrul planificării strategice, precum și în cadrul procesului de bugetare în scopul de a asigura alinierea cu profilul de risc țintă.

Riscul de conformitate este riscul care constă în pierderi financiare semnificative, sancțiuni de reglementare, restricții sau limitări, sau pierderi de reputație pe care o bancă le poate suferi ca urmare a nerespectării legilor, reglementărilor, regulilor, standardelor interne de reglementare, precum și

codului de conduita aplicabil activitatilor sale bancare (impreuna "legi, reguli si standarde de conformitate").

Banca asigură diminuarea și monitorizarea riscului de conformitate prin revizuirea și implementarea politicilor și procedurilor specifice domeniului conformității, asigurarea conformității acestora cu cadrul legal de reglementare, evaluarea continuă a indicatorilor privind evaluarea riscului de conformitate și desfășurarea activităților de testare de conformitate.

Riscul Politic reprezinta expunerea la o pierdere, cauzata de evenimente dintr-o anumita tara care se afla sub controlul guvernului, dar in mod clar nu se afla sub controlul unei entitati private sau independente (inclusiv modificari ale regimului de reglementare bancara definit de autoritatile nationale sau internationale), razboi, terorism si alte tulburari politice, care pot avea impact negativ asupra pozitiei de capital sau a profitabilitatii.

Unele riscuri – cum ar fi riscul politic – apar ca urmare a unor evenimente în afara controlului și influenței Băncii. Întrucât Banca nu poate să prevină aceste riscuri/evenimente, atenția se îndreaptă către identificarea și diminuarea impactului aferent. Pentru administrarea riscului politic, Banca monitorizează cu regularitate evoluțiile interne și externe ale pieței, luând în considerare implicațiile modificărilor de ordin politic și inițiativele guvernamentale care pot avea impact asupra industriei de profil.

Riscul de inter-concentrare se referă la riscul de concentrare care poată să apară din interacțiunea dintre diferitele tipuri de expuneri în cadrul unor categorii de riscuri diferite. Interacțiunile între categorii diferite de expuneri pot să derive dintr-un factor de risc sau din interacțiunea unui număr mai mare de factori.

Managementul riscului de concentrare la nivelul BCR Chișinău S.A. este bazat pe un cadru de procese, metode și rapoarte. Riscurile de concentrare sunt luate în considerare în mod sistematic în cadrul factorilor stresați pentru teste de stres.

Riscul macroeconomic este riscul ca banca să sufere pierderi din cauza modificărilor adverse în mediul economic de ansamblu. Include, de asemenea, un risc de soc sever care ar putea duce la o astfel de instabilitate financiară care s-ar putea răspândi în toate partile sistemului financiar și ar putea avea un impact negativ asupra economiei reale.

În scopul de a sprijini administrarea riscului macroeconomic și pentru a asigura reacții în timp util la potențialele dezvoltări adverse, evoluția mediului macroeconomic, a piețelor de capital și a sectorului bancar sunt monitorizate de către Bancă cu regularitate.

Riscul pandemic reprezinta posibilitatea aparitiei unui efect advers care sa afecteze rezultatul financiar, capitalul sau operatiunile bancii, urmare a raspandirii unor boli infectioase care afecteaza sanatatea oamenilor, economia si comunitatea. O caracteristica importanta a acestui risc este aceea ca combina o probabilitate scazuta de aparitie cu un impact global ridicat, potential catastrofal.

In scopul administrarii riscului, BCR Chisinau S.A. monitorizeaza in mod regulat profilul de risc luand in considerare contextul COVID-19 si ia masuri suplimentare specifice crizei actuale pentru fiecare categorie de risc.

Riscurile de mediu, sociale si de guvernanta (ESG) reprezinta riscul de pierderi care decurg din orice impact financiar negativ asupra institutiei, provenind in fapt din impactul actual sau viitor al factorilor de mediu, sociali sau de guvernanta (ESG) asupra contrapartilor sau activului investit al institutiei.

Pentru a asigura un management adecvat a riscurilor ESG, BCR Chisinau S.A. a integrat riscurile in arhitectura ICAAP, in cadrul proceselor de creditare dar si in cadrul existent de guvernanta.

XV. ACTIVITATEA DE PERSONAL ȘI STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ

În anul 2022 managementul personalului a continuat să fie una din cele mai importante preocupări ale conducerii Băncii. Schimbările organizaționale s-au axat pe întărirea forței de vânzare, îmbunătățirea calității deservirii și eficientizarea funcțiilor de suport și control. Numărul total de angajați ai băncii la 31 decembrie 2022 a constituit 90 persoane fiind în limita țintelor agreate de conducerea Băncii.

Banca a acordat numeroase posibilități angajaților săi pentru dezvoltarea potențialului și dezvoltarea carierei. Politica Băncii este de a promova în primul rând personalul din cadrul Băncii. În același timp Banca a continuat procesul de atragere de noi talente din exterior în baza competențelor cheie necesare pentru dezvoltarea organizației.

Atingerea noilor obiective strategice implică dezvoltarea capitalului uman corespunzător ritmului de dezvoltare al Băncii. În anul 2023 politica resurselor umane este orientată spre dezvoltarea culturii corporative, dezvoltarea profesională continuă, îmbunătățirea performanțelor individuale, managementul și promovarea talentelor, creșterea productivității și eficienței muncii. Activitatea în domeniul resurselor umane va contribui la realizarea obiectivelor generale ale Băncii.

XVI. EVENIMENTE ULTERIOARE

In anul 2023 BCR Chisinau urmeaza sa-si schimbe actionarul unic. Alte evenimente ulterioare nu există.

XVII. ANEXE

RAPORTUL PRIVIND REZULTATELE FINANCIARE

Denumirea indicatorilor	2021		2022		Modificare	
	mil. Lei	ponderea %	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	%
D						
Venituri aferente dobânzilor						
Venituri aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate de BNM	2.42	1.54%	53.56	16.35%	51.14	2113.22%
Venituri aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate de bănci	-	0.00%	0.44	0.13%	0.44	100.00%
Venituri aferente dobânzilor (dividende) la hârtii de valoare cumpărate pentru vânzare	8.72	5.54%	46.06	14.06%	37.34	428.21%
Venituri aferente dobânzilor (dividende) la hârtii de valoare investijonale	21.46	13.64%	64.62	19.73%	43.16	201.12%
Venituri aferente dobânzilor la credite	60.32	38.33%	67.86	20.72%	7.54	12.50%
Alte venituri aferente dobânzilor	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Total venituri aferente dobânzilor	92.92	59.04%	232.53	70.99%	139.61	150.25%
Cheltuieli aferente dobânzilor						
Cheltuieli aferente dobânzilor la mijloace bănești datorate băncilor	1.64	1.23%	3.45	1.75%	1.81	110.37%
Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor fizice	18.29	13.76%	23.45	11.91%	5.16	28.21%
Cheltuieli aferente dobânzilor la depozite ale persoanelor juridice	10.14	7.63%	22.42	11.39%	12.28	121.10%
Cheltuieli aferente dobânzilor la alte împrumuturi	0.03	0.02%	0.53	0.27%	0.50	1666.67%
Total cheltuieli aferente dobânzilor	30.11	22.65%	49.84	25.32%	19.73	65.53%
Venitul net aferent dobânzilor	62.82	39.92%	182.69	55.77%	119.87	190.82%
Minus: Defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	2.20	1.66%	18.93	9.62%	16.73	760.45%
Venitul net aferent dobânzilor după defalcări pentru reduceri pentru pierderi la active aferente dobânzilor	60.62	38.52%	163.76	49.99%	103.14	170.14%
Venituri (pierderi) din taxe si comisioane						
Venituri aferente comisioanelor	27.46	17.45%	31.19	9.52%	3.73	13.58%
Cheltuieli privind comisioanele	10.83	8.15%	13.76	6.99%	2.93	27.05%
Total venituri (pierderi) din taxe si comisioane	16.63	10.57%	17.43	5.32%	0.80	4.81%
Venituri (pierderi) la operațiuni cu valută străină	34.02	21.62%	62.38	19.04%	28.36	83.36%
Cheltuieli general-administrative						
Cheltuieli privind remunerarea muncii	45.89	34.53%	53.94	27.40%	8.05	17.54%
Alte cheltuieli general-administrative	19.96	15.02%	21.77	11.06%	1.81	9.07%
Cheltuieli privind deprecierea activelor pe termen lung	11.41	8.58%	11.58	5.88%	0.17	1.49%
Total cheltuieli general-administrative	77.26	58.13%	87.29	44.34%	10.03	12.98%
Alt rezultat operational						
Alte venituri operationale	2.98	1.89%	1.47	0.45%	(1.51)	-50.67%
Alte cheltuieli operationale	11.90	8.95%	7.36	3.74%	(4.54)	-38.15%
Deprecierea activelor nefinanciare	0.13	0.10%	1.24	0.63%	1.11	853.85%
Venitul (pierderi) net până la impozitare și până la articole extraordinare	24.95	15.85%	149.15	45.53%	124.20	497.80%
Impozitul pe venit (scutire)	0.48	0.36%	18.45	9.37%	17.97	3743.75%
Venitul (pierderi) net până la articole extraordinare	24.47	15.55%	130.69	39.90%	106.22	434.08%
Venituri (pierderi) extraordinare	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Impozitul pe venit	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Venituri (pierderi) extraordinare minus impozitul pe venit	-	0.00%	-	0.00%	-	-
Venitul (pierderi) net	24.47	15.55%	130.69	39.90%	106.22	434.08%

BILANTUL CONTABIL

Denumirea indicatorilor	2021		2022		Modificare	
	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	ponderea, %	mil. Lei	%
ACTIVE						
Numerar	99.00	3.65%	78.17	2.51%	(20.83)	-21.04%
Conturi la Banca Națională	510.28	18.79%	1,129.02	36.30%	618.74	121.25%
Conturi curente și depozite la bănci	406.44	14.97%	111.58	3.59%	(294.86)	-72.55%
Credite și avansuri acordate clienților	1,077.27	39.68%	1,180.28	37.95%	103.01	9.56%
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (2017: Active financiare disponibile pentru vânzare)	122.27	4.50%	253.22	8.14%	130.95	107.10%
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat (2017: Investiții păstrate până la scadență)	448.77	16.53%	296.76	9.54%	(152.01)	-33.87%
Imobilizări corporale	20.18	0.74%	15.59	0.50%	(4.59)	-22.75%
Imobilizări necorporale	3.84	0.14%	3.55	0.11%	(0.29)	-7.55%
Creanțe amânate privind impozitul pe venit	2.14	0.08%	2.31	0.07%	0.17	7.94%
Alte active	24.88	0.92%	39.69	1.28%	14.81	59.53%
Total active	2,715.08	100.00%	3,110.17	100.00%	395.09	14.55%
DATORII						
Datorii către bănci	53.99	1.99%	117.87	3.79%	63.88	118.32%
Alte împrumuturi	50.45	1.86%	178.12	5.73%	127.67	253.06%
Datorii către clienți	2,067.94	76.16%	2,112.69	67.93%	44.75	2.16%
Alte datorii	33.69	1.24%	38.80	1.25%	5.11	15.17%
Datorii amânate privind impozitul pe venit	3.55	0.13%	19.20	0.62%	15.65	440.85%
Total datorii	2,209.62	81.38%	2,466.68	79.31%	257.06	11.63%
CAPITAL PROPRIU						
Acțiuni ordinare	728.13	26.82%	728.13	23.41%	-	0.00%
Capital de rezervă	21.03	0.77%	22.25	0.72%	1.22	5.80%
Pierdere neacoperită	(249.40)	-9.19%	(119.93)	-3.86%	129.47	-51.91%
Rezerve ale activelor financiare disponibile pentru vânzare	5.70	0.21%	13.04	0.42%	7.34	
Total capital propriu	505.46	18.62%	643.50	20.69%	138.04	27.31%
Total capital propriu și datorii	2,715.08	100.00%	3,110.17	100.00%	395.09	14.55%

RAPORTUL PRIVIND FLUXURILE DE TREZORERIE

Indicatori	2021	2022
	milioane lei	milioane lei
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare		
Dobânzi încasate	92.90	221.44
Dobânzi plătite	(29.96)	(45.93)
Încasări din comisioane	27.38	31.19
Plăți aferente comisioanelor	(10.87)	(13.47)
Venituri nete din operațiuni cu valută străină și alte venituri operaționale	36.99	63.85
Recuperarea creditelor Casate anterior	2.30	0.79
Plăți bănești privind retribuirea muncii	(43.42)	(41.01)
Plăți aferente cheltuielilor generale și administrative	(33.49)	(31.80)
Impozit pe profit plătit	(0.38)	(18.98)
Fluxuri de numerar din exploatare înainte de modificarea capitalului circulant	41.45	166.08
<i>(Creșterea) / reducerea activelor curente :</i>		
Plasamente în banci	-	8.49
Credite și avansuri	(175.62)	(121.09)
Alte active	(1.13)	(14.99)
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>		
Datorii către bănci	(53.04)	81.20
Datorii către clienți și autorități publice	(307.60)	40.84
Alte datorii	1.45	18.83
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale	(494.48)	179.36
	-	-
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale	(3.91)	(6.70)
Încasări din ieșirea imobilizărilor corporale și necorporale	0.01	6.91
Încasări din active financiare disponibile pentru vânzare ajunse la scadența	3,998.98	5,918.23
Achiziții de active financiare disponibile pentru vânzare	(3,998.30)	(5,912.13)
Încasări din titluri de stat - credite și creanțe ajunse la scadența	3,654.40	3,491.91
Achiziții de titluri de stat - credite și creanțe	(3,650.25)	(3,481.50)
Numerar net utilizat în activități de investiții	0.93	16.72
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare		
Încasări din alte împrumuturi	15.73	142.68
Plăți din alte împrumuturi	(4.54)	(21.58)
Plăți pentru leasing	(7.35)	(6.79)
Numerar net utilizat în activități de finanțare	3.84	114.31
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra numerarului	(0.67)	1.15
Creșterea/(reducerea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar	(490.37)	311.54
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie	1,511.26	1,020.88
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	1,020.88	1,332.42

BCR Chisinau S.A. - Uz Intern

RAPORTUL PRIVIND MODIFICĂRILE CAPITALULUI PROPRIU

	Capital social	Capital de rezerva	Pierdere neacoperită	Alte rezerve	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Total
2022	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei
Sold initial la 1 ianuarie	728.13	21.03	(249.40)	-	5.70	505.46
Profit anual	-	-	130.69	-	-	130.69
Alte elemente globale	-	-	-	-	7.35	7.35
Transfer între rezerve	-	1.22	(1.22)	-	-	-
Sold la 31 decembrie	728.13	22.25	(119.93)	-	13.04	643.50

	Capital social	Capital de rezerva	Pierdere neacoperită	Alte rezerve	Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Total
2021	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei	mln. Lei
Sold initial la 1 ianuarie	728.13	19.84	(261.64)	11.32	5.03	502.68
Corectare	-	-	(22.36)	-	-	(22.36)
Sold retratat la 1 ianuarie	728.13	19.84	(283.99)	11.32	5.03	480.33
Profit anual	-	-	24.47	-	-	24.47
Alte elemente globale	-	-	-	-	0.66	0.66
Transfer între rezerve	-	1.19	10.13	(11.32)	-	-
Sold la 31 decembrie	728.13	21.03	(249.40)	-	5.70	505.46

Anexa 5

COEFICIENȚI ȘI INDICATORI FINANCIARI

Indicatori	31.12.2021	31.12.2022	Modificare (%)
Total active	2,715.08	3,110.17	14.55%
Alte active	24.88	39.69	59.54%
Credite	1,077.27	1,180.28	9.56%
Active lichide	2,009.15	1,796.85	-10.57%
Depozitele bancilor	53.99	117.87	118.31%
Depozitele clientilor	2,067.94	2,112.69	2.16%
Fonduri proprii	432.56	456.58	5.55%

Cota de piata			
	31.12.2021	31.12.2022	Modificare (%)
Total active	2.29%	2.37%	0.08%
Credite	1.99%	2.03%	0.04%
Active lichide	3.43%	2.88%	-0.55%
Total depozite	2.35%	2.34%	-0.01%
Capital	2.60%	0.00%	-2.60%

Locul			
	31.12.2021	31.12.2022	Modificare
Total active	9	8	-1
Credite	8	8	0
Total depozite	9	8	-1
Depozitele clientilor	9	8	-1
Capital	9	9	0

Indicatorii profitabilității			
	31.12.2021	31.12.2022	Modificare
Profit net	24.47	130.69	106.22
Venit net din dobanzi	62.79	182.69	119.87
Venit net neafertent dobanzilor	(35.14)	(14.61)	21.05
Provizioane/(recuperari)	2.20	18.93	16.73
ROA	0.92%	4.20%	3.30 p.p.
ROE	5.77%	28.62%	22.97 p.p.
Raport Cost / Venit	68.11%	33.25%	-34.84 p.p.

Indicatorii de calitate a portofoliului de credite			
	31.12.2021	31.12.2022	Modificare (%)
Credite expirate / Total Credite	1.89%	2.28%	0.39 p.p.
Credite neperformante / Total Credite	2.09%	1.78%	-0.31 p.p.
Reduceri pentru pierderi / Total Credite	4.30%	4.41%	0.11 p.p.
Credite mari / Total credite	41.29%	43.12%	1.83 p.p.
Solvabilitate	38.64%	37.76%	-0.88 p.p.
Lichiditate	57.68%	57.77%	0.09 p.p.

**Declarația de guvernare corporativă
„Conformare sau justificare”**

Nr. d/o	ÎNTREBARE	DA	NU	DACĂ NU, ATUNCI JUSTIFICARE
1.	Dispune societatea de o pagină web proprie? Indicați denumirea acesteia.	DA www.bcr.md		
2.	Societatea a elaborat Codul de guvernare corporativă care descrie principiile de guvernare corporativă, inclusiv modificările la acesta?	DA		
3.	Codul de guvernare corporativă este plasat pe pagina web proprie a societății, cu indicarea datei la care a fost operată ultima modificare?	DA Aprobat la sedinta Consiliului de Supraveghere din 23.11.2022		
4.	În Codul de guvernare corporativă sunt definite funcțiile, competențele și atribuțiile consiliului, organului executiv și comisiei de cenzori a societății?	DA		Comisia de Cenzori nu exista
5.	Raportul anual al conducerii (organului executiv) prevede un capitol dedicat guvernării corporative în care sunt descrise toate evenimentele relevante, legate de guvernarea corporativă, înregistrate în perioada de gestiune?	DA		
6.	Societatea asigură tratamentul echitabil al tuturor acționarilor, inclusiv minoritari și străini, deținători de acțiuni ordinare și/sau preferențiale?	DA		
7.	Societatea a elaborat, a propus și a aprobat procedurile pentru convocarea și desfășurarea ordonată și eficientă a lucrărilor adunării generale a acționarilor, fără a prejudicia însă dreptul oricărui acționar de a-și exprima liber opinia asupra chestiunilor aflate în dezbateră?	DA		
8	Societatea publică pe pagina web proprie informații cu privire la următoarele aspecte privind guvernarea corporativă:			
	1) informații generale cu privire la societate – date istorice, genurile de activitate, datele de înregistrare, etc.;	DA		
	2) raportul societății cu privire la respectarea principiilor de guvernare corporativă și a prevederilor legislației;	DA		
	3) statutul societății;	DA		
	4) regulamentele societății, regulamentele consiliului societății, organului executiv, precum și politica de remunerare a membrilor	DA		Componenta, responsabilitățile și atribuțiile Consiliului de Supraveghere,

	organelor de conducere, de asemenea reglementarea procedurii privind convocarea și desfășurarea adunării generale a acționarilor, în cazul în care astfel de procedură a fost adoptată;			Comitetului Executiv, precum și politica de remunerare a membrilor organelor de conducere sunt incorporate în Codul guvernanta corporativa în BCR Chișinău S.A., care este document public și este plasat pe pagina web al băncii. Reglementările de organizare și funcționare a organelor de conducere sunt documente de uz intern.
	5) situații financiare și rapoarte anuale ale societății;	DA		
	6) informații privind auditul intern și auditul extern al societății;	DA		Pe pagina web a băncii este publicată organigrama care prezintă existența și modul de subordonare a funcției de audit intern. Pe pagina web a băncii este publicată informația privind auditul extern (raport anual)
	7) informații cu privire la organul executiv, membrii consiliului societății (pentru fiecare membru separat). Se indică experiența de lucru, funcțiile deținute, studiile, informații cu privire la numărul de acțiuni deținute, cât și mențiunea privind independența acestora;	DA		Pe pagina web a băncii este publicată informația necesară.
	8) acționarii care dețin cel puțin 5% din acțiunile societății, cât și informațiile privind modificările operate în lista acționarilor;	DA		
	9) orice alte informații care trebuie dezvăluite public de societate, în conformitate cu legea, de exemplu informații cu privire la tranzacțiile de proporții, orice evenimente importante, comunicate de presă ale societății, informații arhivate cu privire la rapoartele societății pentru perioadele precedente;	DA		
	10) Declarația de guvernanță corporativă.	DA		
9	Acționarul poate utiliza notificări electronice cu privire la convocarea adunării generale a acționarilor (dacă există o astfel de preferință)?	DA		
10.	Societatea publică pe pagina web proprie (într-o secțiune separată) informații privind adunările generale ale acționarilor:	DA		
	1) decizia de convocare a adunării generale a acționarilor?	DA		
	2) proiectele de decizii care urmează să fie examinate (materialele/ documentele aferente ordinii de zi), precum și orice alte informații referitoare la subiectele ordinii de zi?	DA		

	3) hotărârile adoptate și rezultatul votului?	DA		
11.	Există în cadrul societății funcția de secretar corporativ?	DA		
12.	Există în cadrul societății un departament/ persoană specializat(ă) dedicat(ă) relației cu investitorii?	DA		
13.	Consiliul se întrunește cel puțin o dată pe trimestru pentru monitorizarea desfășurării activității societății?	DA		
14.	Toate tranzacțiile cu persoane interesate sunt dezvăluite prin intermediul paginii web a societății?	DA		
15.	Consiliul societății/ organul executiv a adoptat o procedură în scopul identificării și soluționării adecvate a situațiilor de conflict de interese?	DA		
16.	Persoana interesată respectă prevederile legale și prevederile Codului de governanță corporativă referitor la tranzacțiile cu conflict de interese?	DA		
17.	Structura consiliului societății asigură un număr suficient de membri independenți?	DA		
18.	Alegerea membrilor consiliului societății are la bază o procedură transparentă (criterii obiective privind calificarea profesională etc.)?	DA		
19.	Există un Comitet de remunerare în cadrul societății?		NU	Legislația nu obliga pentru bancile nesemnificative. Atribuțiile sunt îndeplinite de Consiliul de Supraveghere.
20.	Politica de remunerare a societății este aprobată de adunarea generală a acționarilor?		NU	Politica de remunerare este aprobată de Consiliul de Supraveghere (pentru banci competența Consiliului conform Legii privind activitatea bancilor nr. 202 din 06.10.2017, art. 41)
21.	Politica de remunerare a societății este prezentată în Statutul/ Regulamentul intern și/sau în Codul de governanță corporativă?	DA; Codul de governanță corporativă (principii generale)		Există și o reglementare separată
22.	Societatea publică pe pagina web proprie informațiile în limba rusă și/sau engleză?	DA		în limba rusă și engleză
23.	Există în cadrul societății un Comitet de audit?	DA		
24.	Societatea, a căror instrumente financiare sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată, prezintă pieței reglementate Declarația sa cu privire la conformarea sau neconformarea cu prevederile Codului de governanță corporativă?	DA		Instrumentele financiare ale bancii nu sunt tranzacționate pe piața reglementată